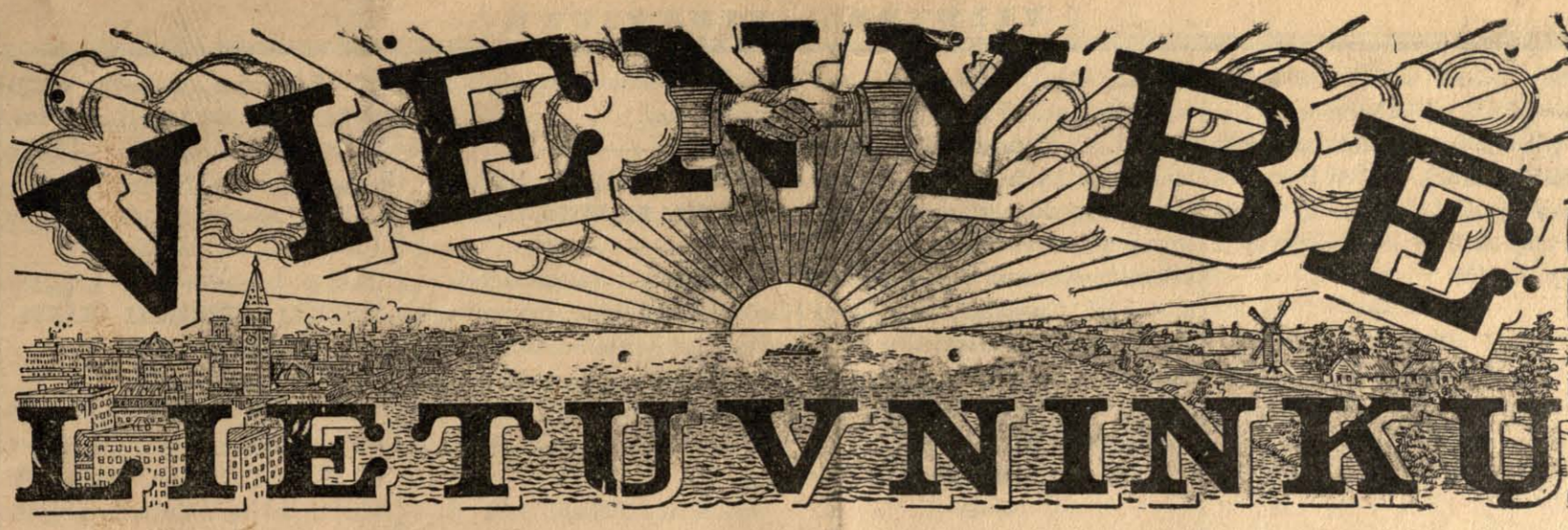

VIENYBE LIETUVNINKŲ
 IŠEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apparsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKŲ
 PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 38

Brooklyn, N. Y., Rugsėjo (September) 20 d., 1916 m.
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXX.

IŠ KARĖS LAUKO

ITALŲ ORLAIVIAI UŽPUOLĖ ANT TRIESTO. METĖ DAUG BOMBŲ.

BERLINE IR HAMBURGE DEL MAISTO STOKOS SUMIŠIMAI.

ANGLAI MESOPOTAMIJOJE VĖL PPRADĖJO ŽENGTI PIRMYN.

MAKEDONIJOJE ANGLAI, FRANCUZAI IR SERBAI SUMUSĖ BULGAROVOKIEČIUS.

ANT SOMME ANGLAI PERSILAUŽĖ PER VOKIEČIŲ LINIJAS.

RYTINIS FRONTAS.

RUSAI ATMUSĖ PRIEŠŲ ATAKAS IR VERŽIASI PIRMYN GALICIJOSJE IR KARPATUOSE

Petrogradas. — Tarpe Rygos ir Pinski didesnių susirėmimų nebuvo — apsirubežiuota artilerijos veikimu ir pirmųjų eilių lengvais susikirtimais.

Volynijoje atsibuvo keletas smarkių susirėmimų, bet be žymių permainų karės lauke. Dviejuose punktuose, upės Stochod srityje, rusai atstumė priešus atgal linkui Kovel ir Vladimir-Volynsk.

Galicijoje rusai atmušė keletą smarkių austrų-vokiečių-turkų atakų ir visai prisiartinę prie Galičo. — Buvo net pranešta apie tos drutvietės bombardavimą.

Pietinėje Bukovinoje ir Karpatuose rusai laikosi tvirtai ir iš lengvo stumia priešus atgal. Karpatuose rusams pasisekė užimti keletą svarbių pozicijų. Paimta pusėtinai priešų skaičius nelaisvėn.

VOKIEČIAI SKELBIA LAIMĖJIMUS.

Berlinas. — Dvinos pakraštyje bei Pinski srityje nieko ypatingo neatsitiko. Volynijoje vokiečiai atrėmė keletą rusų atakų ir vienoje vietoje atstumė priešus atgal.

Galicijoje, nežiurint ant visų rusų pastangų užimti Galičią ir prasiveržti pirmyn, austrai-vokiečiai-turkai ne tik atrėmė visas priešų atakas, bet tulose vietose atstumė priešus atgal ir užėmė tvirtas pozicijas.

Karpatuose ercherzogo Karolio kariūnė atmušė rusų užpuolimus palei kalną Kapul bei prie Smotree, Ludov, Zabe ir Bistricos; — toje srityje rusai panešė didelius nuostolius.

Pietinėje Bukovinoje bei Rumunijos pakraštyje austrai atstumė rusus bei rumunus atgal.

President's Proclamation

Whereas, I have received from the House of Representatives of the United States a resolution, passed July 21, 1916, reading as follows:

Whereas in the various countries now engaged in war there are four millions of Lithuanians, the greater majority of whom are destitute of food, shelter and clothing; and

Whereas millions of them have been driven from their homes without warning, deprived of an opportunity to make provision for their most elementary wants, causing starvation, disease and untold suffering; and

Whereas the people of the United States of America have learned with sorrow of this plight of millions of human beings and have most generously responded to the cry for help whenever

such an opportunity has reached them;

Therefore be it Resolved, that in view of the misery, wretchedness, and hardships which these 4 millions of Lithuanians are suffering the President of the United States be respectfully asked to designate a day on which the citizens of this country may give expression to their sympathy by contributing to the funds now being raised for the relief of the Lithuanians in the war zone.

And Whereas, I feel confident that the people of the United States will be moved to aid a people stricken by war, famine and disease;

Now, therefore, I, Woodrow Wilson, President of the United States, in compliance with the request of the House of Representa-

tives thereof, do appoint and proclaim Wednesday, November 1, 1916, as a day upon which the people of the United States may make such contributions as they feel disposed for the aid of the stricken Lithuanian people.

Contributions may be addressed to the American Red Cross, Washington, D. C., which will care for their proper distribution.

In witness whereof, I have hereunto set my hand and caused the seal of the United States to be affixed.

Done at the City of Washington this thirty-first day of August, in the year of our Lord one thousand nine hundred and sixteen, and of the Independence of the United States the one hundred and forty-first.

Woodrow Wilson.

Prezidento Proklamacija

Kadangi aš apturėjau nuo Suvienujų Valstijų Atstovų Buto rezoliuciją, perleista 21 d. liepos, 1916, skaitomą sekančiai:

Kadangi įvairiose šalyse, dabar intrauktose į karę, lietuvių randasi keturi milijonai, kurių didesnė dalis neturi maisto, pastogės ir drapanų; ir

Kadangi milijonai jų likosi išvyti iš namų be persėgėjimo, netekdami progos apsirūpinti gyvenimo reikalavimais, pagimdė badą, ligas ir neapsakomas kančias; ir

Kadangi Suvienujų Valstijų gyventojai su gailėsčiu darsižinojo apie milijonų žmonių padėjimą ir gausiai atsiliepdavo į pagalbos šauksmą, kuomet jiems tokia proga pasitaikydavo;

Todel lai bus „Nutarta, kad akyvaizdoje šitos nelaimės, skurdo ir vargo, kurį tie keturi milijonai lietuvių turi kęsti, užmintai prašome Suvienujų Valstijų prezidento, kad paskirtą dieną, kurioje šitos šalies gyventojai galėtų išreikšti savo sąjauimą, prisidėdami su aukomis į fondą, į kurį dabar yra renkami pinigai nukentėjusiems lietuviams šioje karėje.

„Ir, kadangi aš esu tikras, kad Suvienujų Valstijų gyventojai ateis į pagalbą nukentėjusiems žmonėms nuo karės, bado ir ligų;

„Todel, dabar aš, Woodrow Wilson, Suvienujų Valstijų prezidentas, sulgy Atstovų Buto prašymo, paskiriu ir apskelbiu Seredą, 1 d. lapkričio, 1916, kaip dieną, kurioje Suvienujų Val-

stijų gyventojai galės prisidėti su tokiomis aukomis, kokiomis jie jausis galį prisidėti prie gelbėjimo nelaimingųjų Lietuvos žmonių.

„Aukos galima siųsti Amerikos Raudonajam Kryžiui, Washington, D. C., kuris rūpinsis, kad aukos priderančiai būtų išdalintos.

„Akyvaizdoje šito, aš prie to savo ranką pridėjau ir užreiškiau, kad šis prašymas būtų Suvienujų Valstijų žyme užtvirtintas. „Atlikta Washingtono mieste šitą trisdešimt pirmą dieną rugpjūčio, tuksantis devyni šimtai šešioliktuose mūsų Viešpaties metuose ir šimtas keturiolika dešimtys pirmuose nuo Suvienujų Valstijų neprigulmybės metuose.”

Pasirašo — Woodrow Wilson.

BALKANŲ FRONTAS.

SMARKUS MUŠIS DOBRUDŽOJE.

Bucharest. — Dobrudžoje atsi-

būva žiaurus mušis tarpe rumunų-rusų ir bulgarų-vokiečių. Nežiurint ant to, kad priešai turi sutraukę čion didelę kariūnė, rumunai ir rusai laikosi tvirtai. Tulose vietose bulgarai ir vokie-

čiai nužengė kiek pirmyn. Mušiai tęsiasi Tutnakan ir Silistrijos srityje. Rumunai pasekmingai veikia Transilvanijos pakraštyje, — jie

užėmė Kronstadt ir apielinkę ir nužengė apie 20 mylių nuo rubežiaus. Taipgi pasekmingai rumunai ir rusai veikia piet. Bukovinoje.

BULGARAI-VOKIEČIAI VERŽIASI RUMUNIJON.

Berlinas. — Bulgari ir vokiečiai ne tik užėmė rumunų tvirtoves Tutnakan (su 25,000 kar.) ir Silistriją, bet ir 10,000 kilometrų Dobrudžoje. Feldmaršalas v. Mackensen'o kariūnė sparčiai veržiasi Rumunijos gilumon. Rusai ir rumunai neįstengia atsilaukyti prieš bulgarus ir vokiečius. Rumunijos sostinei Bucharestui grėšia pavojus.

Apart to, rumunai sumušti palei Hermannstadt. Makedonijoje bulgarai atmušė sąjungiečių atakas ir pilnai užėmė Kavalą (visas graikų korpusas pasidavė vokiečiams).

Nuo rugs. 16 d. pranešama, kad bulgarų-vokiečių kariūnė galutinai sumušė rusus-rumunus (5 divizijas rusų ir 5 rumunų) Dobrudžoje; jie skubiai traukiasi atgal. Išviso paimta nelaisvėn 522 ofic. ir 28,000 kar. (rumunų-rusų) ir užgriebta 130 kanuolių, 62 maš. šautuvai ir daug kitų daiktų. General-feldmarš. Mackensen — Dobrudžos užkariautojas.

LAUKIAMA VOKIEČIŲ UŽPUOLIMO.

Londonas. — Iš įvairių šaltinių ateinančios žinios skelbia, kad kariškoje taryboje, laikytoje vyriaus. stovėnėje, nutarta greitu laiku pradėti generalį užpuolimą Balkanuose. Centralės valstijos ir jų talkininkai esą pasiryžę ne tikai sumušti Rumuniją, bet ir prašalinti sąjungiečius iš Makedonijos ir Salonikų. Nutarta pasiųsti į Balkanus 300,000 vokiečių-austrų. — Feldmarš. v. Mackensen esąs išdirbęs tinkamą užpuolimo planą.

VAKARINIS FRONTAS.

ANGLAI-FRANCUZAI VERŽIASI PIRMYN.

Londonas. — Anglų ir francuzų kariūnė iš lengvo veržiasi pirmyn Somme srityje. Vokiečiai deda visas pastangas, idant tą veržimą sulaukyti. — Anglai pasekmingai veikia Pozieres ir Ginchy srityje.

Francuzų karės biuras praneša, apie užėmimą naujų pozicijų Combles srityje. (Čia tapo užimta Bouchavesnes ir Le Priez farma). Ginchy-Combles-Bouchavesnes srityje atsibūva desperatiškas mušis.

Per dvi dieni (rugsėjo 15—16) anglai paėmė nelaisvėn apie 4,000 vokiečių ir užgriebė 6 kanuoles ir 50 maš. šautuvų.

Prie Arras ir Ypern, o taipgi palei Verduną apsirubežiuojama artilerijos dvikova.

**VOKIEČIAI GIRIASI PASEK-
MĖMIS.**

Berlinas. — Pirkardijoje, abiejose Somme pusėse, atsibūva žiaurus mušis. Bavarijos sosto impėdinio Rupprecht'o kariūmenė tvirtai atmuša anglų-francūzų atakas; ypač smarkūs susirėmimai atsibūva prie Ginchy ir Combles. Apart to, vokiečiams pasisekė atsiimti paskutinėse dienose prarastas pozicijas.

Prie Verduno atsinaujino artilerijos veikimas bei priešakinių eilių susirėmimai.

**ITALIJOS—AUSTRIJOS
FRONTAS.****ITALAI PASEKMINGAI VEI-
KIA TRENTINO SRITYJE.**

Roma. — Dolomitų Alpuose italai užėmė austrų pozicijas, kurios randasi prieš Travenanzes perėjimą. Maži susirėmimai atsikartoja Arsa ir Posina lygumose.

Palei Isonzo bei Gorizia srityje apsirusėjuojama artilerijos dvikova bei lengvais susirėmimais. Nuo rugsėjo 16 d. pranešama, kad italai pradėjo veržties Tries-to link.

Austrų orlaiviai bombardavo Veneciją, Podenonę, Latisaną, Marano, Grevignano, Chioggią ir Aquileją.

**AUSTRAI PRANEŠA APIE
PRIEŠŲ ATAKŲ ATRĖMIMĄ.**

Viena. — Austrai pasekmingai atrėmė keletą italų atakų Trento srityje ir palei Isonzo upę bei Goertz (Gorizia) srityje.

**UŽKAUKAZIO BEI
MESOPOTAMIJOS
FRONTAS.****MAŽI SUSIRĖMIMAI UŽKAU-
KAZYJE.**

Petrogradas. — Muš ir Bitlis

srityje nuolat atsikartoja lengvi susirėmimai. Į vakarus nuo Kighi pradėjo užpildinėti ant rusų pozicijų kurdai. — Arti Hamadan rusams pasisekė paimiti nuo priešų tulą skaitlių kupranugarių ir šiaip galvijų.

ANGLAI SUMUŠĖ TURKUS.

Londonas. — Anglų kariūmenė Mesopotamijoje bei Tigris srityje, apie kurios veikumą nieko nesigirdėjo laike kelių mėnesių, keliuose susirėmimuose sumušė turkus. Nasiriveh apielinkėje krito apie 200 turkų.

TURKAI SKELBIA PASEKMES

Konstantinopolis. — Turkų kariūmenė palei Ognott, Užkaukazyje, atmušė keletą rusų užpuolimų. Rusai panešė didelius nuostolius; taipgi dideli rusų nuostoliai prie Kighi.

Iš Visur**NAUJAS MINISTERIŲ KABI-
NETAS GRAIKIJOJE.**

Londonas. — Iš Atenų pranešama, kad Graikijos karalius Konstantinas pakvietė buvusį tiesų ministerį M. Demitracopulos sudaryti naują ministerių kabinetą (vieton rezignavusio Zaimis'o kabineto), tačiau jis atsiskak užimti tą vietą.

Rugsėjo 16 d. paskelbta, kad premjeru tapo paskirtas Nicolas Kalogeropulos (Venizelos šalininkas; jis bus karės ir išdo ministeriu. N. Kalogeropulos — vienas iš žymiausių advokatų Graikijoje.

**VOKIEČIŲ SPAUDA VĖL
„ATAKUOJA“ GERARDĄ.**

Berlinas. — Dalis vokiečių

spaudos vėl atnaujino užsiuolimą ant Suv. Valst. ambasadoriaus J. W. Gerardo. Jam užmeta, buk jis kritikavęs tautinio liberalo bei Reichstago nario Dr. Gustavo Stressemann'o kalbą kaslink submarinų veikimo. Am. J. Gerard paaiškina, kad jis visai nėra kaltas šitokiame prasižengime.

**VOKIEČIŲ IR JŲ TALKININ-
KŲ KONFERENCIJA.**

Amsterdam. — Vokiečių laikraščiai pažymi, kad atsibūvusi konferencija vyr. vokiečių stovėnėje rytiniame fronte turi labai didelę svarbą. Konferencijoje dalyvavo Vokietijos imperatorius, imp. kanceleris Dr. v. Bethmann-Hollweg, štabo viršininkas feldmaršalas v. Hindenburg ir jo pagalbininkas generolas v. Ludendorf (nuo Vokietijos); didkunigaikštis Karolis (nuo Austro-Vengrijos); karalius Ferdinandas ir sosto impėdinis (nuo Bulgarijos) ir Turkijos karės ministeris Enver Paša.

Spėjama, kad šita konferencija permains visus karės planus kaip vakaruose, taip ir rytuose.

**VOKIEČIŲ ORLAIVIAI BOM-
BARDAVO RUSŲ LAIVYNĄ.**

Berlinas. — Vokiečių orlaiviai bombardavo rusų laivyną palei Konstancą, Rumunijoje. Tapo sugadinta keletas laivų; visi orlaiviai laimingai sugrįžo paskirton vieton.

Rezinavo delei nesveikatos gen. Pflanzler-Baltin. Imperatorius Franciskus Juozapas priėmė rezignaciją ir pasiuntė padėkavonės laišką už prakilnų tarnavimą.

Iš Sofijos pranešama, kad Dunojuje nuskendo rumunų gen. Bessarabesku, komandierius paimitos rumunų tvirtovės Tutrakan (Turtukai). Mat, puolus fortams, jis laivelyje norėjo pasprukti prie savųjų, bet bulgarų arti-

lerija paskandino laivelį, kuriam jis radosi.

**NEDAUG PAIMTA NELAIS-
VĖN SILISTRIOJE.**

Londonas. — Bulgarijai bei vokiečiams užėmė taipgi rumunų tvirtovę Silistriją, Dobrudžos pakraštyje; tačiau ten mažai paėmė kareivių nelaisvėn, nedaug užgriebė ir amunicijos bei šiaip daiktų.

Vokiečiai skelbia, kad Silistrijoje užgriebta daug karės medžiagos bei artilerijos. Rumunai, kaip pranešama iš Sofijos vejami bulgarų, saprėiai traukiasi atgal.

**400,000 KAREIVIŲ PRIEŠ RU-
MUNIJĄ.**

Milan. — Paskelbta, kad vyriausias vadas Balkanuose feldmaršalas v. Mackensen sutraukė apie 400,000 kareivių į Dobrudžą. Žymiai dalis bulgarų ir vokiečių parvesta iš Makedonijos į Dobrudžą. Bulgarų armija Makedonijoje siekia apie 250,000 kar.

Sulyg pranešimo nuo rugs. 13 d. antra divizija su žymiu turkų skaičium pasijusta prie Orsovos, vak. Dunojaus pakraštyje. Daug turkų randasi Galicijoje.

**VOKIEČIAI KALTINA PRIE-
ŠUS ŽIAURUME.**

Berlinas. — Rumunai, rusai ir serbai sparčiai traukiasi atgal. Besitraukdami jie atlieka įvairius žiaurumus; ypač aštriai elgiasi su gyventojais besitraukdami iš Dobrudžos bei Tutrakan-Silistrijos srityje.

Galop, vienas pabėgėlis praneša, kad rusai kankina ir net užmuša paimtuosius nelaisvėn vokiečius.

**PASKANDINTAS DIDELIS
LAIVAS.**

Londonas. — Tapo paskandin-

tas Holandijos garlaivis „Antwerpen“ (11,300 tonų), kurį valdė Am. Petr. kompanija. — Taipgi paskandinta Norvegijos garlaiviai „Lodsen“ (1,247 tonų) ir „Kong Ring“ (1,611 tonų).

**TURKAI RENGIASI KASTI
„BOSFORO“ TUNELĮ.**

Berlinas. — Turkijos sostinėje plačiai kalbama apie pravedimą po Bosforu tunelio. Inžinieriai išdirbo net tam tinkamą projektą. Pravedus tą tunelį taptų sujungtas Europos pakraštis su Azijos pakraščiu; — tuomi taptų sujungtas Bagdado gelžkelis.

**AUSTRIJOS ORLAIVIŲ VEI-
KIMAS.**

Roma. — Austrų orlaiviai bombardavo Veneciją, Pordenonę, Latisaną, Maravo, Grevignano ir Aquileją. — sužeista tulas skaičius žmonių ir padaryta maži nuostoliai. Venecijoje sugadinta bažnyčia ir keletas namų.

**SUARESTAVO DU SOCIALIS-
TU ITALIJOJE.**

Roma. — Didelį nepatenkinimą sukėlė tarpe žmonių suareštavimas dviejų oficerių, socialistų sąjungos narių (Morara ir Priotti). Jiedu kaltina už organizavimą demonstracijų prieš karę ant rugsėjo 24 d. Italijoje ir kitur. Darant krata, rasta 50,000 atsišaukimų prieš karę.

**ISPANIJA — VOKIEČIŲ
PUSEJE.**

Londonas. — Lordas Northcliffe, kuris neseniai atsilankė Ispanijoje, praneša, kad didžiama ispanų pilnai stovi vokiečių pusėje. Apie 80,000 vokiečių randasi Ispanijoje, kurie ir veda karštą propagandą. Didžiuma spaudos irgi stovi už vokiečius. Vokiečius ispanai skaito nepergalimais.

**TRIS PRINCAI — VADAI VA-
KARINIAME FRONTE.**

Berlinas. — Bavarijos sosto impėdinis, princas Rupprecht, paturbut pamiršai dieną, kurioje tu skaitei.

Aš tik dabar atsiminiau, kad švarko apatinėje kišeniuje turiu tą „Draugą.“ Tuojau išsišiamia. Mano „Draugas“ iš 28 rugpjūčio, buvo visiškai kitokis negu „Draugas“ iš 28 rugpjūčio pas čikagietį Gvazdiką.

— Kokis gi čia biasas. Mada abudu ilgai žiurėjome, bet niekaip tiedu NN ir tos pačios dienos netinka.

— Žinai ką, — tarė Gvazdikas, — šis N man išrodo, kad yra subatos N, ir tuojaus nuėjo atsinešti savo subatos N.

— Atsinešk. Sulyginome. Mano panedėlio N raidė raidėn tinka su jo subatos N. Visas skirtumas tiktai datose.

— Žinai kaip čia yra, — tarė jis. — Neseniai buvau mieste A., tai tenykščiai lietuviai skundėsi, kad „Draugo“ redakcija juos apgaudinėja. Kuomet išeina N. subatos ryte, tai jie čikagiečiams pažymi tos pačios dienos datą, o tuos N, kurie siunčiami į kitus miestus pažymi panedėlio data. Matai, kaip išrodo naujesnis.

— Atsiskyrėva. Važiuoju sau namon ir vis mąstau:

— Kuris iš juodviejų gudresnis: ar „Draugo“ redakcija iškrėsti tokį „šposą“ link skaitytojų, ar Gvazdikas taip gudriai išaiškinti.

A. T. T.—čia.

skirtas vadu Somme srityje — prieš anglus-francūzus. Wuertembergo kunigaikštis Albrecht skaitosi vadu šiaurinėje dalyje vakarinio fronto, o Vokietijos sosto impėdinis liekasi vadu Verduno srityje.

**PASKANDINTA ŠEŠI NEUTRA-
LIŠKI LAIVAI.**

Londonas. — Karės srityje šiose dienose tapo paskandinti penki Norvegijos garlaiviai ir vienas Ispanijos.

**UZDĖTA \$250,000 BAUSMĖS
ANT BRUSELIO.**

Berlinas. — Ant Belgijos sostinės Bruselio uždėta \$250,000 baudmės delei kard. Mercier surengtos gatvės demonstracijos.

**240,000 ŽM. NUOSTOLIŲ LAI-
KE MĖNESIO.**

Londonas. — Iš tikrų šaltinių sužinota, kad Vokietijos nuostoliai kareiviuose už rugpjūtį mėnesį siekia 240,000 žm. — užmuštų 42,700 kar., paimtų nelaisvėn 1,800 k., dingusių 42,000 k. ir sužeistų 153,000 k. Išviso Vokietijos nuostoliai dabar siekia 3,375,000 kar.

**VOKIETIJA TAUPO SENAS
POPIERAS.**

Londonas. — Nuo pat pradžios sąjungiečių blokados Vokietijoje pradėjo taupyti senas popieras. Berline randasi apie 500 punktų, kur priimama tokias popieras. Iš viso Prusijoje randasi popieros taupymo skyrių apie 2,000. Daugiausia surenka popieros mokyklų vaikai. Surinktą seną popierą siunčia į dirbtuves, kur perdirba į gerą. — Popieros rinkėjai apdovanojami geležiniais žiedais.

**300,000 VOKIEČIŲ-AUSTRŲ
SIUNČIAMA Į BALKANUS.**

Londonas. — Iš Romos pranešama, kad gener. centrinių valstijų taryboje vyriausioje kariškoje stovykloje nutarta, idant Vokietija pasiųstų į Balkanus 200,000 kar., o Austrija — 100,000 kar. — Tos rūškos bus nukreiptos prieš rumunus ir sąjungiečius.

**RUMUNIJA PRARADO 10,000
KETV. KILOMETRŲ.**

Berlinas. — Per pirmas 10 dienų veikimo Dobrudžoje bulgarai užėmė 10,000 ketv. kilometrų Rumunijos žemės, t. y. daugiau, negu teritoriją, kurią atidavė Bulgarija po antros Balkanų karės.

Feldmarš. Mackenseno kariūmenė — bulgarai, vokiečiai, turkai — Dobrudžoje stumia priešus atgal ir veržiasi tolyn.

**GRAIKŲ KORPUSAS PASIDA-
VĖ VOKIEČIAMS.**

Berlinas. — Oficiališkai paskelbta, kad graikų kariūmenės korpusas, stovėjęs Kavaloje ir apielinkėje, pasidavė vokiečiams, prašydamas apsaugos nuo sąjungiečių. Pasidavusieji kareiviai bus pasiųsti Vokietijon ir užlaikomi kaipo neutrališki svečiai. kaipo neutrališki svečiai.

Visi Kavalos fortai ir jos apielinkė bulgarų rankose. — 1,500 graikų perėjo ant sąjungiečių laivų.

**ANGLAI SUKONFISKAVO DA-
NŲ KRASĄ.**

Berlinas. — Anglai paėmė visą krasą (pačtos siuntinius) nuo

FELJETONAS**Kuris?**

Aną antradienį man butinai reikėjo važiuoti Chicagon pas tulą Gvazdiką su butinu reikalų. Pirmą važiuosiant per keletą dienų man buvo didelis galvosukis; mat reikėjo surasti tokį argumentą, kuriuomi aš galėčiau sukirsti socializmą. (Mat aš gerai žinojau, kad Gvazdikas yra socialistų šalininkas, o aš ne, tai tarp mūsų butinai turės kilti „kritika“, juk tai visuomet taip pasitaiko.

Na, kad gerai prisiruošus pradėjau skaityti vieną knygą, kitą, kuriose kas nors yra prieš socializmą. Bet mano makaulė jokiū būdu nesuima nei kas tas socializmas, nei ką prieš jį galima pasakyti. Knygose apie tai plačiai rašoma, daug ten visokių žodžių, kokių nei sapnuoti niekad nesapnavau. Vienok gerų žmogų Dievas neapleidžia.

Štai pirmadienį, nusibodus skaityti, sėdžiu akis į langą įsmeigęs ir nieko nemąstydamas. Štai pamačiau kaip laiškanėšys priėjęs prie mano buto durių užkiso kolkį tai popierių. Išbėgau, paėmiau ir žiūri. Tai buvo „Draugas.“ Žiūri ar tik nepersenas „Draugas“, juk ką gi veiksi su senais „Draugais“ — jie visuomet

įsipykę. Bet ne, tai buvo naujas „Draugas“ net iš 28 rugpjūčio.

Skaitau, nieko naujo, vis kvepia kova su francūzais bedieviais. Norėjau mesti į šalį, bet staiga mano akysna kliuvo antgalvis sustatytas ilgomis, kaip garnio kijos, raidėmis: „Socialistų vadai kapitalistai“. Nudžiūgau. Iš lupų išsiveržė:

— Na, čia tai jau rasiu reikalingus argumentus.

Skaitau. Ir neapsirikau, — radau sau reikalingus argumentus. Juos išmokau iš atminties ir manau sau:

— Jeigu jau matysiu, kad man blogai, kad mane Gvazdikas „skritikuoja“, tai jau nebežiūrėdamas nei temos, nei nieko drėbsiu jam į akis, kad socialistų vadai tikri kapitalistai.

Mane džiūngsmas apėmė. Ligi vakaro saldžiai svajoju ir besvajodamas nuėjau atilsin. Miego. Miegodamas sapnuoju, kad tarp mudviejų su Gvazdiku iškilo „debatai“, bet man pavartojus „Draugo“ argumentą, tuojaus sutruškinau Gvazdiką į smulkius miltus, kad jis net nei „am“ nebegalėjo atsakyti.

Ryto metą atsikėlęs tuojaus sė-

dau traukinin ir atsiduriau Chicagoje pas Gvazdiką.

Gvazdikas mane meiliai priėmė, atlikome reikalą, delei kurio aš buvau atvažiavęs ir pradėjome šnekučiuotis apie darbus apie darbininkų šnaudojimą, apie kapitalistų priespaudą ir tam panašiai. Pagaliaus Gvazdikas mane pradėjo informuoti, girdi, kaip tik įvyks socializmas, tuomet bus panaikinta privatiška nuosavybė, ir tada ant žemės rojus užviešpataus.

— Butų gerai, — atsakiau, — kad tas įvyktų, bet to niekad nebus. Socialistai ne tik, kad eina prieš privatišką nuosavybę, bet dar ją palaiko. Štai vienas didžiausiųjų socializmo tėvų ir inkurėjų žydas Ferdinandas Lassalius paliko turto vertės pusantero milijono markių. Taigi ar jam rūpėjo apie panaikinimą privatiškos nuosavybės, — režiau „Draugo“ argumentą.

— Meluoja!

— Tikra tiesa.

— Iš kur gi tamista ėmiai tą žinią? — ginėjo Gvazdikas lyg nieko apie tai nežinodamas.

— Vakarykščiame „Drauge“ skaičiau.

— Kaip gi tu gali sakyti, kad vakarykščiame (28 rugpjūčio), juk tenai visiškai panašios žinios nėra.

— Ką tu čia niekus kalbi, lyg aš nebeapamenu dienų. Vakara skaičiau tai ir viskas.

— O aš sakau, kad vakarykščiame „Drauge“ nieko tokio nėra. Na, jei nori eiva į laižybas

iš 50 dolarių — karščiaivosi Gvazdikas.

— Gerai. — Nors aš ir nemėgau eiti į laižybas, bet ką gi darysi, juk reikia gi kuom nors pertikrinti jį, kad tai mano pusėje teisybė.

Sudėjom ant stalo po 50 dolarių. Gvazdikas nuėjo kitan kambarin atsinešti vakarykščių „Draugą.“

— Žiūrėk, ar rasi tą žinią, — tarė man Gvazdikas, paduodamas 28 rugpjūčio „Draugą.“

Aš abiemis rankoms nutvėręs žiūraui „Draugo“ pirmą puslapį, antrą ir vis nėra tos pačios žinios, kurią aš iš atminties išmokau. Vartau šiaip, vartau taip, data ta pati, antgalvis tas pats, o žinios visai kitokios. Pagaliaus už plaukų nusitvėriau, juk tai ne baika pralošti 50 dolarių ir tai dar durnium pasilikti. Pradėjau griuti, apalpaui, bet visgi apalpdamas dar spėjau suukti:

— Tu burtininke, tu čerauninke, tu užburiai man akis....

Už valandėlės atsipeikėjau. Prie manęs kaž koks žmogus stovi — tai pašauktas gydytojas. Toliau stovi persigandęs Gvazdikas.

— Jis atsigavo — tarė Gvazdikas ir priėjęs prie manęs kišo tuos 50 dolarių ir tarė:

— Te, tau tuos pinigus, tik nenumirk, nes aš dar į bėdą pakliusi.

Aš priėmiau pinigų ir tariau: — Bet tu visgi man akis užburėi.

— Brolyti! Kaip tu mane gyvą matai aš neūburiau. Tamis-

Norvegijos garlaivio „Kristiania-fjord“ Kirkwall; garlaivis plaukė iš New Yorko į Bergen.

FRANCUZIJA INGLJO RODINO TVARINIS.

Paryžius. — Atstovų rumas nutarė įsteigti Paryžiuje Rodin'o muzėjų ir patalpinti jame pilną rinkinį Augusto Rodin'o (skulptoriaus) tvarinių. Kolekcija apskaituojama apie \$600,000. — A. Rodin turi 76 m. amžiaus.

SUNAİKINO 8 VOKIEČIŲ ORLAIVIUS.

Londonas. — Iš Petrogrado pranešama, kad milžiniški rusų orlaiviai, Ilja Muromieč tipo, bombardavo vokiečių orlaivius stotį Rygos įlankoje, numeddami 73 bombas. Aštuoni vokiečių orlaiviai užpuolė ant rusų orlaivių, bet mušyje jie tapo sunaikinti.

Iš Amerikos

VAIKŲ PARALYZIUS EINA SILPNYN.

New York. — Vaikų paralyžius kasdien eina silpnyn; — šiltesnę dieną — daugiau pasitaiko ir prietikių. Rugsėjo 13 d. D. New Yorke susirgo 31 vaikas, mirė 9 v., rugs. 14 d. susirgo 36 v., mirė 11 v. Nuo pradžios ligos susirgo 8,650 v., mirė 2,162 v.

SUDEGĖ PASAŽIERINIS LAIVAS.

Marshfield, Ore. — Arti Coos pakraščio (8 mylias) sudėgė didelis pasažierinis Pacific Coast St. Co. garlaivis „Congress“, plaukęs iš San Francisco į Seattle. Ant laivo buvo 253 pasažieriai ir 170 jureivių — visi tapo išgelbėti. „Congress“ — 7,985 tonų inkr., 438 pėdų ilgio, 54 p. pločio, kainavo \$1,250,000.

SUAREŠTAVO 318 I. W. W. STREIKIERIŲ.

Scranton, Pa. — Rugsėjo 14 d. pietų laike tapo suareštuota 318 I. W. W. streikierių, kurie laikė mitingą Old Forge salėje. Staiga pribuvo reikalingas policistų skaičius — visi 318 streikierių tapo nugabinti Lackawanna pavieto kalėjimui. Kaltinami už kėlimą betvarkės ir nepaklusnumą valdžiai.

MILŽINIŠKAS KILIMAS UŽRUBĖŽINĖS PREKYBOS.

Washington. — Pastebiamas milžiniškas kilimas Suv. Valst. užrubežinės prekybos. Išvežimas ir įvežimas per 7 mėnesius, nuo sausio 1 d. iki rugpjūčio 1 d. 1916 m., apskaituojama sumoje \$4,394,040,948, — daugiau, negu už 7 mėn. 1915 m., ant beveik \$1,500,000,000. Per pirmuosius 7 mėn. 1915 m. įvežimas ir išvežimas siekė sumos \$2,979,331,765.

Nuo sausio iki liepos pabaigos 1916 m. išvežta už \$2,926,221,372 (\$1,970,277,207 — tuom pačiu laiku 1915 m.). Įvežta per 7 mėn. šių metų už \$1,467,819,574 (\$1,009,054,558 — tuom pačiu laiku 1915 m.). Išvežimas pakilo ant \$955,944,165, o įvežimas — \$458,765,016.

Išvežimas ir įvežimas 1914 m. (prieš europinę karę) siekė \$4,258,504,805. — Didžioji prekybos dalis vedama su Anglija — per 7 mėn. 1916 m. išvežta ir įvežta į Angliją bei jos kolonijas už

\$1,929,133,117, — už \$1,442,955,030 išvežta ir už \$486,178,087 įvežta. Į pačią Angliją išvežta už \$1,048,520,721; išten išvežta už \$660,279,440.

GRĖSIA GENERALIS STREIKAS.

New York. — Am. Darbo Federacijos valdyba pranešė, kad iš priėjautos tramvajų streikieriams esą pasiryžę streikuoti 75,000 darbininkų, kurie yra surišti su tos rūšies (pervežimo) darbu. — Galop, generalis amalg. organizatorius, W. B. Fitzgerald, ir Federacijos prezidentas Sam. Gompers paskelbė, kad, priešus reikalui, esą pasirengę streikuoti 400,000 unijistų.

Brooklyno darbininkai išreiškė streikieriams solidariskumą. — Rugsėjo 14 d. atsibuvusioje tramvajų darbininkų demonstracijoje dalyvavo apie 8,000 streikierių. — Jeigu iki rugsėjo 17 d. nesutars tramvajų kompanijos su streikieriais, tai rugsėjo 18 d. gali sustreikuoti keletas šimtų tukstančių darbininkų.

MEKSIKOS KONFERENCIJOS VEIKIMAS.

New London. Atsibuvanti čia konferencija Meksikos ir Suv. Valst. atstovų varo tarybų darbą pirmyn. Rugsėjo 14 d. buvo plačiai apkalbama apie apsaugą Meksikos rubežiaus. Neutrališkoje srityje stovės abiejų valstijų apsaugos kariumenė. Suv. Suv. Valst. kariumenė galutinai aplėis Meksiką.

Daug kalbama apie vidurinę tvarką Meksikoje ir apie atsinešimų tarp meksikiečių ir amerikonių, ypač komercijiniu žvilgsniu.

TENNESSEE KARIUMENĖ SIUNGIAMA PARUBEŽIN.

Washington. — Karės ministeris Baker pranešė, kad Tennessee nacionalinė gvardija siunčiama Meksikos parubežin. Atsibūva naujas kariumenės pertvarkymas.

TURKIJA PAVELIJA ŠELPTI SIRIJIEČIUS.

Washington. — Turkijos valdžia pranešė užsienio ministerijon, kad ji pavelijs gabenti iš Suv. Valstijų pašalpą badaujančiams sirijiečiams.

Pirmiau Turkijos valdžia buvo atmetusi prašymą kaslink pavelijimo šelpti sirijiečius. Šelpimo darbas bus atliekamas sulyg Turkijos valdžios plano; — valgio produktus dastatys į Beirutą.

RUSAI PALENGVINA SUSINĖSİMĄ TELEGRAFU.

Washington. — Prekybos departamentas paskelbė, kad Rusijos kariškas telegramų cenzorius interkė Amerikos prekyb. atstovui Petrograde instrukcijas, kuriomis galės vadovauties amerikoniai, idant tuomi palengvinti ir paskubinti teleg. susinėsimus su Rusija.

Tos instrukcijos skamba sekančiai:

1. Pranešimai privalo būti pilnai aiškūs, taip kad kiekvienas pašalinis žmogus galėtų suprasti jų turinį.

2. Negalima naudoti perdaug figūrų, bei skaitlinių, sulyginant su abelnu tekstu. Galima panaudoti vieną skaitlinę po 3 ar 4 žodžių teksto, idant cenzorius galėtų matyti, jog skaitlinės yra pranešimo žinios dalimi, o neužvečia paslėptos minties.

3. Negalima siųsti anonimiškų

telegramų. Reikia padėti pilną siuntėjo vardą arba vardą jo firmos.

4. Neišsireikšti lakoniškai. Trumpi pranešimai išrodo cenzoriui misteriškais. Reikia praleisti truputį daugiau pinigų, idant pranešimas būtų aiškus ir pilnas.

5. Negalima naudoti augštai technišku terminų, t. y. žodžių, kurie paprastai nesinaudoja ir nesiranda žodyne.

APGINA TURKUS.

New York. — Jurgis Rafalovič, — francuzas sulyg gimimo, anglas sulyg pilietystės, — savo prakalboje prieš Universalę Lygą (64 W. 40 gat.) stengėsi apginti turkus kaslink užmetamų kalčių pasielgime su armėnais. Jis nurodė, kad turkai buvo staciai priversti elgties su armėnais žiauriai, nes jų didžiama buvo šnipai ir didžiausi turkų priešai.

CHINIJAI NEGRĖSIA PAVOJUS.

Washington. — Japonija ir Rusija užtikrina, kad užverta tarpe judviejų sutartis nepaliečia Chinijos teisių ir nevaržo Suv. Valst. prekybinio veikimo Toliuose Rytuose.

UŽMUŠTA ŠEŠI ŽMONĖS.

Newark. — Sprogus ammonijos rezervuarui Interst. Milk and Cream Co. įstaigoje ant Elizabeth Ave. ir Peddie gt., tapo užmušti 6 žmonės.

MIRĖ FILOSOFAS DR. J. ROYCE.

Cambridge, Mass. — Prasirges apie porą savaičių, pasimirė viešas iš žymiausių šio krašto filosofų Dr. Joseph Royce, — Harvardo universiteto profesorius. Velionis turėjo 60 m. amžiaus, buvo gimęs Grass Valley, Cal. Žymesnieji jo veikalai: „The Spirit of Modern Philosophy“, „The Conception of Immortality“, „The Philosophy of Loyalty“, „The Problem of Christianity“ ir paskutinė knyga — „War and Insurance“ (išleista 1914 m.) — Dr. Royce paliko žmoną ir du sunus.

DARBININKŲ REIKALAI

TRAMVAJŲ DARBININKŲ STREIKAS DIDŽIAJAME NEW YORKE.

Gelžkelių darbininkų streikas kuris būtų sustabdes visą judėjimą visame krašte, praėjo, taip sakant, pro šalį. Nors kompanijos laikėsi tvirtai, tačiau, įsikūsus valdžiai ir priėmus Kongrese įstatą apie 8 val. darbo dieną, streiko pavojus tapo prašalintas. Beveik tuom pačiu laiku buvo prasidėjęs Didžiajame New Yorke tramvajų (karų) darbininkų streikas. Tačiau jis apsirėję tik sumažinime veikiančių tramvajų, o ne pilname sustabdyme. Bet šitas streikas tęsėsi labai trumpai, padėkavojant įsikūsimui majoro Mitchelio ir p. Strauso.

Kartu sparčiai prie streiko pradėjo rengties elevatorių ir požeminių gelžkelių darbininkai. Jie išstatė tulus reikalavimus ir pasiryžo tvirtai stovėti už juos. Pereitis savaitės pradžioje prasidėjo Didžiajame New Yorke tramvajų (buvo rengiamas eleva-

STREIKLAUŽIAI NORI STREIKUOTI.

New York. — Keli streiklaužiai, kuriuos pasamdė Interborough pranešė Visuomeniškos Tarnystos komisijai, kad jie, kartu su 150 darb., esą pasamdėty Chicagoje. Jiems pažadėta po 5 dol. į dieną su pilnu užlaikymu. Pribūvus New Yorkan, jiems pranešta, kad jie gaus tik po 4 dol. Juos patalpino nešvarioje vietoje,

kur pirmiau buvo laikomi arkliai. Valgis visai prastas; jie užlaikomi aštrioje priežiuroje. Kuomet jie užprotestavo ir pareikalavo paliuosavimo, tai tuli tapo sumušti, nežiurint ant to, kad ten radosi policistai. — Streiklaužiai esą pasiryžę streikuoti.

MAŠINISTŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Newark. — Paskutinėmis dienomis čia atsibuvo tarptautinės mašinistų sąjungos susivažiavimas, kuriame dalyvavo apie 200 delegatų. Tarpe kitų pirmame posėdyje kalbėjo S. Gompers apie darbininkų veikimą Suv. Valst. Taipgi palietė tramvajų darbininkų streiką New Yorke, pažymėdamas, kad Am. Darbo Federacija sulyg išgalės pagelbės laimėti kovą.

AREŠTUOJA SOCIALISTUS ITALIJOJE.

Roma. — Policija suareštavo šešis socialistus, apkaltindama juos „suokalbyje“, kurio tikslu yra karės pertraukimas. Pas suareštuotuosius sukonfiskuota daug nelegalių lapelių, raginančių gyventojus kovoti prieš karės tęsimą.

Iš Rusijos

LAUKIA KARĖS PABAIGOS.

Petrogradas. — Įsikūsus Rumunijai karės sąjungiečių pusėje, Rusijos gyventojai dar tvirtiau pradėjo tikėti, kad vokiečiams ir jų talkininkams prisiartina galas ir kad netoli karės pabaiga. Kuomet atėjo žinios apie susijungimą rusų su rumunais piet. Bukovinoje ir apie veržimąsi rusų per Dobrudžą linkui Bulgarijos, visoje Rusijoje, o ypač didmiesčiuose nebuvo galo. Taipgi entuziastiškai sutinkamos žinios apie pasekmingą rusų veikimą Galicijoje ir Karpatuose. Tą džiaugsmą padidina dar sąjungiečių pasekmės Francuzijoje ir Balkanuose bei Salonikų srityje.

STOKUOJA VALGIO MASKVOJE IR PETROGRADE.

Maskva. — Kaip Maskvoje, taip ir Petrograde apsirėję žymūs nedateklūs tulų valgomų daiktų; ypač aštriai atsiliepia stoka mėsos.

Uždraudimas pardavinėti bei vartoti mėšą keturias dienas savaitėje (utarninke, serodoje, ketverge ir pėtnyčioje) lyg ir vaizdžiau visiems parodė, kad Rusijoje su valgiais nepergeriausia.

DAUGINASI BEPROČIŲ SKAIČIUS.

Petrogradas. — Paskutiniu laiku pastebiamas nepaprastas kilimas bepročių skaičiaus; ypač daug pribūva bepročių-kareivių.

DIRBS UKININKYSTĖS ĮRANKIUS.

Sevastopol. — Leidžiant žemdirbystės departamentui žemietija organizuoja išdirbimą reikalingiausių ukininkystėje mašinų bei šiaip įrankių konfiskuotose vokiečių tos rūšies įstaigose.

RUSAI STEBIASI IŠ VOKIEČIŲ EKONOMIŠKUMO.

Petrogradas. — Kadangi valgio klausimas darosi vis opesniu, tai rusai labai stebiasi iš nepaprasto vokiečių ekonomiškumo.

Taip vokiečių kariškas maitinimo departamentas išleido sekantį pranešimą:

„Kiekvienas, kuris ištiesų pritruko riebumo ir sviesto, negali daleisti, kad pražutų fruktų kaulukai. Dešimtis vyšnių kaulukų suteiks pakaktinai riebumo del muilo, kad išmazgoti kartą rankas ir veidą. Iš šimto vyšnių kaulukų galima gauti pakaktinai sviesto delei geros porcijos saločių. Raudonasis Kryžius ir mokyklos renka švariai išmazgotus ir išdžiovintus kaulukus persikų, abrikosų, vyšnių ir slyvų. Piniagai nuo kaulukų eina labdarinigiems darbams. Todėl rinkite kaulukus. Nedaleiskite niekam pradingti.“

ŠELPIA KOOPERATIVUS.

Čita. — Miesto дума nutarė išduoti Užbaikalijos kooperatīvų sąjungai pašalpą sumoje 100,000 rub. delei suteikimo gyventojams mėsos.

GINČAI DELEI ŽYDŲ KLAUSIMO.

Petrogradas. — Pasklidus žinioms, kad greitu laiku manoma suteikti žydams tulas privilegijas ir atmainyti apsigyvenimo sritis, augštosiose sferose kilo karšti ginčai — vieni stoja už žydus, kiti griežtai jiems priešingi. Tačiau žydų klausimo apdirbimas „stumiamas“ pirmyn.

SAVAMOKSLIS ĮSRADEJAS.

Jekaterinoslav. — Tulas valstietis Dm. Jurčenko, Malo-Michailovkos kaimo, padarė medinį laikrodį. Visas mechanizmas padarytas iš medžio. Laikrodžio augštumas — tris aršiniai, platumas — 1½ arš. Eina matematiškai teisingai; ėjimas palaikomas dviem pudinėmis atsvaromis. Laikrodis rodo ne tik valandas ir minutes, bet ir dieną, skaitlinę ir mėnesį.

JAPONŲ EMIGRACIJA.

Vladivostok. — Paskutinais dvejis metais smarkiai pakilo išėivystė iš Japonijos. Japonai apleidžia savo tėvynę ir važiuoja į visus kraštus. — Sulyg tam tikro susinėsimų biuro skaitlius išėivusių iš Japonijos svetur siekia apie 227,240 žm. iš kurių 12,600 žm. randasi Azijoje, 1,217 žm. Europoje, 102,380 žm. Australijoje ir Filipinų salose ir 111,038 žm. Šiaur. ir Piet. Amerikoje.

Visi emigrantai prisituntė tėvynėn: 1911 m. — 15,840,000 jenu, 1912 m. — 17,040,000 jenu, 1913 m. — 15,730,000 jenu ir 1914 m. — 14,600,000 jenu. Sumažėjimas pinigų siuntimo nuo 1913 m. išaiškinamas susinėsimų suvaržymu.

Iš Lietuvos

Mintaujos apielinę vokiečiai tebestiprina; visur tiesia plačią bėgius ir siaurabėgius gelžkelius. Nuo Mintaujos plento į vakarus, užpakalyje siaurabėgio gelžkelio vokiečiai tiesia naują plačią bėgį, kuris eina fronto gilumon — Olainė-Palkonai-Berzemiundė ir susijungia su siaurabėgiu, nutiestu dešiniuoju kraštu Aa upės. Siaurabėgis taip pat eina nuo Mintaujos Leinino link. Taip pat ruošiama naujas gelžkelis Mintauja-Šiauliai. Jau važinėja traukiniai tarp Neiguto-Mencendorfo. Šito gelžkelio šakos padaugvėjis dar nepabaigta tiesti.

Pradėta dirbti naujas gelžkelis Šiauriai-Tukumas. Sparčiai tiesiama nauji gelžkeliai strateginiu žvilgsniu tarp Šiaurii-Panevėžio.

Ties Pinsku suimti vokiečiai pasakoja, kad jie pastaruoju laiku subruzdavo stiprinti patį Pinsko miestą.

Svedasai. Ukm. p. — Jau privažiuojant miestelį, matyti išto, joki čion buta didelės karės audros: stuko išgrivę kamina, matomi suardyti ir prakiurinti stogai. Įvažiuojant maiti daugybę na meliū be langų užkaišytų šiaudais, užkaltų lentomis. Čia buta ugnies: šuviai pataikė į šventoriaus mūrą, į vieną-kitą namą, kuriuos sudegino. Prie-pat naujosios klebonijos dar ir dabar matyti plati duobė, granatos išrausta: nuo jos išbyrėjo bažnyčios ir klebonijos langai. Žmonės ir šios vietos klebonas buvo pasitraukę. Nuostolių nesuskaitysi. Miestelis pirma beveik žydėjo; buvo keletas geresnių namų, buvo dvi mokyklės, gražus mūro namas vartotojų draugijos. Vartotojų draugijos prekes patys žmonės išsinešioje, namo stogas šovinių prakiurintas. Namelis, kur buvo valdiškoji liaudies mokykla, apdraskytas, be durų, be langų. Čia buvo intaisyta arklydė. Per Tris Karalius atvykęs čia klebonauti kun. Čiapas pradeda apsižiūrėti, pradeda lopyti, kas galima. Bet langų neindėsi, nes stiklų nėra. Sumanyta atidengti mokyklėlę ten, kur buvo senoji klebonija, susirado ir mokytojas, baigęs Utenos miesto mokyklėlę. Darbas prasidėjo. Tuo tarpu manyti apie Vartotojų Draugijos panaikinimą nėra ko: pirma reikia namas pataisyti, o paskui jau rūpintis, iš kur gauti prekių. Svedasų parapijij visai sudeginti šie sodžiai: Vikonys, Pauliškiai, Čikai, Naujabadžiai arba Sleptiškis, Čukai, Visietiškiai (visai sudeginti) Jotkonis, (apdege), Paukiškis (vien-sėdis), Berėgiai, Gaidžiai, Mičonys (Debeikių par.), Grikiapeliai, Butėnai ir Bažorai. Sudeginti malunai Svedasų dvaro — Va- viškių malunas, Čikų malunas, Žaliosios malunas. Svedasuose buvo viena liaudies mokykla, antra „Saulės“, Kunigiškių kaime, Butėnuose ir Saločiuose buvo liaudies mokyklos. Liko panaujinta mokykla tik Svedasuose rupesniu klebono kun. Čiapo ir Kunigiškių kaime. Čia vietiniai žmonės yra sutaisę iš penkių žmonių mokyklos globėjų komitetą ir pasikvietę mokytoją, kad to kaimo ir apielinkių vaikus mokyti. Mokykloj susieina apie 48 vaikai. („Nauj. Liet.“)

MUSŲ PABĖGELIAI

Volskas (Saratovo gub.) — Volsko miestas stovi puikioje vietoje, iš trijų pusių aplink nedidoki kalneliai, o iš ketvirtos — Volgos upė. Vieta labai žema, per tai pavasarij ir rudenį esti dideli purvynai, ir negrįstomis gatvėmis sunku išeiti ir išvažiuoti. Vietos gyventojai rusai ir vokiečiai kolonistai. Ulkis, kiek galima matyti, labai menkas.

Birželio 5d. buvo atsilankę į Volską kunigas lenkas, kuris pasakė pamokslą ir išdalijo 12-kai vaikų pirmąją Komunią. Gaila, kad niekas iš kunigų lietuvių neaplanko mūsų, kad ir nedaug čia esame (kelios moteris su mažais vaikais ir senesni vyrai).

Skaitydami „Liet. Balsą“ randame žinučių, kad kitar lietuviai linksniau leidžia laiką ir savo vargą lengvina vakarėliais, vaidinimais ir chorais. Mes negalime to padaryti, nes neturime jauno. Musų lietuviai ramūs laukia karės pabaigos, turėdami vilties pagaliaus sugrįžti atgal Lietuvon.

Nuliudęs Lietuvis.

Veiverių mokytojų seminarija yra apsisistojusi. Egzaminai ir pirmąjį kursą prasidės rugsėjo 1 d. Prašymai galima arba dabar siųsti, arba atvažiavus pateikti. Stojimas kariumenėn šiais metais atidedamas vaikams gimusiems 1898 m. Kas negali pristatyti gimimo metrikų, tam užteks pasporto ar kito panašaus paliudymo. Iš kandidatų reikalaujama bent dviklasių mokyklų kurso, bet didesniam konkursui esant, retai kada užtenka dviklasės programos.

Voroneže Yčo gimnaziją užbaigė šimet 46 mokiniai, iš jų: 28 lietuviai iš kurių gavo sidabro medalį: Bridžius, Kairukštis, Pukelevičius, gi S. Gruodis gavo aukso medalį; 13 žydų, 5 lenkai, 4 rusai, 1 vokiečiai. Dauguma lietuvių stoja Charkovo universitatinė medicinos fakultatėn.

Vitebskas. — 20 dieną liepos šio mėnesio Šv. Barbaros bažnyčioje priejo prie pirmos Šv. Komunijos lietuvių vaikučiai. Diena pasitaikė gan graži ir štai anksti rytą 8 valandoj suėjo burelis berniukų ir mergaičių bažnyčion. Visi išrodė pasirėngę lyg kokion šventėn, — taip buvo linksmyų jų veideliai. Ilgai jie laukė tos dienos ir ačiu trisui kunigo Šidlausko, kuris visą mėnesį darbovosi jų prirengimui, ejo tikrai suprastami visą svarbumą tos valandos jų gyvenime. Tame pulkelyje buvo ir vaikučiai iš prieglaudos po priežiūros savo mokytojos užveidėtojos p-lės Baltrašunaitės, atsidavusios visa siela darbui: auklėjimo mažytelių našlaičių. Visi užsilaikę pavyzdinti gausia, kuomi griežtai skyrėsi nuo ėjusių nesena pri pirmos komunijos lenkų vaikų. Išklau-sė pamokslą ir Šv. Mišių, laike kurių patįs gražiai pagiedojo lietuviškai keletą giesmelių, išmoky-tų p. Baltrašunaitės; priėmė Dievo Dovaną paskui tapo dar įrašyti į klebono kunigo Rudžio į škaplierius ir rožančių ir apdalyti paveikslėliais, pagaliaus sugrįžo namon linksmi ir patenkinti.

B. G.

(„Rygos Garsas.“)

Kazanė. — Nors lietuvių inteligentų tėra čia vos keli žmonės, bet už tai gi retai kur toks didelis musų inteligentijos nuošimtis taip darbuojasi. Visus nelengvus komiteto sėpmo darbus atlieka dabar keturi žmonės ing. Jaruševičius, jo padėjėja Šepanavičaitė, raštinė veda Vilkutaitis, o visų bendrabučių prižiūrėtojų pareigas atlieka stud. Kenstavičius. — Kiek teko patirti, pabėgėliai aprupinti, kuo tik galima. Dargi paskutiniu laiku, kad mieste jaučiama stoka miltų ir išgaunama iš miesto dumos tie ypač cukrus, komiteto rupesniu produktai, ir musų žmonės gali gauti jų pačia pigiaja kaina.

iKek teko pastebėti, santikiai tarp komiteto ir tremtinių visgi puikus. Tiesa kai-kurie skundžiasi, kas pašalpos gauną vaikščioti kartais po kelis syk, mat vis, girdi, „pinigų nėra,“ kad, turėdamas svarbų reikalą, nežinai, kada komitete gali patį ingalotinį rasti — tenka vėl nere-

tai po keletą sykių bėgioti etc. —Vis tai mažmožiai. Kadangi 4 žmonės turi aprupinti su viršom 400 žmonių, tai žinomas daiktas, kad neperlengva viskas idealin-gai atlikti ir visi patenkinti. Mokykloje mokslas pabaigtas. Prieš pabaigimą buvo sutaisyta pora gegužinių; čia vaikučiai pasirodė moką tiek žaidimų ir dai-

ny, kad net stebėtis reikia. Matyti, gerokai pasidarbuota tam dalykui ir mokytojo, ir bendrabučių priveidėtojų.

Lieka palinkėti, kad musų inteligentų saujalė tiek daug truiso padėjusi savųjų labai ir tolimesniui laikui nenustotų energijos ir ištvermės. **Pabėgėlis.** („Liet. Bals“)

KORESPONDENCIJOS

NEW BRITAIN, CONN.

Naktį iš 1 į 2 rugsėjo netoli nuo gelžkelio, bėgančio iš New Britain į Barlin, atrastas ne-gyvas Zenonas Matulis, Juozo Matulio sunus. Daktaras pripažino, kad jį užmušė traukinis. Tapo palaidotas New Britaine ant arių kapinyno. Paliko dideliame nuliudime moterį su trimis vaikais. Velionis prigulėjo tik prie S. L. R.-K. A., paėjo iš Lietuvos, Kauno gub., Panevėžio apskr., k. Papilės parapijos, Kupriunų so-džiaus. Šioje laisvoje šalyje iš-gyveno apie 8 metus. Jeigu ran-dasi kur giminių ar pažįstamų, kur jie norėtų sužinoti plačiau, kreipkitės žemiau paduotu an-rašu; ypač geistina sužinoti su velionio švogeriu Petru Šepečiū.

Magdalena Matulienė,

14 Christian Lane,
Barlin, Conn.
A. M.

NEW HAVEN, CONN.

New Haven'o Lietuviškų Dr-jų delegatų susirinkimas del su-rengimo Lietuvių Dienos, kaslink rinkimo aukų nukentėjusiems nuo karės. Susirinkimą atidarė 2 val. po pietų, rugsėjo 4 d. pobažnytinėje salėje. P-as J. Butkus pirmiausiai paaikino tikslą susirinkimo, koku būdu ir delko tas susirinkimas tapo sušauktas.

Susirinkimo pirmininku išrinkta — J. T. Kazlauskas, o raštininku — K. A. Saikas. Paskiau užsiregistravo atsilankę nuo draugysčių delegatai.

Užsiregistravę pasiuntiniai nuo 15 draugysčių. Tapo vienbalsiai nutarta pinigų siųsti Centraliniam Komite-tui ir išvien veikti. Vedimui darbo nutarta nuo kiekvienos draugijos paskirti po du delega-tu.

Nutarta pakviesti tas draugi-jas, kurios dar nebuvo pakvies-tos, ant sekančio susirinkimo, bet šio susirinkimo protokolas nebus laužomas naujų delegatų tik pataisomas.

Nutarta rinkti komitetas slap-tu balsavimu ir patarta, kad butų vienas iš Katalikiškos dr-jos, o kitas iš tautiškos dr-jos; — katras gaus daugiau balsų, tas tampa pirmininku, o katras ma-žiau — pirm. pagalbininku.

Pirmininku tapo išrinktas p. F. Cibulskas (262 Wallace Str.), pagalbininku — J. T. Kazlauskas; raštininku — J. Nabrav-tis (111 Franklin Str.), pagalbi-ninku — W. Zavorskas (507 East Str.), išdininku — Kaz. A. Maka-revičius (255 Wallace Str.), pa-galbininku — W. Norkunas; pres-os komitejan inėjo: — Kun. M. Karkauskas (149 St. John St.) ir K. A. Saikas.

Nutarta, kad kiekviena draugi-ja turi stengties pritraukti kuo-daugiausiai rinkikų.

Spalio 1 d., 2 v. po pietų, nu-tarta laikyti susirinkimas pobažnytinėje salėje.

Kaslink kitų mažesnių apielin-kės miestelių, tapo nutarta susi-žinoti ir ištirti dalykus ant vie-tos.

Geistina, kad ant susirinkimo spalio 1 d. pributų visų draugijų delegatai.

J. T. Kazlauskas, pirm.

K. A. Saikas, raštinin.

NEW HAVEN, CONN.

Pirmose dienose rugsėjo čia atsibuvo visų vietinių draugijų susirinkimas kaslink pasitarimo delei Lietuvių Dienos lapkričio 1 d. Atsilankė beveik visų draugysčių delegatai — nuo tanti-ninkų, katalikų ir socialistų. Neapsiėjo be trukšmo ir suirutės.

Pasirodė, kad nevisi susirinku-sieji vienai suprantą vienybę.

— Vienam rupi asmeniška gar-bė, kitam — savo sriovės sudruti-nimas, trečiam — savo priešų pažėminimas ir tt.

Sandarietis A. Z.

WATERBURY, CONN.

Atidarymas naujo tilto ir pa-roda. — Ant Bank gatvės tapo pabudavotas naujas tiltas per Naugatuck upę. Statymas tęsė-si apie metus laiko. Minėtą til-tą tiesė miesto inžinierius, mies-tui kainavo \$112,000. Vardas tapo duotas — Brooklyn Bridge.

Tiltas yra labai puikus, vien iš cimento ir akmens, — tai yra tinkamas papuošimas dalies mie-sto, kur gyvena lietuviai.

Rugsėjo 9 d. tapo surengta ap-vaikšėtoji masė bei paroda minėto tilto atidarymo. Parodoje daly-vavo veik vieni lietuviai. Mar-šavo apie 1,000 ypatų su trėnis be-rais. Apie tiltą buvo susirinkę apie 20,000 žmonių.

Pasitar ant tam tyčia prie g-tos platformos atsibuvo visų d-lė prakalbų, tarpe tų prakalbų vie-tinis klebonas kalbėjo lietuviškai.

Iškilmė pasvaigė apie 10 val. nakties.

Lietuvių apgyventa miesto da-lis vadinama Brooklyn, nepaprastai gražiai buvo išrėdyta. Mat, abiem pusėms Bank gatvės, apie 1 ir pusę mylios ilgio, buvo nu-tiesta įvairių spalvų elektriškų žiburių.

Tą pačią dieną rupesčiu Water-burio tautišku dr-jų srišio, bu-vo išgauta iš miesto valdžios lei-dimas viešai rinkti aukas del nu-kentėjusių nuo karės lietuvių. Rinkėjų buvo 43; surinkta apie \$500.00 Gaila, kad neatsirado daugiau rinkėjų, o butų galima surinkti pasėtiną sumą aukų, nes didelės minios žmonių buvo sutraukta į vieną vietą. Viena mergin, p-lė Kušliūtė, surinko net apie \$60.00, tas parodo, kaip svarbu rinkiko ypata

Džiaugsminga buvo matyti, kaip laike prakalbų miesto val-dininkai buvo apsisagstę ženkle-liais, bet nemalonu buvo pastebė-ti vietinį lietuvių kleboną be žen-klelio. Kaip ten nebuvo, bet wa-terburiečiai (nors ne visi) atli-ko gerą darbą, nes surinko gra-

žią auką, o podraug padarė gerą pagarsinimą del busiančios visuotinos Lietuvių Dienos.

Rugsėjo 10 d. ant p. V. Visoc-kio ukės buvo tarptautiškas pik-nikas del sušėpmo Minesotos val-stijos streikierių; dalyvavo lietu-viai, anglai, rusai ir italai.

Buvo prakalbos įvairiose kalbo-se ir aukų rinkimas streikieriams. Tulas vaikas kalbėjo lietuviš-kai. Laike jo kalbos kilo dide-lis trukšmas ir vietiniai socialistai butų sumušę minėtą kalbėto-ją, jeigu nebutų jo užstoję rusai ir italai. Mat, kalbėtojas nurodė-nėjo daromas socialistų intrigas.

Jankų Vincelis.

LAWRENCE, MASS.

Paskutiniu laiku čia irgi pa-pūtė vienybės bei draugiškumo vėjas — visos sriovės, pažvelgu-sios į savo vientaučių vargus už vandenyno, pradėjo tarties apie vienybę kaslink suteikimo var-gstantiems pagalbos.

Tečiau randasi dar tulas skai-čius lietuvių, kurie nenori skaity-ties Lietuvos vaikais ir priešina-si suėiti vienybėn.

Dabar visų doma privalo buti nukreipta ant kankinamos Lietu-vo ir lietuvių. Suteikimui pa-galbos reikalinga vienybė, to-dėl vardan žmoniškumo turime dirbti išvien. **J. Žukauskas.**

ATHOL, MASS.

Auka karės nukentėjusiems. — Nesenai Lietuvių Piliečių Klubas turėjo savo pasilinksminimą — „klembėką“ — kaip čia vadina. Klubas turėjo truputį dar ir pel-no nuo „klembėko“, tai pusę pelno \$10.00) paskyrė karės nu-kentėjusiems lietuviams per Liet. Gelb. Fondą. Prie to dar klubo nariai sumetė \$3.50, taip, kad vi-so pasidarė \$13.50. Nors tai ne-didelė auka, bet atsižvelgiant į klubo finansinį stovį, tai pasiro-dys visgi gausi auka.

Beje, tai, rodos, bus pirmutinė karės nukentėjusiems auka iš Athlo paaukauta per Liet. Gelb. Fondą. Tikimės, vienok, bus ne-paskutinė — Lietuvai pagalba reikalinga! **Klubietis.**

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Dienos delei. — Pir-masis draugysčių atstovų susi-rinkimas, sušauktas per T. F. sky-rių atsibuvo 8 d. rugsėjo, š. m. 7:30 val. vakare, šv. Kazimiero svetainėje ant Wharton Str. Per susirinkimą tapo išrinkta komi-sija iš 5 ypatų del darbavimosi Lietuvių Dienos naudai.

Rugsėjo 10 d. šv. Kazimiero svetainėje atsibuvo tautiečių at-stovų Komisijos su richmondie-čių komisija susirinkimas 8 val. vakare.

Kitas atstovų mitingas. — Vi-sų draugysčių ir kuopų (Phila-delphia, apielinkės) atstovų susi-rinkimas atsibuvo 17 rugsėjo, 3 val. po pietų Tautiškoje Lietuvių salėje 928 Moyamensing Ave.

Mass-mitingas. — Philadelphi-jos lietuvių ir lietuvių yra kvie-čiami į visuotiną susirinkimą kas-link Lietuvių Dienos apkalbėjimo į Lietuvių Tautišką salę 17 d. rugsėjo, 7:30 val. vakare.

Mass-mitingas. — Philadelphi-jos richmondiečiai lietuvių ir lie-tuvės teiksias skaitlingai susirink-ti į visuotiną susirinkimą pasi-kalbėti apie Lietuvų Dieną į Lie-tuvių Tautišką namą ant Alle-gheny ave. ir Tilton Str., 24 d. rugsėjo, 7:30 val. vakare.

Lietuvių Dienos Komisija.

SCRANTON, PA.

Rugsėjo 9—10 dd. „Birutės“

choras surengė taip vadinamą „Ice-Cream Social“ ant kampo visas pelnas skiriamas del L. K. Summit ir Oak gatvių. Nuo to T. Apveizdos Dievo parap. Dienos pasitaikė labai puikios, taigi ir žmonių buvo nemažai. Ta pra-mogėlė atnešė arti \$200.00 nau-dos. Rugs. 4 d. t. y. „Darbo die-nos“ (Labor Day) Apveizdos Dievo parap. surengė pikniką, kuris taip pat atnešė nemažiau pelno, kaip augščiau minėta pra-mogėlė. Kaip 12:17 Scrantono žmonės myli visokius gražius pasi-linksminimus, — ne tik suaugę, bet ir maži vaikai. Girdėjau, kad neužilgo vaikų choras turės teatrą. Taigi linkiu jiems gero pasisekimo. **Panemunės Juozas.**

WILKES BARRE, PA.

Rugsėjo 3 d. čia atsibuvo „gar-saus kalbėtojo“ Purvio-Herman prakalbos. Salėn susirinko apie 75 žm. — Pirmiausiai kalbėtojas papasakojo, kur jis mokinosi ir kokius mokslo laipsnius ingijo. Tik staiga kalbėtojas pertraukė kalbą; — tuom laiku salėn inėjo augštas vyrukas su knyga ran-koje, ir tas išrodė lygir priežasti-mi kalbos pertraukimo.

Paskiau vėl pasirodė prieš pu-bliką kalbėtojas ir klausia, apie ką publikai geistina girdėti. — Vienas norėjo, kad kalbėtų apie bėgančius reikalus, o kitas — apie socializmą. „Oratorius“ kalba apie bėgančius reikalus — apie umijas, dirbtuves, kasyklas, militarizmą, politiką ir tt. Vis-kas sumaišoma, suvelama.

Paskiau gi pradeda užsipuldi-nėti ant „Vien. Liet.“ ir viską stengiasi perstatyti kuotamsiausiose spalvose.

Galop užklausk — „kas turi kokius klausimus“. — Tuomet anas augštas vyrukas ir užklausk, ar gali darodyti kalbėtojas, buk „V. L.“ tilpo jojo nurodytas straipsnis. Už darodymą aukau-jamą 25 dol. L. S. Fondui, už nedarodymą patsai H.-Purvis duo da fondui 25 dol. Kalbėtojas „pataria“ paimti visų metų „V. L.“ numerius ir „surasti“ straip-sni. Panašiai ir toliau eina su užklausimais-atsakymais. Iškilto net mažas „incidentas“ tarp J. Nieniaus ir „garsaus“ kalbėtojo, kuris „norėjo“ J. Niemių suareš-tuoti. — Publika persitikrino, ko-kios rūšies šitas „oratorius.“ Bet to negana — publika privalėtų nedaleisti, idant šitokie kalbėto-jai demoralizuotų dar neišsilavin-usius darbininkus.

Independent.

LEWISTON, ME.

Tai bent žengia pirmyn musų socialistai. — Štai rugsėjo pra-džioje surengė jie išvažiavimą. Kaip visiems yra žinoma, jie skai-to save susipratusiai. Todėl ir išvažiavimo programa buvo mok-sliška — nusivėžė apšėiai svaigalų ir ėmė lyg su žiuronais tyri-nėti dangaus kunus; — tik tie „astronomai“ vieton pridėti „žiur-oną“ prie akies apžioja jo galą ir traukia „mokslišką“ skjstimą.

Taip pasidaravę musų susi-pratėliai tampa dar „gudres-niais.“ — Nežinia, ar socialistai ir toliaus progresuos šitokie-je prasmėje. **Oratorius.**

KRASOS DĖZUTĖ.

N. Petkus. — Gal but, kad taip yra kaip Jūs rašote, bet nenorime jau daugiau įsileisti į tuos ginčus. Tilpo laiškas su paliudijimu ir rodos to pakanka. Jei patalpintume Jūs laišką, kita pusė vėl prašytų vietos.

D. Sargunas. — Labai ačiu. Sunau-dosime.

Ten Buves. — Tamista nors ten bu-ves, bet aprašinėjate nematytus da-lykus. Nors mes su socialistais nesu-tinkame, bet mes netikime, kad taip butų. Pagaliaus Jumyse mes matytume žmogų, kuris norėtų mus į nesma-gumus intraukti.

VIENYBĖ LIETUVINIŲ

Išsina kas sereba iš Brooklyn, New York.

Prenumerata Metams:

Suvenytose Valstijose	\$2.00
Europoje ir kitur	\$3.00
Kanadoje	\$2.50

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

J. J. PAJKĖTIS & CO. (Inc.)

120-124 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

TEORIJA IR PRAKTIKA.

Apskritai teorijoje yra labai daug gražių dalykų, kuriuos labai greitai ir patogiai galima įvykdyti, bet ir vėl vis tik teorijoje. Praktikoje visiškai kitaip dalykai stovi; gyvenimas, tikrasis gyvenimas, eina truputį kitais keliais, negu teorijos.

Apskritai mūsų jaunimas arba lengviau protaujantis žmonės, kurie dar nepatyrė gyvenimo, tiems teorija, tai graži mergaitė, kuri daugelį suvilioja ir daugelį nuveda ant netikro kelio. Kas gi daugiau patyręs, tas visuomet daugiau skeptiškesnis, daugiau konservatyviškesnis.

Kad priparodyti, kad taip yra, leisite privesti vieną nuotikį kaip pavyzdį. Štai prieš kelis metus mūsų lietuviškoji lengvesnėji ir karštesnėji dalis invėdė pas save savo socialistų Sąjungoje taip plačią demokratišką valdymosi būdą, referendumus, veikiamąjį komitetą ir taip toliau. Įvedė tą, bet radosi vis-gi daug tokių, kurie sakė, kad tas bereikalinga, pragaištinga. Na, ar-gi negalima buvo tokius pavadinti tamsunais ar kaip kitai, — juk jie priešinosi taip gražiai, taip plačiai demokratizmo idėjai. Na, ir vadino. Bet laikas bėga, o tas laikas daug ko pamokina, daug ką parodo. Ir štai pernai socialistai susiaurina pas save referendumo iniciatyvą — vadinasi padaro pirmą žingsnį atgal. Šmet gi vėl jų susivažiavimas panaikina veikiančią komitetą, o palieka tik vieną pildomąjį komitetą dar ir tai iš vienos apielinkės renkamą.

Vadinasi padaro atgal antrą žingsnį. Juk visgi veikiančias jų komitetas demokratiškesnis už pildantįjį. Delko jie tą padarė? Padarė delto, kad jiems praktikoje tas buvo neparanku, kad praktikoje jiems buvo tikslai apsunkinimas darbe ir jie del praktikos vietoje platesnio demokratiškumo įvedė siauresnį. Vienu žodžiu, socialistai deli parankumo truputį susiaurino savo principą.

Gerai. Jei jau galima deli praktiškumo truputį siaurinti principą, tai kodėl gi ant to trupučio apsistoti. Kodėl gi dar daugiau nesusiaurinti demokratiškumo principo, o dar daugiau turėti parankumo. Jei taip tęsti šią mintį, priešies prie to, kad geriausiai turėti kokią nors diktatoriaus valdžią, juk tai bus parankiausiai, nors nedemokratiš-

gi praversti rubežių ligi šiol reikia prisilaikyti principo, ir nuo kur turi prasidėti praktiškumas?

Ir tą rubežių kiekvienas praveda savotiškai. Karštesnieji ir svajotojai praveda palei patį praktiškumą taip, kad viskas palieka principams; praktiškieji gi žmonės daro atbulai. Ir tai del šito būva daug nesupratimų, ginčų. Tiesa, kad žmonės taip praveda tą rubežių tarp principo ir praktiškumo, bet visgi tas dar neparodo kur tikrai ji reikėtų praversti.

Į tai atsakyti gana sunku, nes pravedimas to rubežiaus turi priklausyti nuo žmonių kultūrinio stovio. Jei žmonės stovi ant žemo kultūrinio stovio, jie nesupras nei principų, nei nieko, ir jiems viskas turi būti duota sulyg praktiškumo, nors tas ir dikėčiai nusitolintų nuo principų. Augštai pakilę, supranta principus ir jų laikantiesi žmonės gali tą rubežių turėti augštai. Štai pavyzdys. Nors butų ir dailiausi demokratiškumo principai, bet praktiškai jų nepavesi tarp Afrikos zulusams, — reikia išsižadėti to principo. Arba vėl paimkim amerikonus: jei jie neturėtų plataus demokratiškumo, jiems būtų negera, nes šaliai grėštų nykimas, nes niekas neparodytų tos galingos iniciatyvos. Nekalbant plačiau išsina taip, kad vienas ir tas pats dalykas vieniems yra gyvybės balzamu, o kitiems nuodais.

Kad kokios nors augštesnės idėjos būtų žmonėms gyvybės balzamu, o ne nuodais, reikia žmones prie to prirengti. Tas prirengimas ir yra apskritai kultūros kėlimu. Padaryk žmogų kultūrišku — jis viską pats pasiims. Mūsų socialistai buvo peraugštai pravedę tuos rubežius; jiems buvo sunku, jie atžengė atgal ir dar daugiau atžengs, jei norės ką nors atsiekti, ir taja gyvenimo lekcija turėtų pamokinti visi, kad žmonėse, miniose būtų skleidžiamos tik tos idėjos, tie principai, kurie minių gali but suprasti ir pildomi. Kas bus veikiama daugiau, tas bus apsunkinimu.

Peržvalga

// Daugelis kolonijų stropiai rengiasi prie Lietuvių Dienos.

Sužinojome, kad daugelis lietuvių kolonijų stropiai rengiasi

prie Lietuvių Dienos. Tarp jų reikia suminėti Philadelphia, New Haven'ą, Brooklyn'ą, Chicago'ą, Newark'ą, Paterson'ą ir kitas. Taigi sekite jų pavyzdžius; kur nėra dar susitvėrę vietinių komitetų, visur juos tverkite, kvieskite pagalbon svetimtaučius. Lietuvių Diena — juk tai lietuvių solidariskumo kvotimas, žiūrėkime, kad juos išlaikytume.

// Lietuviai indavė Tautų konferencijai Lietuvos nepri gulmybės deklaraciją.

Jau pirmiau mes rašėme apie lietuvių konferenciją Lozanoje. Dabar „Darbininke“ išspausdintas Lietuvos Nepri gulmybės deklaracijos tekstas, kurį ta lietuvių konferencija intėikė tautų konferencijai. Toje deklaracijoje trumpai išdėstoma lietuvių tautos istorija, jos vargai ir nuoskaudos, kaip iš vokiečių, taip ir iš rusų ir lenkų pusių. Negalėdami išspausdinti viso deklaracijos teksto, nes tas mažai ką naujo mums lietuviams duotų, pakartosime tik tą dalį, kur kalbama apie Lietuvos nepri gulmybę.

„Kuomi ši karė pasibaigtų, lietuviai nenori grįžti i stovį politiškos vergijos. Lietuvos laisvė, liuosas plėtojimas josios kultūros, josios politika, šeimyninkavimas savoje žemėje — tai yra nuo amžių nešiojamieji troškimai visų lietuviškų partijų. Kariaujančios tautos užreiskė, vieni karės pradžioje, antri karėi tęsiantis, jog jos kovoja ne vien del savo interesų, bet taippat už laisvę pavergtųjų tautų. Beto ir neutralės valstybės apreiskė, jog negali būti pastovios tautos, jei prispaustosios tautos neingys sau prigulinių teisių. Atsižvelgdama i šituos užreiskimus ir prižadus Lietuvai, lygiai kaip ir kitos tautos, kurios atsirado panašiam stovyje, turi teisę tikėtis, kad jos likimas nebus nulemtas kardu, bet žmoniškumo principais, principais, kuriuos pačios kariaujančios valstybės apreiskė.

Šiais pamatais remdamasi lietuvių tauta su savo tradicijomis, savo kultūra, savo tautiniais idealais savo individualybe tiki, jog tik tokiuo būdu užsilaikys, kad gaus sau prigulincias teises visose gyvenimo srityse ir kad pati galės nulemti savą likimą. Dabar jauojį Lietuvai nurodinėdama tą faktą, jog Lietuva senovėj buvo nepri gulminga valstybė ir reikalaujama savo teisių, neturi tikslo kesintis ant teisių tų tautų, kurios kadaise buvo dalimi Dėžiosios Lietuvos kunigaikštijos, ir iš tokių tautų pirmoje vietoje buvo baltrusai. Jiems privalo būti palikta laisvė sudaryme santiki su kaimyniškomis žemėmis. Lietuva, kuri praslinkusiais amžiais prityrė tiek daug apvilimų, savo ateities tikrumą ir liuosybės užtektiną garantiją tebemato visiškoje ir nesuvaržytoje nepri gulmybėje.

// Kuomet nėra argumentų, sakyk, kad meluoja ir viskas bus gerai.

Tokios taktikos prisilaiko „Naujienos“. Neseniai mes rašėme, kad jos Wilkes Barrės susivažiavimą pavadino atžagareivių bloku užtai, kad suėjo vienybėn, kad suėjo bendran darban. Dabar jos sako, kad mes meluojame, girdi, jos taip pavadinusios už vienybės ardyką. Bet jokių citatų, jokių privadžiojimų nepriveda. Taigi matote; jau

„Naujienos“ smerkia vienybės ardytojus, bet kad pačios prietos vienybės neprisideda, kad pačios ją ardo, todėl šiūom kart pačios save ir pasmerkia. Augščiau rašėme, kad nieko neparodydamos „Naujienos“ vis sako, kad meluojame, tai senoviškas budas, i kurį juk neverta atsakyti.

Bet jos nepasiganėdina tuomi. Jos ir daugiau melų nori surasti ir tai suranda, kad girdi, Visuotiname seime 1914 metais Brooklyne buvo tautininkų tik 101, o socialistų daugiau nei pusantro šimto, kuomet mes rašėm, kad tautininkų buvo apie 130, o socialistų apie 150. Taigi meldžiame „Naujienų“ redaktoriaus atskleisti 1914 m. laikraščius („V. L.“ N46) ir tenai ras oficialų protokolą, kur pažymėta, kad už p. Širvydą i sekretorius paduota 111 balsų. O juk nereikia prirodinėti, kad už p. Širvydą nepadavė nei vienas socialistas savo balsą, juk žinoma ir be prirodinėjimų, kad p. Širvydą socialistai jei galėtų, tai vandens šaukšte paskandintų. Taigi kaip bus dabar su ta 10 balsų. Na, žinoma juk „N.“ „N.“ „nemeluoja.“

Kad Brooklyno seime buvo 130 tautininkų iš apie 280 tai nereikia abejoti. Širvydą renkant i sekretorius, juk nebuvo dalies delegatų svetainėje arba taip ne — savo kaip visuomet, kad yra didelios seimuose. Mes apskritai ir rašėme, kad ten tautininkų buvo 130. Gi „Naujienos“ smulkmeniškai norėdamos išrodyti, kad mes meluojame, pačios priparodė, kad jos netiesą rašo, nes mažiausiai suklydo ant 10 žmonių. Sakom suklydo, delto, kad mes nenorime vartoti žodį „meluoja“, kas švaresniam laikini nepritinka.

Ką-gi darysi, kad tokia gadybė: žydas muša, žydas rėkia.

// Lietuvos kunigai prašo Švento Tėvo pagalbos.

Kauno skyriaus Lietuvių draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpti prašė pagalbos iš Švento Tėvo. To skyriaus valdyba susideda vien iš kunigų. To prašymo teisingumą paliudijo ir kartų prašė ir centro komitetas, kuris susideda iš A. Smetonos, kun. P. Dogelio, Dr. A. Vileišio, A. Stulginsko, A. Zmuidzinavičiaus ir Dr. Basanavičiaus.

Ar tik toks prašymas nepakels pakolijimą iš mūsų socialistų pusės; juk pamename, kaip jie kalbojo p. R. Karužą, tik užtai, kam rengėsi važiuoti Romon ir prašyti Lietuvai pagalbos. Bet kas nori lai sako ką nori, lai teisia, bet kiekvienas gražus darbas del Lietuvos pasiliks gražium.

// Vienaip sako, o kitaip daro.

„Naujienos“ perspausdinusios iš mūsų straipsniuką apie „donusus“ deli Bagočiaus aiškiai užreiskia, kad socialistai pripažįsta tautas ir tautų teises, bet jie pripažįsta tas teises ne tikslai savo tautai, bet ir kitoms tautoms. (Mūsų pabraukta).

Labai puiku; tą pripažįsta ir sandariečiai ir tai dar aiškiau. Vienok nesuprantama, kam „N.“ visur išjuokia tas tautos teises, visur juokiasi iš tėvynės mylinčių žmonių. Dar daugiau: jos užjaučia tiems, kurie skelbia, kad jų tėvynė ten, kur „Stockyardai“ ir Pittsburgo dūmai. Jei „Naujienos“ pripažįsta tautos teises, tai kodėl jos nieko nenori veikti del tautos, kam pajuokia viską kas tautiška. Juk jos galėtų ginti savo tautos teises, pripažindamos, kad ir kiti žmonės taippat gali

ginti savos tautos teises, kaip kad daro vokiečių, francuzų ir anglų socialistų didžiūma. Jei to nedarė ligšiol mūsų lietuviški socialistai, tai mes pripažįstame, kad jie yra kosmopolitai, tai yra betaučiai. Jei ištikro „Naujienos“ taip pripažintų, mes prieš jas neturėtume nieko prieš. Bet mes netikime i tai, juk ant popieros jos gali reikalui esant pripažinti tautos teises, o ištikrujų tas teises naikinti. Taigi dar vienas aiškus pavyzdėlis, kad „Naujienos“ vienaip sako, o kitaip daro. Tokį darbą žmonės žino kuom vadinti.

// Pranešimas.

Kas iš buvusiuųjų Lietuvoje mokytojų ir šiaip vaikinių ir merginų, čia gimusių arba atvažiuavusių iš Lietuvos ir gerai mokančiųjų lietuviškai, tuojau norėtų grįžti Lietuvon mokytojauti, kuogreičiausiai prašome pranešti savo adresus — Mr. M. Šalčius, c/o J. S. Lopatto, Esq. 47 Bennett Bldg., Wilkes Barre, Pa.

Su tikra pagarba,
Mok. M. Šalčius.

// Jau nepatinka ir Agronomijos draugija.

Visai neseniai ir tai dar ir dabar socialistai ragino, kad aukas geriausiai siųsti Lietuvon i „Agronomijos ir teisių pagalbai teikti“ draugijai. Dabar jau ir tai draugijai stato išlygas, kad ji prisijustas aukas nesnaudotų namų statymui ar kam kitam, o vien tik šelptų alkanuosius. Juk gi reikia išteisinti p. Bulotą, kuris smarkiai „kovoja“ prieš viską kitą, kas nėra valgydinimų pavargėlių. Ligšiol juk buvo taip, kad jei Centralinis Komitetas prako ir statė namus, tai buvo labai negerai, bet kad tą darė „Agronomijos“ draugija, (bent teorijoje), tai tas buvo gerai. Socialistai prieina prie logiškumo, bet visiškai daugiau neranda Lietuvoje tokios draugijos, kurią galėtų pilnai remti.

// Deli susinesimo su belaisviais Vokietijoje ir Austrijoje.

Dauguma belaisvių, kurie turi šokių tokius adresus savo pažįstamų, etc. Amerikoje nori gauti iš amerikiečių tai žinių, tai pagalbos, etc. Pagalba, t. y. pinigų, galima visad siųsti per pinigų siuntimo įstaigas, bet laiškus turi reiklia siųsti šiaip: parašyti laiškiuką nelgesnį dviejų puslapių by kokioj kalboj, bet geriausia ir parankiausia kaip anglams, taip ir vokiečiams, rusų kalboje, indėti i mažesnį konvertą ir užadresuoti belaisvio adresu. Bet konvertą reikia neužlipinti, palikti atdarą ir indėti i didesnį ir užadresuoti šiūomi adresu: The Chief Postal Censor (Prisoner of War Branch) Strand House, Portugal Street, London, W. C.

Ant belaisvio siunčiamo konverto markių jokių lipinti nereikia, tikslai i Londoną, ant viršutinio konverto užlipinti už 2c.

Tokiuo būdu siunčiami laišukai yra parankiaus del Anglijos valdžios cenzorių ir greičiaus (dargi Anglijos valdžia užtikrina, kad butinai adresantą laiškas pasiekia) nueina reikalaujamon vieton.

J. Sek.

P. S. Šitą pranešimą paskelbiu iš Anglijos valdžios oficialio pranešimo, kuris šiomis dienomis tapo prisijustas i Lawrence, Mass., p. J. Urbšai, vargonininkui, kurio brolis yra Vokietijoje belaisviu.

J. S.

SUSIVAŽIAVIMAS DELEI LIETUVOS ATBUDAVOJIMO.

Lietuvos atbudavojimo susivažiavimas atsibus 28 ir 29 dd. rugšėjo, tai yra ketverge ir pėnyčioje Apreiškimo Panelės šv. parap. salėje (kampas Havemeyer ir No. 5 gatvių), Brooklyn, N. Y.

Susivažiavimo tikslas: Apkalbėti ir išrasti pasekmingesnį būdą Lietuvos ekonomiškojo atgavimimo ir paėmimo pramonės i pačių lietuvių rankas.

Susivažiavime neatbutinai turi dalyvauti visi veikėjai, taipgi nuo įvairių organizacijų atstovai be skirtumo pažiūrų.

Kiekviena draugija ar kuopa neturinti šimto narių gali siųsti po du atstovus, o turinti virš šimto narių — tris atstovus.

Posėdžiai bus dvejojai: dienniai oficialiai ir vakariniai pasikalbėjimai, kur galės dalyvauti visi. Ten bus išreikišamos nuomonės.

Atvažiavusiems parankiausia apsistoti šiose vietose:

Park Ave. Hotel, ant 4th Ave. ir 32nd Str. (Kambariai nuo \$1.00 iki \$3.00).

Metropolitan Hotel, Broadway ir 36th Str. (Kambariai nuo \$1.00).

Grand Hotel, Broadway ir 31st Str. (Kambariai nuo \$1.00).

Nuo tų hotelių, kad davažiūot i Brooklyną, reikia imti karus 4th and Madison, kurie daveža iki Bridge Plaza. Iš čia jau netoli daeiti.

Su pagarba,

Kun. N. Petkus,
M. J. Vinikaitis,
K. Krušinskas,
J. O. Širvydas,
A. Aleksandravičia,
P. Villmontas,
Kun. J. Dobužinskas,
J. Staknevičia.

Karė Lietuvoje

(Tąsa).

Mūsų miesčiukas tapo, taip sakant, „užpakaliniu punktu“. Turi savo komendantą, kuris apsigyveno klebonijoje, bet niekuo nevaržė klebono. Kasdien važiavo abazai nuo Jelovkos i Rokiškį pro mus. Traukė žydų vintinės nuo Panevėžio, Rupiškio, Abelių ir kjtų miestukų, bijodami kazokų, kurie plėšė, nebijodami bausmės, žydų krautuves ir namus.

Mušio frontas buvo ant upės Nemunelio, Jaros ir Šventosios. Skapiškis, Pamedėlis, Svedasai, Vilkmergė visi buvo mušio rajonuose. Visi kaimai abiejose pusėse Jaros ir Šventosios — beveik sunaikinti. Lig liepos 26 d. brazdėjo abazai, kurių rusas turi gana daug. Liepos 27 d. nuėmė varpus nuo bažnyčios, kuriuos kasžin kur išvežė. Taippat išvežė iš visų apielinkių bažnyčių varpus. Užklįjavo ant varpų kviteles su parašais, iškur ir kada tapo nuimtas varpas.

Šaudymas girdėjosi kasdien labai aiškiai. Frontas buvo nuo Subačiaus 40 verstų. Žmonės, katrie bėgo, vėl atvažiuodavo. Kiti, specialistai, taip pamėgo tą eįgonišką gyvenimą, kad po 3—4 kartus išvažiuodavo ir suvalgę provižiją kokiame netolimame miškelyje vėl grįždavo atgal, idant vėl susidavadt del bėgimo. Visi miškėliai buvo pilni pagėgėlių. Vežimai jiems buvo tam tikrai sutaisyti; su marškonių apgaubti, arkliams pašaro buvo užtektinai miškuose, — galėjo gyventi kaip tikri eįgonai. Arklių kašnos dikėiai pakilo; be-

veik visi turtingesnieji gyventojai įsitaish juos. Kiti žydai net po tporą turėjo. Maisto buvo užtekina, nes kareiviai duonos turėjo per daug ir ją pigiai pardavė. Rūgiai buvo po 1.50 lig 2 rub. puras. Bėdinesni gyventojai visi gaudavo iš etapo katilų pietus.

Katė manė pasilikti, tie užsikasė duobes, kad kulipkoms žvimbiant galima būtų pasikavoti. Per metus žmonės išpraktikavo kokias duobes ir kur kasti. Iškasdavo keturkampę duobę, užkraudavo žalių medžių ir velėnų taip, jog šoviniui ten ir pataikius nieko nepasidarytų. Bet visi tie apkasai buvo pernėk.

Buvo stoka drabužių ir čebatų, bet ir tuos dalykus užmainė kareiviškais drabužiais. Tankiai vyrų nešiodavo kareivių žiponus ar kelines, taipgi čebatus. Kai komendantas keleriems numovė čebatus ir atėmė drabužius, tai vyrų paliko atsargėsi su kareiviškų drabužių nešiojimu. Kareiviams buvo uždrausta parduoti valdžios daiktus, bet tie, norėdami pinigų, jokių prisakymų neklausydavo.

Liepos 26 d. atvažiavo Subačius 3 diviziono abazų ir 1 ligonbutis Kolomino miesto vardu. Visas tuščias ar netuščias triobas užėmė kareiviai.

Mūsų vienamė gale apsigyveno toks drutas praporščikas su denščiku. Aš su tuom denščiku plačiai išsikalbėjau, ir jis man papasakojo daug indomių dalykų. Paėina jis nuo Maskvos, bet apkeliavis visus Volgos miestus ir Krymą.

Jis sakė, jog iš pradžių rusų kareiviai turėjo didžiausią norą vokiečių mušti. Visur, kame tik kareiviai susirinkdavo, tuoj pasigirdavo dainos, giesmės. Žodžiu sakant, buvo didelis upo pakilimas. Bet paskiaus, geri oficeriai pražuvo, — pasiliko tik senesni ir bailesni, atėjo daug jaunų nepripratusių prie kareivių dvasios; tarpe kareivių kariskas upas irgi žuvo, nes papildymui nuostolių atvarė į pulkus pusiau išlavintų ratnikų, kuriems pirmajai ugniai pasipylus, kinkos drebėdavo ir iki jie priprato būti tikrais kareiviais, tai daug sumišimo ir nelaimių perleido. Sako, — oficeriai nevedavo, kaip pirmiau, savo žmonių su dainomis ant priešo, bet kur apkasuose tuoj, o trukšmūi ištikus susydavo denščikus dažnoti, kas dedasi.

Pertai kareivių upas pradėjo žymiai pulti ir nereti buvo atsitikiai, kad susitardavo kareivių ir pereidavo ir priešo puse. Mušiuose vokiečiai nedaug rusų tepaidavo, nes jie atkakliai mušdavosi ir retas gyvas palikdavo.

Mano naujas pažįstamas buvo 10 mėnesių šu savo oficeriu ant pozicijų, tai gerai žinojo, kaip tenai einasi. Jis išbuvo visą laiką Liublino, Cholmo, Siedleco ir Varšavos gubernijose. Labiausia buvė sunku Liublino ir Cholmo gubernijose. Gyventojai buvė išvaikyti per pirmąjį austrijokų užpuolimą, daug namų tapo išdeginata, taigi per žiemą, kada jie ten buvė, nei duonos nei šieno negalima buvo gauti. Daugybės arklių tenai pragaišo. (Tą patį rašė ir vienas iš Južintų kareivis). Kaip žiema minkšta buvo, tai purvo augščiau tekinių. Čia, sako, išdalino kareiviams naujas palatkas, katilukų patronus ir daugybės kitų dalykų, kurie sulyg įstatymų sveria į 60 svarų.

Žodžiu, viską sutaiso, papildė žmonėmis ir daiktais, taip jog pulkas palieka kaip naujas. O prie pirmojo mušio viskas pra-

nyksta. Sunkesnius daiktus, kaip va: palatkas, čebatus, net patronus — išmėto dar per purvus brisdami, eidami, rėzervo ant fronto.

Apkasuose ir visai palieka pliki, taip, jog tik ką apšvilktę turi, ir šaudyklės. Traukianties ar pirmyn pasistumėjus, kareiviai kaip kada neturi nei katilėlių pietams valgyti! Bet, sako kazna turtinga, galės vėl duoti. Net paskui intaisė abazus kareivių turtui važioti.

(Toliaus bus).

Vyt. Širvydas.

Keli žodžiai delei P. Bulotos prakalbos Rockford, Ill.

Lietuvių Draugija nukentėjusiems del karės šelpti aikvoja pinigų — nupirko plečių ir dabar su užėmimu Vilniaus vokiečiams teko — sako p. Bulota. Plečius esą nereikalingas. Čia galima pasakyti, kad Liet. Draugija pirkdama tokių plečių, visgi, turėjo apokavimą, ir matė reikalą, nes Draugijoje visgi randasi žmonės, kurie moka padaryti apokavimus ir be p. Bulotos pagalbos. Ir vėl, kad jau dabar Vilnių vokiečiai užėmė, tai plečiaus visgi neišveš Vokietijon... jis vistiek pasiliks Draugijos nuosavybė.

Toliaus p. Bulota sako, kad pabėgėlių skaitlius yra apie 100,000, o Draugijos Centralinis Komitetas šelpia tik 85,000. Taigi, sulyg p. Bulotos nuomonės, Cent. Komitetas ir tame prasižengia. 85,000 tai yra didelis skaitlius; tiek pabėgėlių aprupinti maistu, ir drabužiu, tai milžiniškas gelbėjimo darbas, kokį p. Bulota su kompanija, galima sakyti, niekuomet neįstengs atlikti. Ir jeigu iš pradžių radosi, pabėgėlių, kurie Centr. Komitetui nepavyko paimti savo globon, tai vėliaus visgi, stengtasi juos gelbėti sulyg išgalės.

Taigi, kuomet Centr. Komitetas šelpia 85,000 pabėgėlių, tai kodėgi tuomet p. Bulota su kompanija nemėgina ir nesistengia (arba nesistengė) rupintis, nors taš 15,000 pabėgėlių, ir nešti jiems pagalbą, jeigu jam rupi šelpimas pabėgėlių? Bet ne, matomai jis to nepadarė, ir nenori daryti. Jis tik moka kritikuoti Centr. Komitetą, ir duoti jam „paliepinimus“ kaipo advokatas ir....

Toliaus, p. Bulota neužsiganėdines, kam Centr. Komitetas dalinęs pabėgėliams maldaknyges. Išdalinimą maldaknygių, reikia pavadinti, labai geru darbu, nes mes žinome, kad Lietuvoje, žmonės — išskyrus mažą nuosimti — yra visi tikintys katalikai. Tokioje gi nelaimėje, kokią atnešė ši karė, žmonės alpsta, miršta, ne tik nuo bado, bet ir netekimo vilties, ir nupuolimo dvasios. Tikinčio gi žmogaus dvasią, tokioje nelaimėje, gali sustiprinti tik maldaknygė. Tas ne tik kad nereikalinga, bet labai yra svarbu. Pats Bulota, kuomet taip kalba, tai, arba neturi jokio apgalvojimo, arba tai daro keršindamas Centr. Komitetui.

Toliaus p. Bulota pasakė, kad iš aukų surinktų badaujantiems steigiama gimnazijos. Centr. Komitetas teisinasi, kad valdžios pinigai tam tikslui buvo duota. O ant ko jūs prašė?! — suriko saktydamas Bulota. Taip. Valdžia ne labai ką pati pasiulo. Jos reikia kartais ir labai prašyti; tas juk žinoma ir p. Bulotai. Tečiaus sulyg p. Bulotos „advokatiškų išrokavimų“ tai šalip šelpimo pabėgėlių pinigų, iš val-

džios prašyti pinigų del mokyklų, arba gimnazijų — negalima.

Vėl-gi, p. Bulota pasakė, kad Liet. Šelp. Fondas, tai yra geriausias, nes jis greitai išsiunčia suaukautus pinigus į Lietuvą badaujantiems; kiti-gi fondai, — T. Fondas ir Liet. Gelbėjimo Fondas, dar pasilaikė pas save, ir ne išsiunčia. Čia tai jau p. Bulota paplepėjo didelę neteisybę. Yra mums žinoma, kaip tik priešingai: T. Fondas ir Liet. Gelb. fondas išsiunčia, o Liet. Šelp. Fondas iki šiol pas save aukas laikė; c kad ir išsiuntė, tai mažą dalį, sulyginant su Tautos ir Gelbėjimo Fondais. Liet. Gelbėjimo fondas iki šiol nieko nepasilaikė; visas aukas išsiuntė Lietuvon. Tai faktas. Pats Bulotą apie fondų siuntimą aukų matomai, kalba, arba, norėdamas šmeižti tuos fondus, arba vadovaudamasis klaidingoms žinioms.

Pas Bulota teisinasi, kad jis Liet. Dr-jos nesmeižia, bet tik kalba faktais remdamasis. Gerai. Jeigu taip, tai ką-gi šitie žodžiai pasakyti p. Bulotos reiškia: „jeigu Draugija su manim taip pasielgė, tai ir aš jos nesigailėsiu.“ Ir kaip-gi Liet. Draugija su p. Bulota pasielgė? Ugi štai kaip: „neišrinko jo į valdybą... Aha, matote kame svarba?“. Bet vėl, kaip-gi jis Draugijos nesigailės? Ugi važinėdamas pasakos apie L. Draugijos ir jos Centralinio Komiteto „blogą veikimą“, ir diskredituos jos vardą! Jeigu-gi Dr-ja jį būtų išrinkusi į valdybą, tai tada jos būtų „pasigailėjęs“ — nepasakojęs apie „blogą veikimą“... Iš to juk gana aišku, kad p. Bulotai ne tiek rupi šelpimas badaujančių lietuvių, kiek jo ypats garbė. Iš to galima spręsti, kad jis važiuo ir Amerikon rinkti aukų nukentėjusiems nuo karės vien del savo garbės. Sako, kad tai jį (Bulotą) yra užkviets Liet. Šelp. Fondas Amerikoje rinkti aukas. Bet čia tiesiog galima pasakyti, kad neteisybė. Yra žinoma, kad kuomet pasigirdo balsai laikraščiuose, kad p. Bulota su Žemaitė atvažiuoja Amerikon, rinkti aukų, tai tuomet niekur, net nebuvo užsiminta, (nei socialistų laikraščiuose), kad juos yra užkviets Liet. Šelp. fondas atvažiuoti. Dabar gi p. Bulota giriasi, kad „Liet. Šelp. Fondas jį užkviets atvažiuoti Amerikon.“ Taigi, čia jau bene bus tik skelbiama falsifikacija.

Beje, p. Bulota dar aiškina, kad dabar ne laikas steigti mokyklas, ir jomis rupintis, bet tik šelpti badaujančius. Bet štai, tie pačioje valandoje, išėina jo žmona ant estrados, ir kalba, kad reikia rupintis ir mokslu, neužmiršti ir mokslėivijos, nes mokslėivija, tai yra mūsų ateitis. Ir renka aukas, mokslėivijos reikalams („Žiburėliui“). Štai kokią tų „svečių iš Lietuvos“ logiką.

P. A. Deltuva.

Sandara ir Tautininkai

Besitartinantis ALTS. seimas sukelia mūsų visuomenėje daug opių minčių. Mūsų (t. y. tautininkų) politiški oponentai klausia savęs išnaujo: „kas jie do vieni — tie sandariečiai, ko jie nori, koksai jų veidas?“, — veltui bandydami atrasti tinkamus atsakymus. Kai kurie mūsų politiški draugai, persigandus pastaruoju laiku labiau intempito mūsų politiško bruzdėjimo, — irgi negali išrīsti sau daugelto opių klausimų. Nenuostabu, užtatai, kad nerimtieji inpuola net į koliojimo bei pravardžiavimo toną...

Kuomet kudikis auga, jisai neaiškus ir savo artimajam. Nuolatatos besikeičiant, tečiaus, jisai pamaži bręsta ir išaugus, pastoja pilnai savim, t. y. pasidaro viens aiškus kaipo subrendęs žmogus. Sandara, kol-kas, tai tik kudikis. Nežiurint ilgamečio bruzdėjimo, mūsų sriovė vos tik pastaruoju laiku užmezgė savyje aiškesnę organizaciją, kuriai ir pavedė savo politiški aspiracijų atsiekimą. Sandara, todėl savo trumpame gyvenime nespėjo dar užtektinai subręsti, sustiprėti, išsivystyti, — kad pasirodyti pilname savo tikrumė. Jinai dar neprazengė to rubežiaus, kuris atskiria galimybes nuo tikrenybių, — todėl jinai dar ir neaiški.

Nežiurint skirtingumų, kudikis visuomet yra panašus į savo tėvus. Kad atidengus, todėl, Sandaros tikrąjį veidą, užtenka prisiziūrėti tautininkų sriovei. Kas tai yra tautininkai? Kiekvienam aiškus jų skirtingumas nuo katalikų sriovės. Laikant tikėjimą už privatinę žmogaus nuosavybę, tautininkai nenori užleisti tikėjimui viešpataujančios rolės draugijoj ir vietoj tikėjimisko iškelia tautiškiąjį obalsį. — Nuo socialistų skirtingumas dar aiškesnis. Nelaukiant (kaip tai socialistai daro), kad draugija aprupins, palaikys vienutes reikalus bei interesus, — tautininkai tiki į savį šalpa, į vienutes kopetentiškumą apginti ypatingai savo reikalus. Žodžiu, tautininkai žiuri į draugijos bandymus kištis į žmogaus individualius reikalus su neužsitikėjimu. Tautininkai, todėl, — tai tautiški liberalai, reikalaujantys pripažinimo kiekvienam žmogui kiek galint plačiausios individualės liuosybės. Jų visuomeninis idealas — užtatai, — tai draugiją susidedanti iš liuosų žmonių, — ne vergų.

Taip supratus tautininkus, nesunku atspėti jųjį politiški aspiracijų reiškęją — Sandarą. Sandara atstovauja mūsų žmonių tautiškiumą ir liuosybę. Jinai stengiasi pakelti mūsų žmones prie tokio išsivystymo laipsnio, kur juose galėtų pilnai apsireikšti jų prigimtos ypatybės — tautiškiumas bei individuališkumas. Sandara nesipriešina tikėjimui. Suprasdami tikėjimą kaipo individualę nuosavybę, Sandara geidžia, kad žmogus lengvai nenustotų tos nuosavybės, ir tik tuomet nesutinka su tikėjimu, kuomet pastarasis stengiasi perkeisti liuosą žongų į vergą, t. y., kuomet tikėjimas pradeda kištis į žmonių viešus santikius — į politiką. — Sandara nesipriešina vienūčių draugiškumui, savitarpiniam rėnimui visuomeniniame gyvenime. Sandara, tečiaus nesutinka su tais dalykais, kuomet jie daro pasikėsinimus ant vienuitės liuosybės bei iniciatyvos, kuomet žmonės verčiami yra užmušti savyje prigimtąjį prakilnumą, ir stumiami yra į socialę vergiją, t. y. į toki padėjimą, kur žmogus yra stumiamas aukauti save ant socialio aukuro.

Stovint ant sargybos lietuvių individualės liuosybės, Sandara idealiai atspėja mūsų tautos platesnius reikalus. Štai pavyzdys. Kraštas, kuriame spiečiasis mūsų tautos branduolis, — Lietuva, — vietoje 4 ar 5 milijonų gyventojų, galėtų turėti ir išmaitinti 30 milijonų žmonių, jei būtų apgyvendinta taip, kaip kiti kulturingi kraštai — Belgija, Holandija, Anglija ir tt. Amerikoje irgi tas pats. Geresnio gyvenimo progos atsiranda kuone ant kiekvieno žingsnio, ir kur žmonės — pavyzdin čėchai ar vokiečiai, — moka tomis progomis pasinaudo-

ti, ten skurdas beveik nežinomas. Reiškia, — lietuviui nestokuoja vietos plėtojimuisi. Nereikia jam, todėl, auklėti savyje vergiškumo ypatybių. Lietuvis gali, kol kas buti dar viešpačiu, ne vergu. Užtatai Sandara ir priešinasi socializmui, kuris varžydamas vienute, siulo mūsų tautai vergiją.

Atstovaujant tautiškiumo, liuosybės, prakilnumo idealus, Sandara, ačiu savo jaunimui ir nesubrendimui, nespėjo dar galingai apreikšti savęs mūsų viešame gyvenime. Tasa, be abejo, ateis savo laiku, kuomet mūsų organizacija, sustiprėjusi, susitvarkiusi, — nustatys visuomenėje savo poziciją. Atsiekimui to visko, tečiaus, reikia mums, tautininkams daug darbo padėti. Turime prisipažinti, kad esame apsilėidėliais, ir tame slepiasi priežastis kodėl per ilgus metus merdėjome, neištengiant tinkamai susiorganizuoti, nežiurint kad mūsų sriovė viniai idealai apsireiškė savo pilnatoje jau Kudirkos laikuose.

Jei norime išauklėti iš Sandaros rimtą politiškią mūsų sriovės organizaciją, turime to linkni smarkiai padirbėti. Turime stiprinti Sandaros intaką mūsų srioviniame bei visuomeniniame gyvenime. Tuo žvilgsniu daug jau padaryta pastaruoju laiku. Pusetmis atgal Sandaros valtelė buvo mėtomas į visas puses tautininkų sriovinėse jurėse. Pittsburgo seimai, oficialiai užgirdami Sandaros siekinius bei darbus, išblaškė siaučiančią andrą ir davė valteliai progą toliaus plaukti prie tikslo. Bet neužtenka gerėtis praeties pasisekimais, reikia ir toliaus dirbti. Turime naudoties kiekvienu proga, kuri veda prie mūsų idealų pagilini-mo, paplatinimo. Turime auklėti solidariskumą su mūsų politiškiis vienminčiais. Štai dabar atvažiuoja į Ameriką p. M. Yčas, Lietuvių Draugijos Centralinio Komiteto pirmininkas. Matant Centralinio Komiteto veikmė giminingu idealu plėtojimasi, tautininkai neapskaitliuotus kartus remdavo ir užgirdavo jo darbus.

Dabar, todėl, mūsų priedermė yra sutikti C. K. pirmininko misiją su pilnu užsitikėjimu ir remti ją iš visų įiegu. Pono M. Yčos pas mus apsilankymas — tai ženklas susiartinimo su mūsų broliis vienminčiais užjūryje. P. Yčo misijos rėmime, todėl, stiprės mūsų įiegos, augs mūsų idealai. Panašios progos nuolatatos atsitinka. Kuomet pilnai išmoksimė jais naudoties, tai Sandarai sustiprėjus, ingysime politiškią organizaciją, kuri pataps galinga mūsų idealų reiškęją.

Romanas Karuža.

PROTOKOLAS

Amerikon Lietuvių Centralinio Komiteto nukentėjusiems del Karės šelpti Posėdžio, laikyto 4 d. Rugsėjo, 1916 m., Wilkes Barre, Redington Hot.

Pirmoji sesija.

Posėdį atidarė Komiteto Pirmininkas, p. J. S. Lopatto. Posėdin pribuvo šie Centr. Komiteto nariai: J. S. Lopatto, kun. V. Bartuška, F. Živatkauskas, kun. P. Augustaitis, V. K. Račkaukas, D-ras J. Šliupas, T. Paukštis ir R. Karuža.

Svarstyta ir aptarta sekantieji klausimai:

1. — Klausime parinkimo banko, kurin būtų siunčiamos Lietuvių Dienoje surinktos aukos, p. J. S. Lopatto perskaitė laišką

nuo Liberty National Bank, New York, N. Y., kuris apsiėmė prindinėti nukentėjusiems skiriamas aukas ir vesti jų atskaitas. Nutarta: gauti banke tam tikrus čekius, kurie būtų išsiuntinėjami visur, kur tikimasi pas lietuvius ir svetimtaučius gauti lietuviams aukų.

2. — Nutarta išrinkti komisiją iš 2-jų žmonių, kurie nuvažiuotų į Washingtoną ir ten galutinai susižinotų su Randonuojų Kryžium kaslinę aukų rinkimui ir siuntimo Lietuvon, prie progos komisija turėtų išreikšti padėką prezidentui Wilsonui už paskyrimą Lietuvių Dienos. Taip pat toji komisija turės apsilankyti Associated Press Centre, Washington, ir gauti jų pritarimą Lietuvos Dienai.

3. — Kasininko kaucejios klausime nutarta: atšaukti nutarimą, padarytą 17 d. rugpjūčio, ir kasininko kauciją pakelti iki \$5,000.

4. — Nutarta priminti Presos Komisijai, kad kuoveikiausiai sutvarkytų savo veikimo programą ir pradėtų ją veikti. Tai padarys Pirmasis Sekretorius.

5. — Centralinės Raštinės klausime: a) Sekretoriai pasidalinus darbu, praktiškaigi darbą atliks ir išpildys samdytas darbininkas prie p. J. S. Lopatto ofiso, Wilkes Barre, Pa., kur ir bus Centralio Komiteto Raštinė (47 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.); p. J. S. Lopatto, pagal reikalą, turės teisę pasamdyti darbininkus. b) Sekretoriai redaguos atsišaukimus išvieno ir nuolatatos susinešimės tarp savęs; Komiteto nariai turį gauti kopijas visų atsišaukimų etc., kad būtų žinoma, kas ir kaip dirbama sekretoriato.

6. — Komiteto vardu atsišaukti i Liet. visuomenę, kviečiant ją prie darbo Lietuvių Dienoje. Atsišaukimus su nurodymais parupins Komiteto sekretoriai.

7. — Pertrauka pietums nuo 1 iki 2 val.

Antroji sesija.

Antrosios sesijos nutarimai:

1. — Atsikreipti į Liberty National Bank, New York, N. Y., kad pagamintų 10,000 čekių aukoms rinkti; tame klausime su banku susižinos p. J. Miliauskas.

2. — Išrinkti komisiją (iš 2-jų ypatų) užsakymui dežučių, „tags“ ir raikštukų. Komisijon išrinkta: K. Krušinskas ir R. Karuža.

3. — Dežučių užsakyti tuo tarpu 25,000, vienodo didumo, su vienodu parašu (su privilegija padidinti užsakymą iki 50,000 kuopriemamiausiomis išlygomis). „Tags“ padaryti 1,000,000; raikščių padaryti 25,000. Ant „tags“ turi būti parašas: „Answer President's Call by Helping Starving Lithuania.“

4. — Vietų komitetai turi kuoveikiausiai pranešti, kiek ir kur reikia dežučių, kaspinių (raikščių) ir „tags“.

5. — Raikštukai (prisegimui ant rankovių) bus balti su raudonu kryžium ir parašu: „For Starving Lithuania.“ Detaliai sulyg p. 3, 4 ir 5 palikta komisijai.

6. — Parupinti 500 oficiališkų ingaliojimų aukoms rinkti, kurie bus suteikti visiems vietų komitetams.

7. — Vietiniai Komitetai, susižinojimas su jais ir tvarkymas jų bus žinioje II-ojo sekretoriaus p. M. Šalčiaus (1419 No. Main Ave., Scranton, Pa.).

8. — Tose vietose, kur nėra lietuvių, kreipties laiškais į

Chamber of Commerce, — tuo ir-gi rupinsis p. M. Šalčius.

9. — Į paklausimą sulyg Lietuvių Dienos, pasiūsta išryto kongresmanui p. John J. Casey, Washington, D. C., gauta atsakymas sekančio turinio:

„Mr. John S. Lopatto, Hotel Redington, Wilkes Barre.

Your telegram received, White House informs me that proclamation designating November 1st, 1916 to be Lithuanian Day throughout the United States is ready for President Wilson's signature upon his return from Kentucky to-morrow.”

10. — Išrinkti komisiją atsikreipimui į intekningus ir turtinigus amerikiečius, kad pakvietus juos į Centralinio Komiteto garbės narius pasekmingesniai aukų rinkimui tarp amerikiečių Komisija — ta pati, kuri kelias į Washingtoną.

11. — Komisija į Washingtoną Dr. J. Šliupas ir adv. J. S. Lopatto.

12. — Pakeliama klausimas apie reikalingumą Lietuvoje gydytojų. Pasiaikišimo, jog tuo klausimu kun. V. Bartuška jau susinašinėja su Vokietijos ambasada.

Posėdis uždaryta 6 val. vakare.

Pirm. — J. S. Lopatto, Sekrt. — V. K. Račkauskas.

PROTOKOLAS.

Didžiojo New Yorko lietuvių draugysčių atstovų konferencijos, kuri buvo laikyta rugpjūčio 12 d. Apieškimu Panelės šv. parapijinėje svetainėje delei Lietuvių Dienos.”

1. — Susirinkimą, su maža prakalbėle, atidaro p. Krušinskas ir nuskiria mandatų priėmėjais p. J. O. Širvydą ir p. A. Aleksandravičių.

2. — Kolei priiminėjami mandatai, p. J. M. Vinikaitis, kun. N. Petkus ir A. B. Strimaitis laiko trumpus pranešimus.

3. — Priėmus mandatus pasirodo, kad delegatai pribuvo nuo šių draugijų bei organizacijų:

- 1. Šv. Kazimiero Draugijos: 1. Kaz. Vilkas, 2. Mik. Murauskas, 3. Pov. Norbutas. 2. Šv. Jurgio Draugijos: 4. V. Daubara, 5. P. Kazlauskas, 6. S. M. Karvelis, 7. F. Pipiras. 3. Šv. Juozapo Draugijos: 8. Jurgis Adominas, 9. Sel. Zaliauskas, 10. And. Kundrota. 4. Liet. Vyčių 41 kp.: 11. A. Aleksandravičius, 12. J. Adomaitis. 5. Lietuvos Vyčių 44 kp.: 13. Ona Makatskiūtė, 14. Mik. Varneckas. 6. SLA. 38 kp.: 15. A. Ramanauskas, 16. J. Stroginis. 7. SLA. 213 kp.: 17. J. Ambrozėjus, 18. T. Mačiulaitis. 8. Lyros Choras: 19. Fel. Klatauskas, 20. Fr. Mameniškis. 9. Lietuvių Kelionei Pasaļpos Progr. Dr-stė: 21. A. L. Vonešius, 22. D. L. K. Vytauto Dr-ja: 23. Fr. Andriuskevičius, 24. Jon. Raščius. 10. Liet. Amer. Ukėsu Klubas: 33. A. Žukas, 34. K. Dobrovolskis, 35. J. Stanevičius. 11. Karalienės Aniuolų Choras: 36. A. P. Kvederas, 37. Elena Aušoriūtė. 12. LSS. 19 kp.: 38. A. Jurevičius, 39. J. Šukis. 13. Tautos Fondo skyrius 18: 40. Kun. N. Petkus. 14. S. Lietuvių R-Kat. A. 42 kp.:

- 41. K. J. Krušinskas, 42. J. Lukoševičius. 15. S. L. R-K. A. 134 kp.: 43. P. Montvila, 44. K. Žeimis, 45. E. Vaitekūniūtė. 20. Aido Choras: 44. P. Veiverys, 45. J. Mačys. 21. Liet. Uk. Pol. Kliubas N. Yorke: 46. P. Mingila, 47. V. J. Gendvila. 22. SLA. 250 kp. Maspeth, L. I.: 48. Adolf Juocis, 49. S. Kasparienė, 50. O. Zuļjienė. 23. Šv. Liudviko Karalaičio Dr-ja: 51. K. Glebauskas, 52. J. Danilevičius, 53. Jurgis Samas. 24. SLA. 76 kp.: 54. J. Laučiskis, 55. Ant. Daukantas. 25. Liet. Ukėsu Klubas, Blissville, Long Island: 56. K. Daučauskas, 57. R. Kručas. 26. Šv. Kryžiaus Dr-ja, New York: 58. Jon. Valtskus, 59. M. Filipavičius, 60. F. Čičevskis. 27. Liet. šelp. Dr-ja, Maspeth, L. I.: 61. Pov. Kulis, 62. A. Novirkas. 28. S. L. R-K. A. 135 kp.: 63. A. Lukoševičius, 64. J. Krasniekas. 29. S. L. R-K. A. 174 kp.: 65. J. Jokubaitis, 66. M. Tulaba. 30. Liet. Vyčių 49 kp.: 67. Jur. Stačionas, 68. Juoz. Banišauskas. 31. Liet. Jaun. Lavinimosi Ratelis: 69. L. G. Kazianus, 70. M. Bulka. 32. Liet. R-K. Moterų Sąjungos 24 kuopa: 71. O. Bendaravičienė, 72. O. Daubarienė. 33. Tautos Fondo skyrius C. B'klyn: 73. Kaz. Bundonis, 34. Liet. Neprigulm. Klubas, B'klyn: 74. A. Purickas, 75. V. Vidrinskas. 35. Liet. Darb. Sąjungos 11 kp.: 76. U. Mikulskienė, 77. M. Sertvitiene. 36. TMD. 3 kp.: 78. K. S. Karpavičius, 79. K. Jankevičius. 37. S. L. R-K. A. 115 kp.: 80. Juoz. Anumavičius, 81. Gab. Janionis. 38. Liet. Darb. Sąjung. 12 kp.: 82. Vinc. Abromavičius, 83. Vinc. Bendoravičius. 39. Am. Liet. Kat. Spaudos Dr-jos atstovai: 84. J. Miliauskas, 85. P. Povilionis. 40. TMD. 44 kp.: 96. J. Anamavičius, 97. Osv. Laučiskis. 41. Liet. Gimnastikos Klubas: 88. J. Tankus, 89. J. Norbutaitis. 42. Tautos Fondo skyrius 13: 90. K. Dumbliis, 91. P. Arčiliauskūtė. 43. Šv. Antano Dr-ja: 92. A. Doneika, 93. J. Pačkauskas, 94. M. Alyta, 95. V. Jurgilas. 44. Apieškim. P-lės šv. Parapijos: 96. S. Stankevičius, 97. J. Sertvytis, 98. M. Mikolaitis. 45. Lith. American Relief Committee: 99. P. S. Villmontas, 100. V. Vaitkus. 46. LSS. 83 kp.: 101. J. Semėnas, 102. A. Bilda. 47. Liet. Mot. Progr. Sus. 1 kp.: 103. O. Saltienė, 104. K. Petrikienė. 48. L. G. ir A. F. Centr. atstovai: 105. J. O. Širvydas. 49. Karalienės Aniuolų Draugijos: 106. A. Mikulskis, 107. J. Vedegis. 50. SLA. 228 kp.: 108. Al. Steponaitis. 51. Šv. Vinc. ir Pov. Dr-ja: 109. M. G. Saveckas. 52. SLA. 249 kp.: 110. P. Baura, 111. V. Baranauskuiė. 53. Šv. Kazimiero dr-ja, L. I. City.: 112. Jon. Paršėlis, 113. Jon. Sauciūnas. 54. Liet. Kriaučių Unijos: 114. Pauliukonis, 115. B. Švegdžiūtė. 55. Liet. Sunų Dr-ja: 116. Kaz. Šalčiūnas, 117. Kaz. Leberis. Apart delegatų dar pribuvo šie veikėjai, kuriems suteikiamas sprendžiamasis balsas: „Vien. Liet.“ Redakcija: 118. P. Norkus. „Laisvės“ Redakcija: 119. L. Pruseika. 120. M. Ambrozevičius, 121. Pr. Bajoras, 122. Paul. Kubilius, 123. J. M. Danielius, 124. A. B. Strimaitis, 125. M. Bučinskas, 126. F. M. Petrulionis, 127. A. Jakimavičius, 128. Kun. J. Švagždys, 129. M. Rudavičius, 130. A. Drabišius, 131. Petronėlė Raiļiužiūtė, 132. A. T. Račiūnas, 133. Elz. Račiūniene, 134. K. Strumskis. Viso 134 veikėjai su sprendžiamuoju balsu.

Pirm. — J. M. Vinikaitis, Vice-pirm. — J. O. Širvydas, Sekretoriai: — P. Norkus ir A. B. Strimaitis.

5. — A. B. Strimaitis perskaito protokolą iš laikyto tame pat reikalė susirinkimo 28 rugpjūčio.

L. Pruseika sako, kad tą protokolą negalima priimti, nes jame nebuvo socialistų. Kiti-gi prirodinėja, kad protokolas teisingai užrašytas, o kad nebuvo socialistų, tai kitas klausimas.

Protokolas vienbalsiai priimtas. 6. — Kyla klausimas kaip rinkti New Yorko komitetą, ar nuo sriovių, ar nuo visuomenės.

L. Pruseika, J. Šukys, Vizgirda reikalauja, kad būtų renkama nuo sriovių po lygiai, kitaip jie, socialistai atsisakysią bendrai veikti.

P. Krušinskas, J. Ambrozėjus ir J. O. Širvydas prirodinėja, kad čion susirinko ne sriovės, bet lietuviai dirbti darbą ir jei bus tinkami, tai gal but bus socialistų didžiuma komitetas išrinkta, tik jie atstovaus ne socialistus, bet lietuvius.

Balsuojama. Užtai, kad rinkti nuo lietuvių vengiant sriovės — 90 balsų.

Kad rinkti po lygiai nuo sriovių — 19 bals.

Nuo balsavimo susilaukė 24 del.

7. — Klausimas iš kiek narių tas komitetas susidės. Pasidaro dvi nuomonės. Vieni mano, kad geriau iš 12, o kiti iš 15 narių. Didžiuma balsų priima, kad komitetas susidėtų iš 15 narių.

8. — Nubalsuota, kad pirmininkas nuskirtų nominacijų komisiją. Jis tai padaro. Ton komisijon ineina: A. B. Strimaitis, Krušinskas ir J. O. Širvydas.

9. — Inesama, kad išreikšti pilnas užsitikėjimas Wilkes Barreje išrinktam komitetui ir po jo direktyva veikti.

L. Pruseika ir J. Šukis prirodinėja, kad tam komitetui negalima pasitikėti, kadangi jame nėra atstovų nuo socialistų. Kiti prirodinėja, kad ne komiteto kaltė jei socialistai neineina ar neineis. Balsavime 112 balsų prieš 19 į nešimas priimtas.

10. — Nekurie klausia, kaip bus daryta su tais, kurie rinks aukas be Centro Komiteto ingaliavimo. Pirmininkas paaiškina, kad kas nei rinktų be Centro Komiteto, bus patrauktas atsakomybėn (areštuotas). Su tuom visi sutiko.

11. — Visoki patarimai, tarp kurių svarbiausiu yra tas, kad draugysčių atstovai savo draugysčių susirinkimuose kuodau-giausiai ragintų žmones prie rinkimo aukų. Rinkikų surašas priduoat New Yorko komitetui.

12. — Nominacijų komisija priduo-da išnominuotųjų surašą. Viso išnominuota 30 ypatų, iš ku riu 13 priima kandidatūrą, o 17 atsisako. Atsisakė šie:

- 1. S. M. Karvelis, 2. A. Aleksandravičienė, 3. A. Ramanauskas, 4. J. Ambrozėjus, 5. F. Banišius, 6. J. Šukis, 7. P. Mingaila, 8. J. Lančiškis, 9. P. Kulis, 10. O. Bendoravičienė, 11. J. Miliauskas, 12. J. Šertvitis, 13. L. Pruseika, 14. B. Švagždžiūtė, 15. O. Saltienė, 16. P. Norkus, 17. J. M. Danielius.

Pati konferencija dar damoni-nuoja ligi 25 kandidatų.

- 13. — Iš tų 25 kandidatų rinkimuose gauna balsų sekančiai: 1). M. J. Vinikaitis — 91 b. 2) Krušinskas — 90. 3) K. Strumskis — 84. 4) M. Bučinskas — 82. 5) J. O. Širvydas — 89. 6) A. B. Strimaitis — 73.

4. — Vakaro vedėjas didžiuma balsų išrenkama: (Tąsa ant 8-to pusl.)

E. ZOLA.

KERŠTO SĖJA

Išguldė — J. J. Nienius.

Ar-gi negana jau saulės spindulių, gė-iių kvėpėjimo? Ar nenualsino tave, Ony-te, šitas tolys pavasaris, tau pasakoti apie meilę, auksą, turtus, linksmus jaunystės sapnus? Tu, mano brangi išdykėle, greitai pradedi svajoti apie vakaro grožybes, kuomet aš tau ilgai seku pasakas. Tu greitai nutyli ir užmerki akutes, o mane ima nykumas ir aš pradedu svajoti, užmiršdamas apie pasakas...

Bet dabar aš neleisiu užsimerkti tavo silpnoms akutėms. Aš noriu tau pasekti vieną pasaką; tokią baisią pasaką, kurios tu negalėsi užmiršti visą savaitę. Po taip ilgo ramumo tau bus net smagu paklaustyti tokią pasaką.

Tai-gi klausyk!

I.

Keturi landsknechtai (Landsknechtai — samdomi kareiviai XIV—XVI amž.) pavakarop, pavalgę, atsigulę pasilsėt vienam tarpkalnių mušio lauke. Atėjo vakaras, o jie linksmi šnekučiuodami tarpe lavonų valgė vakarienę.

Susėdę ant žemės aplink ugnį, jie kepė stačiai ant ugnies avieną ir valgė ją pus-zalę.

Staiga užklojo juos milžiniškas šešėlis, bet neužilgo ugnies spinduliai atsimušė į sustatytas į krūvą šaudykles ir vėl galima buvo matyti nakties tamsumoį greta gulinius lavonus.

Landsknechtai garsiai kalbėjosi, visiškai neatreipdami atidos į tuos, kurie į juos žiurėjo.

Diena šiandien nusidavė neblogiausiai. Nežinodami, kas gali su jais rytoj atsitikti, jie, pasivaišinę ir užkandę, ramiai išsėjosi.

Naktis ir mirtis skraidė virš mušio lauko, tyliai plėsdendamos sparnais.

Vakarienė užsibaigė. Gneis uždainavo.

Jo virtas balsas skambėjo tamsiame ir tykiame ore taip, jog jisai pats negalėjo jį pažinti; jo linksmos dainos aidas kartojojosi liudnai ir verksmingai.

Nusistebėjęs, jog jisai pats nepažinojo savo balso, jis užgiedojo dar garsiau, kaip vėl staiga iš tamsumos pasigirdo neramus šauksmas.

Gneis nustojo dainavęs ir tarė Elbergui:

— Eik, pažiūrėk, koksai ten lavonas atgijo!

Elbergas, paėmęs kardą, atsitolino. Nekurį laiką draugai jį matė dar sulyg blizgėjimo kardo nuo degančios ugnies. Jie matė, kaip jisai pasilenkdamas žiurinėjo į lavonus ir tolinosi dideliais žingsniais į krumus.

Pagaliaus jis visiškai dingo iš akių.

— Klerijonai! — ilgai patylėjęs tarė Gneis — vilkai šiandakt atbėgo draskyt lavonus, eik, sujieškok mūsų draugą.

Ir Klerijonas dingo nakties tamsumoje.

Gneisui ir Flemmui nusibodo laukti, jie atsigulę apie apgesusią ugnį, susisukę į savo apsiautalus. Jie jau pradėjo migti, kaip vėl tas pats neramumo riksmas pasigirdo virš jų galvų. Flemmas atsikėlė ir tykiai nuėjo į krumus, kur dingo jojo draugai.

Dabar Gneis liko vienas. Jį paėmė baimė; baimė prieš tąją apsupančią jį juodą bedugnę, iš kur girdėjosi paskutinės mirštančiųjų agonijos. Jisai užmetė ant ugnies sausos žolės, manydamas, jog ugnies šviesa nuvarys jojo baime.

Kruvinai-raudona liepsna išidegusios ugnies apšvietė aplinkui žemę ir tartum fantastiškai šokinėjančius krumus ir lavonus, lyg nematomų rankų kilnojamus.

Gneisui prie ugnies pasidarė dar baisesiau. Jis nuėmė nuo ugnies degančius žagarus ir užmynė kojomis. Kuomet vėl pasidarė tamsu, jis sudrebėjo, nes bijojosi vėl išgirsti mirštančiųjų riksmą.

Jisai atsisėdo, paskui atsistojo, idant pašaukti draugus; bet jo balsas išgąsdino jį patį, ir jis pradėjo dar labiau bijoties, nes manė, jog atkreipė į save lavonų atidą.

(Toliaus bus).

C. FOLEJUS ir A. DE LORDAS.

BEPROTNAMYJE

Lošimas dviejose veiksmėse. Sulietuvino N.

(Tąsa).

ti. (Juokiasi. Sau). Žingaidu žinoti ką ji sau mąsto, na vienok... (linkteli link jos galva). Ar ne su indijonu turiu laimę kalbėti?

Žačiūtė (atsokdama). — Su indijonu!... Malonus pone!... (Staiga ne savo balsu suklykia). O Dieve, beprotis, gelbėkite, gelbėkite!... (greitai išbėga per tas duris, per kurias inėjo ir užsirakina).

SCENA VIII.

Tie patys ir daktaras.

Daktaras greitai ant šauksmo išsigandęs ineina). — Kas čia šaukė?

Reporteris. — Tai viena beprotė.

Daktaras. — Kur?

Reporteris. — Čia. (Rodo į duris, kur Žačiūtė pasislėpė). Kas jai yra?

Žačiūtė (iš užscenio šaukia) — Neik čionai! Gelbėkite. Kviėskite čia daktarą!

Daktaras (priėjęs prie durių, balsiai). — Aš ir esu daktaras... Atidarykite duris!

Žačiūtė (iš užscenio). — Tikrai?

Daktaras. — Tikrai! Atidarykite gi duris. (Palengvėl Žačiūtė atidaro duris, daktaras ją pažįsta). Tai Jūs?

Žačiūtė (pelengvėl išeidama). — Daktare... Čia buvo... bausis beprotis, ištikro (pamačiusi reporterį suklykia ir slepiasi už daktaro). Štai jis. Išvarykite jį greičiau.

Daktaras. — Gana, jau gana. Tai ponas atstovas pono redaktoriaus, kuris rėdo „Naujausią Civilizaciją“. (Reporteriumi). Tai panelė Žačiūtė iš didesės operos.

Reporteris (sumišęs). — O panele, tukstantį kartų atleiskite! Aš nežinojau... Aš turėjau suprasti matydamas Jūsų gracioziškumą; Jūs taip puikiai šokate, kaip...

Žačiūtė (užsigavus). — Kaip indijonas! (Daktarui). Aš labai sujudinta, o man tas nesveika. Aš per daug trapi. (Sėdasi).

Daktaras. — Pasilsėkite, panele, truputį. Aš paprašysiu, kad tenai kas nors dar padainuotų iki Jūs atsikvėpsite. (Greitai ineina. Reporteris pripilavyno stiklines ir pasiūlo Žačiutei).

Žačiūtė (nepriimdama). — Labai ačiū.

Reporteris (išeidamas, sau). — Tai ragana.

Žačiūtė. — Kvailys! Ar gali gi taip išgąsdinti. (Pasikelia ir eina link stalo su valgiais. Ineina tarnas su valgiais. Žačiūtė sustoja).

SCENA IX.

Tarnas ir Žačiūtė.

inkarsti.

Žačiūtė. — Tai valgomasis kambarys? Kas čion yra (paima pripiltą reporterio stiklinę, pabando gerti). O koks negardus! O čia kava?...

Tarnas (dėdamas valgius ant stalo). — Imkite, senele, imkite, viską imkite, Jūs draugai pirmiau viską išvogė (pikčiau). Šalin nuo stalo.

Žačiūtė. — Aš senelė?!...

Tarnas. — Laikas eit gulti! Na eik sau!

Greičiau!

Žačiūtė. — Nachalas!

Tarnas (visai piktai). — Jei nenustos, tai aš pašauksiu prižiūrėtoją ir gausi tu.

Žačiūtė (nusigandusi, piktai). — Aš visiškai ne bepr... bereikalingai taip manai, aš ne bep... Tarnas. — Tau, boba, reikia gerai kailin. Žačiūtė. — O gelbėkite, gelbėkite! (inbėga daktaras). Daktare, gelbėkite! (Toliaus bus).

(Tąsą nuo 7-to pusl.)

- 7) Kun. N. Petkus — 67.
8) A. Aleksandravičia — 81.
9) A. Kundrotas — 63.
10) J. Villmontas — 63.
11) P. Montvila — 62.
12) A. Kvederas — 65.
13) M. Šertvytienė — 78.
14) A. Aušriūtė — 60.
15) J. Ščegauskas — 54.

Šie visi įneša į komitetą. Se-

kanti kandidatai gavo balsų:

- 16) K. Vilkevičia — 45.
17) J. Stanevičia — 34.
18) J. Kazimieras — 39.
19) K. Karpavičia — 34.
20) J. Abramavičia — 43.
21) Ščizevskis — 13.
22) P. Bajoras — 40.
23) V. Daubara — 41.
24) P. Pipiras — 28.
25) K. Jankevičius — 30.

14. — Išrinkus komitetą sesija

uždaroma ant 12:15 nakties.

Pirm. — M. J. Vinikaitis.

Vice-pirm. — J. O. Širvydas.

Sekretoriai — P. Norkus,

A. B. Strimaitis.

A.L.T.S. REIKALAI

DELEI A. L. T. S. PROGRAMO ŠKICIO.

Šiomis dienomis tapo pasiūstas per Programos Komisijos narius naujas programos škieas, kuris, jeigu bus Komisijos didžiūmos priimtas, taps veikliai išspausdintas mūsų laikraščiuose delei kuopų ir veikėjų kritikos. Pagaliaus bus perduotas galutinam priėmimui į busiantį Sandaros Susivažiavimą, Brooklyn'e, N. Y.

PROTOKOLAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Naujosios Anglijos Apskričio II suvažiavimo, įvykusio Rugsėjo 3 d., 1916 m. Lietuvių Salėj, So. Boston, Mass.

1) 10:20 val. ryte apskričio komitetas pradėjo tvarkyti suvažiavimo susirinkimą. Pagal priduotų mandatų šaukti delegatai vardais.

Nuo So. Bostono 7 kp.:

1. St. Moeckus,
2. L. Stasiulis,
3. A. Čebatorius,
4. A. Rimka,
5. J. Žemantaitis,
6. A. Juodgudis,
7. S. Norkumas,
8. J. Velička,
9. S. Jokubauskas.

Nuo Worcesterio 16 kp.:

10. A. Jasiunas.

Nuo Cambridge'io 9 kp.:

11. P. Bartkevičia,
12. P. Šarkiūtė,
A. Bartkevičia (pirmon sesijon nepribuvo).
13. O. Barauskiūtė,
S. Joneliunas (irgi nepribuvo).

Nuo Haverhill'io 20 kp.:

14. J. Večkys,
15. J. Pašakarnis.

Nuo Montello 24 kp.:

16. A. Čižauskas,
17. J. Samsonas,
18. P. Kazlauskas.

2) Apskričio pirm. K. Jurgelinas perstatė nekuriuos delegatus ir sveičia p. Martų su prakalbėms. Pirmas kalba A. Rimka, kuris išreiškia pageidavimus, kad šis suvažiavimas išveiktų nors kokią nuomonę apie Pittsburgho A. L. T. S. konferencijos priimtą projektą šios organizacijos pamatinių principų, kad surastų budus bendro darbo su T. M. D. išvien veikti švietimo ir kultūros reikale; kad apkalbėtų klausimą aukų rinkimo nukentėjusiems lietuviams

nuo karės; kad paimtų apsvaistymam klausimą atbudavojimo Lietuvos. Taipgi patarė, kad suvažiavimas aptartų, kaip žiūrėti į Tautos Tarybos šaukiamą susivažiavimą dėl Lietuvos atbudavojimo. Pagaliaus patarė išrasti gerus planus del agitacijos Antras kalba J. Večkys, kuris išimtinai apsistojo ant agitacijos klausimo ir nurodinėjo didelį keblumą agitacijai iš priežasties pačios A. L. T. S. galutino nenusistatymo platformos. Toliau kalba perstatytas kaip pavienis sandarietis iš Gardner'io M. Stakėnas — patardamas Naujosios Anglijos apskričiai, delei pasekmingos agitacijos, išleisti brošiūrą, kurioj būtų išdėstyta nors patsai demokratizmo branduolys. Ketvirtų kalbėtojų perstatytas sveičias iš Brooklyn'o p. A. Martus, kuris atsiprašo, kad neturėjęs laiko sekti organizacijos reikalų, todėl ir pasakyti apie tai nieko neturijs. Pranešė, kad jis atvažiavęs su tikslu tik prisizūrėti, pasiklausti ir drauge rinkti aukų nukentėjusiems lietuviams nuo karės. Norėtų Sandarai pastatyti šį klausimą, idant jįmai rupintys išrasti tinkamus budus tarp amerikiečių lietuvių surinkti aukų kuodaugiausiam; kad surastų galimu, idant kiekvienas lietuvis ir lietuvi mokėtu aukantų nukentėjusiems tam tikrą mėnesinę mokesčių. Toliau ragino rupintis išrišimu klausimo, kaip geriausia ir sutartinai visiems lietuviams atbudavojus su naikintą Lietuvą ir išpirkus nuo dvarininkų žemes Lietuvoj.

3) Viešu balsavimu išrinktas suvažiavimo susirinkimo tvarkos komitetas. Pirm. — J. Večkys, vice-pirm. — K. Jurgelinas, pirmuoju sekretorium — J. Kerdiejus, antru sekr. — J. Samsonas ir maršalka — St. Moeckus.

4) Nuo Lawrence'o 12 kp. pribuvo ir užsiregistravo dar šie delegatai:

19. J. Sekevičius,
20. Z. Jankauskas,
21. J. Viniekas.

5) Įnešta ir vienbalsiai nutarta, kad sandariečiai iš tų kolonijų, kur nėra kuopų, turi pilną balsą. Užregistruota: iš Gardner, Mass. 22 M. Stakėnas, ir iš Portsmouth, N. H., 23. J. Dailysda.

Taigi pirmoj sesijoj buvo dalyvavusių su apskričio kom. nariais A. Jurgeliniu ir J. Kerdiejum, viso 25 asmenįs.

6) Taipgi nutarta, kad sveičiams, kurių buvo apie 30 asmenų, visiems duoti patariamąjį balsą.

7) Skaitytas praeito suvažiavimo protokolas. Vienbalsiai priimtas. Apskričio komiteto raportas. Praneša šj-bei-tą pirmininkas, vice-pirmininkas ir sekretorius. Nutarta protokolon užrašyti tik sekretoriaus raportą, kuriame skamba maž-daug šie dalykai:

a) Kad pagal praeito suvažiavimo nutarimo šaukti su prakalbomis A. Bulotą su jo pakeleivėmis Bulotiene ir Žemaite — kalbėti Naujosios Anglijos A. L. T. S. apskričio rengiamosna prakalbosna, buvo jam išsiūstas oficialis pakvietimas, prie kurio taipgi buvo pridėtas paaiškinimas, kad sutinkama surinktas aukas nukentėjusiems nuo karės siųsti Lietuvon toms įstajogoms, kurias jis-jie nurodys tinkamiausiomis bei jų atstovaujamos. Vienok pakvietiman Bulotos nesiteikta nei atsakyti. Nutylėta.

b) Kad pagal praeito susivažiavimo nutarimo surengtas maršrutas po Naująją Angliją D-rui

Šliupui su prakalbomis. Rengta 11-kos kolonijose. Rengė tai A. L. T. S. kuopos, o kur tokių nebūta, kitų organizacijų, kuopos bei šiaip vienas klubas. D-ras Šliupas už savo kelionę reikalauja \$120.00, kas jam dar neapmokėta iš priežasties ne visų rengėjų apsimokėjimo. Prie tos \$120.00 „bilos“ tame pačiame rengimo maršruto reikale susirašinėjimams padaryta išlaidų \$1.00, todėl tie \$121.00 buvo padalinta ant 11-kos vietų, kuriose rengta prakalbas ir nuo kiekvienų rengėjų reikalauta po \$11.00. Dauguma tai anksčiau, tai pastaroju laiku prisuntė reikalaujamas sumas išskyrus Cambridge A. L. T. S. 9 kp., kuri kiek tik izde turėjusi, tiek ir pridavusi — \$7.55. Bet dar visai nei kiek nemokėję yra: Worcester'io A. L. T. S. 16 kp., Norwood'o Lietuvių Piliiečių Klubas ir Bridgeporto SLA. 51 kp.

(Bridgeporto SLA. 51 kp. po suvažiavimo antron diendon prišuntė reikalaujamą sumą — \$11. Sekretor. J. Kerdiejus).

7) Įnešta ir vienbalsiai nutarta, kad apskričio sekretorius tuojau parašytų neužsimokėjusiems paraginimus ir surinkę visą sumą veikiai atsiųstų su D-ru Šliupu. Įnešta ir vienbalsiai priimta pirmą sesiją uždaryti ir eiti pietų. Pietams laikas nutartas vieną valandą.

Sesija uždaryta 12:15 v. d.ną.

Sesija II.

Susirinkimas atidarytas 1:45 val. po pietų.

Vardošaukis.

1) Po iššaukimo vardais visus dalyvavusius pirmoj sesijoj, pasirodė, kad nepribavę p-lės P. Šarkiūtė ir O. Barauskiūtė*.)

*.) Vėliau jos pribuvo; taipgi pribuvo kitas Cambridge'io kuopos delegatas pirmoj sesijoj nedalyvavęs A. Bartkevičia. —

Sekretoriai.

2) Įnešta ir vienbalsiai nutarta skaityti Pittsburgho A. L. T. S. konferencijos priimtą programos projektą. Skaityo A. Rimka. Po perskaitymo paimta apkalbėti. Ilgesnės diskusijos iškilo del paragrafo, kuriame kalbama apie leidimą federacijos pamatais prigulėti Sandaron draugijoms ir klubams. Dauguma delegatų darodinėja, kad tas paragrafas būtų išmestas, idant išvengus organizacijoj keblumą. Po diskusijų vienbalsiai priimta rezoliucijų komisijos sekanti rezoliucija:

„Suvažiavimas užgaria Pittsburgho konferencijos A. L. T. S. projektą su pastaba, išbraukti pastabą prie paragrafo 12, kur kalbama apie draugijų mokesčių ir jų prigulėjimą prie A. L. T. S. Reiškia, sulyg priimtos rezoliucijos, draugijos, kurios norėtų prie A. L. T. S. prigulėti kuopos teisėmis, mokesčių turėtų mokėti kaip ir kuopos.“

3) Pakeltas ir paremtas klausimas apie bendrą veikimą su T. M. D. švietimo ir kultūros reikaluose. Diskusijose emė dalyvumą ir iš sveičių tarpo J. Banuilis, S. L. A. apšvietos komisijos narys pranešdamas, kad jis turįs ant rankų krivulę irgi švietimo reikalais ir manąs, kad ji praeis su visų pritarimu — ateinanėją žiemą SLA. kuopoms ką duoti veikti, pav. rengimas paskaitų. Tokiu budu verta A. L. T. S. veikti bendrai ir su SLA. Šiame klausime priimta sekanti rezoliucija:

„Suvažiavimas pripažįsta naują ir reikalą ateinantį rudens ir žiemos sezoną kur galima iš

vien su kitomis draugijomis ypač T. M. D. kuopomis rengti paskaitas, vakarus ir kt., ir apskritai darbuotis švietimo ir kultūros dirvoje.“

4) Įneštas klausimas, ar verta apskričiai veikti apielinkės kolonijose, kur nėra susiorganizavusių A. L. T. S. kuopų. Priimta ši rezoliucija:

„Suvažiavimas išreiškia pageidavimą, kad Apskričio Komitetas švietimo ir kultūros dirvoje darbuotųsi ir tose vietose, kur A. L. T. S. kuopų nėra.“

5) Apskričio palaikymo klausime, po diskusijų įnešta ir visų prieš 2 balsu — nutarta, kad įstojusiomis į apskritį kuopoms mzdėti mokesčių metams po 10c. nuo kiekvieno nario.

6) Nutarta, kad uždėtą mokesčių kuopos turi užsimokėti už šį metą ne vėliau kaip iki vasario 1917 m.

7) Nutarta, kad ateinanėiuosna apskričio suvažiavimuosna kiekviena kuopa turėtų teisę siųsti po 2 delegatu nuo pirmojo dešimčio savo narių, paskiaugį po 1 del. nuo kiekvieno sekančiųjų dešimčių.

8) Sulyg dienotvarkės prieinama prie Lietuvos atstatymo klausimo, kur P. Kazlauskas išstoja su savo išdirbtu planu. Po viešo perskaitymo, vienbalsiai nutarta atidėti į šalį. Prie to klausimo p. A. Martus pastebė, kad kuodaugiausiam sandariečių stengtųsi dalyvauti Tautos Tarybos šaukiamam suvažiavime Lietuvos atbudavojimo klausimu.

9) Įneštas ir patvirtintas klausimas, kaip apskritis privalo žiūrėti į atvažiuojančius iš Lietuvos sveičius M. Yčą ir kun. J. Žilinską. Vienbalsiai nutarta, kad apskritis, jiems atvažiavus, taip atsineštų link jų ir veiktu taip, kaip kokios aplinkybės susidarys. Tas reikalas pavestas daugiau nuožiurai apskričio komiteto.

10) Suvažiavimas išreiškė pageidavimą, idant sugrįžę delegatai stengtųsi savo kuopas raginti savose kolonijose organizuoti L. G. ir L. A. fondų skyrius ir prie visų progų rinkti aukas.

11) Pakeltas klausimas reikalui idėjinės literatūros ir savo sriovės spaudos platinimo. Visų tame klausime kalbėjusių delegatų išsireikšta už butinumą to reikalo. Vienbalsiai priimta rezoliucija:

„Suvažiavimas išreiškia pageidavimą, kad kuopos išrinktų tam tikrus laikraščius ir knygu agentus, kurie platintų raštus apskritai ir savo sriovės laikraščius ypačiai.“

12) Suvažiavimo išreikšta pageidavimas, kad Centro Valdyba pasirupintų surinkti geresnių knygu ir savo sriovės idėjinės literatūros sąrašą, ir jį paskelbtų spaudoj, žiniai raštų platintojū.

13) Įnešta ir nutarta išrinkti komisija iš 3 asmenų, kuri apsilankytų T. M. D. šaukiamam Mass. ir apielinkės kuopų atstovų suvažiavime (šioj pačioj Lietuvių Salėj, So. Bostone; rugsėjo 4 d. š. m.) ir perstatytų švietimo ir kultūros dirvoje bendro veikimo klausimą. Komisijon išrinkti: A. Rimka, M. Stakėnas ir J. Samsonas.

14) Suvažiavimas išreiškė pageidavimą, kad kuopos pačios rupintųsi susižinoti su p. A. Martum ir jam rengtų prakalbas, kur būtų renkamos aukos nukentėjusiems lietuviams nuo karės, siunčiant per L. G. fondą.

15) Pakelta klausimas ar Nauj Angl. apskričiai rinkti naują ko-

mitetą, ar tas pats turi išstarnauti bent metus. Palikta tas pats tik su darinkimu finansų sekretoriaus. Išrinktas J. Žemantaitis iš So. Boston, Mass.

16) Klausimas, kur būtų šauktas sekantis suvažiavimas, perstatyta trjs vietos: Haverhill, Lawrence ir Montello. Balsuojant gavo: Montello 16 balsų ir Haverhill su Lawrence po 4. Laikas paliktas paskirti nuožiurai paties apskr. komiteto.

Įnešta ir vienbalsiai nutarta suvažiavima suždaryti. Uždaryta 5:35 val. vakare.

I Sekr. — J. Kerdiejus,

II Sekr. — J. J. Samsonas

Rezoliucijų komisijos Sekr.:

A. Rimka.

ANT SANDAROS LAUKO.

New Haven, Conn. — ALTS.

10-tos kuopos veikimas. — Gerb. Dr. J. Šliupui paskelbus apie businčią lietuvių dieną, mūsų kuopa tuoj griebėsi už darbo; išrinkto tam tikslui komisiją iš trijų ypatų, kurie visų New Haven lietuvių draugysčių atstovus sušaukti į susirinkimą, apsvaistymai, kokiu budu galėtum visi išvieno „Lietuvių Dienoje“ aukas rinkti del badaujančių mūsų brolių Lietuvoje. — Susirinkimas įvyko 3 d. rugs. Pribuvo pasiuntiniai nuo 10-ties tautiškių ir nuo 5 bažnytinių draugijų. Kuomet išgirdome susitvėrus Centralinį Komitetą iš katalikų ir tautininkų, tai mūsų susirinkime nebuvo jokių nesusipratimų; tarpe visų broliška meilė viešpatavo ir matėsi tik noras visiems dirbti išvieno. — Išrinkome iš pusės katalikų ir pusės tautininkų komitetą, kuris darbuosis ir surinkę pinigų siųsime Centro Kasieriniui.

Rugsėjo 4 d. turėjome Sandaros kuopos susirinkimą ir svarstėme kaslink prisidėjimo sa \$10 metinės mokesties į Autonomijos Fondą. Vienbalsiai pripažinome kad tai yra mūsų priderystė, ne tik patiems remti, bet ir kitus kalbinti. Kitame susirinkime pradėsime darbą, kas po kiek prisidės.

Antras mūsų nutarimas buvo įvykdyti Conn. apskričio Sandaros kuopų susivažiavimą. Tai gi gerbiami Conn. valstijos sandariečiai, malonėkite ant savo susirinkimų tą klausimą apkalbėti, ir praneškite per laišką, kaip jūs tam pritariate. Gavę mes jūsų pritarimą, stengsimės įvykdyti.

J. Butkus.

262 Wallace Str.

T. M. D. REIKALAI

PRADEDANT DARBŠTUMO SEZONĄ.

Baigia jau slinkti visų numylėta vasara ir prasideda ruduo. Pasibaigė visokie lietuvių išvažiavimai bei jaunimo piknikai. Paprastai vasaros laike žmogus linksmesnis ir laimingsnis socialiam gyvenime, negu jis būna žiemą. Vasaros kvepiąs oras žmogų trunkia laukan iš stubos ir riša jį arti prie gamtos; švelnus vėjalis žmogų rodoši glosto ir neša jam pastiprinimą, kada žmogaus kraujas yra inkaitęs virš normalio.

Taigi vasaros sezonas yra žmogui maloniausias metų laikas. Kas čia galės visus vasaros gerumus išpasakoti. Vasaros laike pas žmogų socialis gyvenimas tampa pilnai atbudintas, bet tuom pačiu laiku žmogaus dvasinės spēkos yra arba labai silpnos ar visai užsnudusios. Tą galima patėmyti visur. Paimkime tą patį Amerikos lietuvių gyvenimą. Žiemą

tai vakarai rengiami, tai prakalbos, tai paskaitos, tai draugijų ar kuopų susirinkimai; vasarą tas viskas, jei nevisai, tai ant labai mažos skalės daroma. Žiemą ir aukų daugiau plaukia vargstantiems lietuviams Europoje. Žiemą, mat, gamba pasidaro kaip ir rustesnė ir lietuvių rodoši kaip verste priverčia nors kada nekada pamislyti apie savo brolių neapsakytus vargus. Tą patį apsnudimą lengvai galima patėmyti vasaros laike tarpe organizacijų. Žiemą kuopose rengiamą visokio turinio vakarai, laikomi susirinkimai, rašomi nauji nariai prie organizacijos; vasarą to visko beveik nesimato jei bent ant labai mažos skalės. Tą ypatingai buyo galima patėmyti šią vasarą tarpe TMD. kuopų judėjimo. Jeigu kuopos ir daro kokius išvažiavimus ar piknikus, tai giriiose ar laukuose išvažiavus organizacijai mažai naudos padaryta. Mat, vasaros gamtos pasipuošimas taip žmogų prie savęs arti pritraukia, kad jaunimas besigėrėdamas gamtos grožybėmis ir bežaisdamas visokias žaismes visai pamiršta organizacijos reikalus ir vasaros tokiuose išvažiavimuose labai mažai manoma apie organizaciją. Todėl organizacijų judėjimas vasaros laike kaip ir apmires.

Bet, vasara jau praslinko. Dienos darosi vėsesnės ir trumpesnės. Vakarai tamsūs, ilgi ir neretai nebemalonų, nebetraukiantį žmogų iš stubos. Rudenio laikas rodoši taip ir suvaro žmones vidun. Ir tuomet atsiveria visokie vakarai, koncertai, prakalbos, teatrai, paskaitos, įvairūs susirinkimai, organizavimas naujų kuopų, traukimas į visokias draugijas naujų narių. Tai pradžia darbštumo sezono.

Sis, ateinautis žiemos sezonas Tėvynės Mylėtojų Draugijoj ypatingai turės būti nepaprastai darbštus.

Mat, pėreitais metais buvo nemaži leidimai ir todėl iš pėreitų metų pinigų bėgantiems reikalams beveik neliko; todėl šio meto leidiniai turės būti padengti šiu metų mokesčiais. Buvo rašyta pėreitą žiemą visoms kuopoms prašymai, kad jos prizadėtų kokį skaitlių naujų narių prašyti; tam tikslui buvo visoms kuopoms išsiųntinėta blankos. Kada tos blankos visos sugrįžo, pasirodė, kad kuopos savo prizadėjimais negalės gauti tiek naujų narių, kad sudarius užtektiną budžetą šiu metų leidinių spaudos lėšų uždengimui. Nežinau, kame yra priežastis. Aš buvau rašęs, kad mes visi TMD. nariai šiais metais turime prirašyti nors po vieną naują narį, jeigu norime gauti visus šiu metų leidinius. Rodosi juk tas turėtų būti nesunkus dalykas, nes juk mes, TM D. nariai, jau ant tiek galėtume pasistengti, kad savo draugų prirašyti, o juk jau žmogus kožnas turėtų turėti nors keletą draugų, o jeigu jis jų turi, tai juk nesunku gauti prie TMD, jei toks žmogus yra tikras draugas. Bet tas pakolkas neatsitiko. Nevisi mes dar prirašėm po vieną naują narį, ir todėl negalima užtikrinti ar bus galima išleisti visus šiu metų leidinius, jeigu greitū laiku nepradės plaukti į išdą daugiau pinigų, o pinigai juk plaukia iš narių mokesčiais. Tai gi, juo daugiau narių tuo daugiau pinigų. Buvo laikai TMD. istorijoj, kad TMD. izde budavo pinigų, bet už tuos pinigus nebudavo spausdinama iki valiai knygų, todėl nariai budavo nei neagituojami gauti naujų narių, nes tiems naujiesiems nariams nebu-

davo ką duoti už jų 60 centų. Dabar nariai to negali pasakyti. Duokite Centro Valdybai daugiau pinigų, tai yra rašykite kuodaugiausia prie TMD. naujų narių, o Centro Valdyba yra pasiryžusi leisti knygų kuodaugiausia. Taip dalykams stovint, mums visiems TMD. nariams nelieka niekas kitas daryti, kaip gauti ir prirašyti prie TMD. naujų narių; tuomi mat, padidinsime TMD. išdą, ant tiek praplatinsime tarpe lietuvių apšvietos idėją ir ant tiek atliksime savo prižadėtus pareigas. Tą mes visi gerb. turime pradėti šį sezoną, nes per vasaros sezoną miegojome. Idant gauti naujų narių, visi TMD. dabatiniai nariai privalo savo visus draugus ar pažįstamus pritraukti prie TMD.; kuopos turi kelti agitaciją už T. M. D., rengti vakarėlius ir ten aiškinti TMD. idėją ir rinkti naujus narius. TMD. visos kuopos turi neatbutinai turėti mėnesinius susirinkimus; tuose susirinkimuose kiek galima rašyti naujus narius, daryti šeimyniškus vakarėlius, kuriuose visus svečius būtina prirašyti prie draugijos.

Visos kuopos privalo būtina užsirašyti draugijos organą „V. Lietuvninkų“ ir kuopų sekretoriai tūmyti organe visus draugijos reikalus. C. V. oficiališkai kuopoms pranešimai, kurie telpa organe turi būti kuopų susirinkimuose perskaityti ir pasvarstoma šis bei tas apie tokius pranešimus. Draugijos organe abelna visuomet randasi svarbių žinių ir sumanymų, kurie turėtų kuopų susirinkimuose būti gvildinami. Nauji naudingi draugijai sumanymai reikia siųsti į organą, kad ir visi nariai galėtų tokius sumanymus savo kuopose apvarstyti.

Taip, maždaug, kuopose, dalykams būnant galima tikėtis šio kių tokių pasekmių, gi neieškant mažai ką galima rasti.

Jeigu nariai tūmyja, tai iš C. V. pusės viskas daroma kuogeriausia. Pusė metų praslinko, TMD. nariai pilnai užsmokėję už 16-tus metus jau gavo dvi knygas — ir geras knygas. Bet C. V. iš kitos gi pusės stebisi, kad ikišiol dar nariai nei vienas neparašė nei organan nei kituose laikraščiuose ar jiems tos knygos, tų knygų turinys, ar jų laida, technika ir tt. patiko. Gaila, bet ikišiol nei vienas narys nedrįso savo opinijos išreikšti. Taip dalykams būnant C. V. stebisi ir nežino, ar na C. V. stebisi ir nežino, ar nariai, C. V. sunkaus darbo vaisiais yra užganėdinti, ar neužganėdinti. O gal nariai, gavę knygas parsineša namo ne del skaitymo, tik del savo bibliotekos pagražinimo. Jeigu TMD. nariai savo draugijos leidinių neperskaito, tai klausimas: kam tos knygos leidžiamos? Kam tiek daug truso užkraujama nekuriems žmonėms, idant išleisus kuodaugiausia knygų? Taip tai, mieli TMD. nariai. Jeigu mes norime būti vadinami apšvietos apaštalai, tai kad tą vardą pilnai užsitarnauti, mes visi turime patį šviestis ir apšvietą platinti kuoplačiausia tarpe lietuvių liaudies. Kitaip mes nešiosime neužpelnytą sau vardą Tėvynės Mylėtojų. Taigi, dirbkime visi. Nelaukime pakol kitas padarys ką-nors del mūsų; mes patį sau pasidarykime, juk taip reikia.

Pereitas Seimas, kaip jau nariams žinoma, įsteigė Apšvietos Komisiją, kurios pareiga bus rūpintis visoms kuopoms teikti gerų paskaitų. Kiek žinoma, minėta komisija jau darbuojasi, idant savo užduotį išpildžius. Taigi Tėvynės Mylėtojai dar vienu būdu pradės platinti apšvietą. Idant šitas dalykas mums nusisektų, visos kuopos turi stropiai pasidaruoti. Pirmiausia visos TMD. kuopos turėtų susitverti į apskričius. Kiekviena TMD. kuopa tegul parengia šiam ateinančiam sezonui nors porą vakarų su agitatyviškais prakalbomis, šeimynišką vakarą ir paskaitas. Tuos visus dalykus galima daug pasekmingiau atlikti, kada kuopos susideda į apskričius. Todel reikalinga T. M. D. kuopoms tvirti apskričius ir ten pasidaruoti. Manau nepoilsa apšvietos komisija gal praneš šitą apie rengiamasias paskaitas.

Kaip žinoma, prezidentas Wilsonas davė lietuviams dieną aukų rinkimui visose Suvienuose Valstijose nukentėjusiems nuokarė lietuviams. Tėvynės Mylėtojų visos kuopos sturi kuostropiausia pasidaruoti, idant surinkus kuodaugiausia aukų tą dieną. Jeigu kurioj kolonijoj formuojasi komitetas aukų rinkimui lietuvių dienoj, tai TMD. kuopos privalo sulgy savo išgalę prie to prisidėti. Jeigu gi tokio komiteto nebūtų, tai tegul TMD. kuopos daro pačios iniciatyvą ir pradeda tą reikalingą darbą. Lietuvių diena paskirta ant pirmos lapkričio (November). Visų šventų dieną.

TMD. ženkleliai už kelių dienų bus gatavi. Bus vyriški ir taipgi bus graži moteriški. Todel nariai gali išdininai siųsti orderius, o neužilgo gausite naujus ženklelius. Prekė ženklelių pasilikta pati, nors draugijai gal atsieis ir biskufų už juos brangiau mokėti. Mat, kaip visi žinome, kad Amerikoje striukai su dažais. Musų ženkleliai būtų senai jau padaryti jei kompanija būtų turėjusi spalvų; bet ji neturėjo. Nesenai Vokietijos submarinas „Deutschland“ atvežė maždaug dažu, tai kompanijos po truputį gavo. Gavo ir musų kompanija del ženklelių darymo. Todel dabar tuojaus ženklelius gausime.

Kaip nariams žinoma, kad musų konstitucijos pasibaigė. Visi nariai čia yra meldžiami palaukti. C. V. ir Literatiškas Komitetas viską daro, kad kuogreičiausia jas pagaminus.

„Kultūros Historija“ jau baigiama rengti spaudon. Apie tai kitą kartą plačiau pakalbėsime.

Šis pranešimas privalo būti perskaitytas visų kuopų susirinkimuose ir jeigu nariai matys ką del svarstymo, tegul svarstys.

Visos TMD. kuopos, kurios šiuo mano pranešimą skaitys savo susirinkimuose, aš nuoširdžiai meldžiu visus nutarimus pasiųsti į organą ir per atvirutę man pranešti, kad C. V. žinotų ar TMD. visos kuopos yra jautrios darbščios ir gyvos.

Ant tos at virutės tegul gerbiamieji parašo kuopos numerį, iš kur, ir kada skaitė šį mano pranešimą. **Dr. A. J. Zimontas.** TMD. Prezidentas.

I TMD. KUOPŲ VIRŠININKUS. IR NARIUS.

Nekurių kuopų viršininkų neturime teisingų antrų. Kuopų viršininkai negerai daro persikeldami kiton vieton gyventi, o nepranešdami savo naujo antrašo. Taipgi negerai yra ir tas, kad nekuriuos kuopos išrenka naujas valdybas, o jų antrašus nepraneša centran.

K. A. Orlauskas.

REIKALINGAS KRAUČIUS. Reikinauju gero kriaučians, kuris gali atsakančiai dirbti kostumerišką darbą gera mokestis, darbas ant visados. Atsišaukt tuojaus pas **Frank Phillips,** 203 Broad Str. W. Hazelton, Pa.

(38)

ATSILIEPKITE. Šiais metais p. Žemantauskui buvant sekretorium prisirašė pavienys naujas narys p. T. D. Wassell, bet nežinome nei iš kur nei jo antrašo. Atsiliepkite. **P. Norkus,** TMD. Sekretorius.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO. Rochester, N. Y. — Vietinės TMD. 52 kp. 31 d. rugp. susirinkimam atsilankė apie 16 narių ir buvo padaryta sekantis nutarimas: kuopa iš savo narių išrinko komitetą (p. A. Zimnicką ir p. N. Juodviršį) sutvarkymui reikalo rinkime aukų busimoje „Lietuvių Dienoje“ t. y. 1 d. lapkričio.

Tarpe lietuvių Rochesteryj jau pasirodė sutikimo ir vienybės diegeliai; tautininkai ir katalikai vienijasi atlikimui šito švento darbo — rinkimo aukų. Tik nežinia, kaip mūsų socialistai čia elgsis: ar jie prisidės į tą bendrą darbą, ar ne. Laikas parodys.

Kaslink katalikų, tai su jais galima bus Lietuvos reikalams darbuotis. Kuomet iš TMD. 52 kp. pora ypatų buvo nuėję pas kun. J. Kasakaitį pasitarti apie rinkimą aukų „Lietuvių Dienoje“, tai jis šitaip prielankiai išsireiškė: „Gerbiamieji broliai! prieina paskutinė valanda, kuri mus Rochesteriečius lietuvius savo pažiuose turi suvienyti į vieną bendrą šeimyną; ar mes vienas esame katalikas, tautietis, socialistas ar kitas kokis; čia jau nebeturimi būti tarpe vieno ir antro skirtumo. Ir aš pasakau savo žodį, kad mes nežūrėsime į čielą musų lietuvišką sriovę, ar ji sueis vienybėn, ar ne; mes Rochesteryje dirbsime šį darbą visi iš vieno ir parodysime, kad mes ne kudikiai ir kad mums rupi musų tėvynės reikalai ir gelbėjimas musų brolių ir seserų, esančių vargingame padėjime. Gana! jau laikas kviesti į darbą broli broli, nes tėvynė mus šaukia. — Ačiu jums už atsilankymą pas mane. Jūs išrinkite iš TMD. 52 kp. porą vyrų į komitetą ir aš paraginsiu katalikiškas draugijas, kad žėdna išrinktų taip-pat po porą, ir pradėsime šį šventą darbą.“ Sekantį nedėdienį kun. Kasakaitis po pamokslu bažnyčioje užkvietė visas katalikiškas draugijas, kad išsitrinktų po porą ypatų į komitetą. Garbė musų kun. J. Kasakaitiui už tai. Daugiaus mums tokių kunigų! Tegul žinoms musų visomenė, kad vienybėn galima sueiti, ir sueina ten, kur dar yra kibirkštėlė tėvynės meilės.

TMD. 52 kp. sykiu su ALTS. 21 kp. nutarė surengti prakalbas pabaigoje šio mėnesio. Nutarta sulošti teatrą su baliumi. Nutarta užrašyti kuopai organą — „Vien. Liet.“, p. K. A. Orlausko vardu ant metų. Šiuoim varde TMD. 52 kp. meldžiu ir kitų TMD. kuopų atkreipti atidą į musų kp. veikimą ir tam panašiai veikti, tada sulauksime savo darbo geresnių vaisių.

K. A. Orlauskas.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ AGENTAI. Pas juos galima užsirašyti laikraštį „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“, taip-pat užsisaityti ir knygas „Vien. Liet.“ išelistas.

BRONKLYN, N. Y.
Jonas Bendikis 3914 — 4th Ave.
J. J. Šlikas 31 Hudson Ave.
AMSTERDAM, N. Y.
V. Daučiūnas 97 Forbes Str.
BINGHAMTON, N. Y.
J. Stanislaavičius 291 Clinton Str.
NEWARK, N. J.
M. Truska 28 Abbotsford Ave.
V. Ambrazevičius 178 Ferry Str.
EAST NEWARK, N. J.
F. M. Petrulionis 333 John Str.
PASSAIC, N. J.
St. Pauža 33 Burgess Place.
P. Sakatauskas 33 Burgess Place.
BRIDGEPORT, CONN.
Lind. Sagevičius 583 Hollister Str.
NEW BRITAIN, CONN.
Ant. Mikalauskas 14 Spring Str.
NEW HAVEN, CONN.
K. A. Makarevičius 255 Wallace Str.
ANSONIA, CONN.
J. P. Chupas P. O. Box 330
J. Tareila 22 Star Str.
WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kazemekas 785 Bank Str.
A. Povilalka 804 Bank Str.
M. Alyta 23 Congress Ave.
HARTFORD, CONN.
Tad. Spelis 300 Front Str.
SO. BOSTON, MASS.
K. Sangalla 204 Athens Str.
K. Jurgelūnas 377 W. Broadway.
J. B. Valukonis 261 Broadway.
E. CAMBRIDGE, MASS.
P. Bartkevičia 877 Cambridge Str.
CAMBRIDGE, MASS.
K. A. Galinauskas 719 Main Str.
GARDNER, MASS.
P. S. Remeikis 267 Pleasant Str.
WORCESTER, MASS.
P. Dėdynas 20 Alpine Str.
M. Paltanavičius 15 Millbury Str.
MONTELELO, MASS.
B. P. Miškinis 35 Arthur Str.
M. J. Petrulis 20 Cleveland Ave.
HAVERHILL, MASS.
J. Veckys 14 Davis Str.
WESTFIELD, MASS.
Kancler Bros. 79 Meadow Str.
PHILADELPHIA, PA.
A. Rukas 2544 E. York Str.
PITTSBURGH, PA.
M. Kupcikevič 445 Stadium Str.
PITTSSTON, PA.
Pr. Bataitis Box 141
SCRANTON, PA.
J. Petrakis 1514 Ross Ave.
J. Navadauskas 224 Oak Str.
SILVER CREEK, PA.
St. Bulota Box 198.
BALTIMORE, MD.
J. Galinaitis 830 Hollis Str.
Geo. Bubnis 112 Green Str.
CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys 2120 St. Clair Av. N. E.
GRAND RAPIDS, MICH.
J. Besasparis 1137 Muskegan Ave.
KENOSHA, WIS.
K. Brazevičius 402 Lincoln Str.
J. Bakutis 50 N. Howland Ave.
ROCKFORD, ILL.
J. J. Petratis 1229 Ferguson Str.
P. Petrėnas 422 Island Ave.
CHICAGO, ILL.
B. Lenkauskas 2336 Oakley Ave.
M. J. Damijonaitis 812 W. 33rd Str.
John Kulis (keliaujantis) 3255 So. Halsted Str.
E. ST. LOUIS, ILL.
J. N. Zickus 457 Collinsville Ave.

VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI. Pas juos galima užsirašyti laikraštį „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“, taip-pat užsisaityti ir knygas „Vien. Liet.“ išelistas.

(38)

Galva Skauda
Ar žinai, kad 90 nuošimtis žmonių turi galvos skaudėjimą ir nerviškumą nuo negerai pasirinktų akinų. Tik moksliskai pritaikyti akiniai gali tave pagelbėti.

Dr. H. A. Medoff
duos tau patarimą dykai.
500 Grand Street, (Corn. Union Av.)
Brooklyn, N. Y.
Ofisas yra jo aptiekoje.

Vietinės Žinios

Pirmas TMD. 3-čios kuopos susirinkimas ir sezoninis referatas-paskaita. — Jau buvo pranešta „V. L.“, kad TMD. 3-čia kuopa Brooklyne nutarė rengti laike ateinančio žieminio-pavasarinio sezono (pradedant nuo rugsėjo pabaigos šių metų iki gegužio pabaigos 1917 metų) po du referatu-paskaiti kas mėnesį — vieną laike mėnesinio kuopos susirinkimo (ketvirtą kiekvieno mėnesio pėtnyčią); kitą — antrą kiekvieno mėnesio pėtnyčią. — Referatai bus parengti iš įvairių mokslo šakų. Tai bus savo rūšies mokykla, kuria galės naudoties ne tik TMD. 3-čios kuopos nariai, bet ir pašaliniai (vienok geistina, kad visi, kurie naudosis taš referatais, taptų kuopos nariais).

Svarbu, kad ant referatu-paskaitų susirinktų kuodaugiausiai klausytojų. Priegtam patartina, kad norintieji apsipaziinti su įvairiais mokslo klausimais, bei jieskantieji apšvietos, neapleisų nei vieno sekančio sezono referato.

Pirmas sezoninis referatas-paskaita atsibus rugsėjo 22 d. (pėtnyčios vakare, — 73 Grand Str.). Tą patį vakarą atsibus mėnesinis TMD. 3-čios kuopos susirinkimas. Bus dalinamos knygos — „Technikos stebuklai.“ Todel geistina, kad tą vakarą paskirton vieton susirinktų kuoskaitlingiausiai kuopos narių (susirinkimo pradžia lygiai 8 val. vakare). — Referatą skaitys J. Gedminas temoje: „Senovės istorija.“ Tema bus gvildinama sulgy sekančio plano:

- A. (Ižanga). Kas tai yra žmonijos istorija ir kuom ji užsiima. Tris žmonijos istorijos periodai.
- B. (Turinys). Rytinės valstijos, Graikija ir Roma.
- I. Charakteristika. senovės Rytų civilizacijos. Gamtos in-tekmė.
- II. Egiptas.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Jojo istorijos periodai.
- III. Asirija ir Babilonija.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Asiriečių-babiloniečių istorija.
- IV. Graikija.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Tikyba ir mitai.
3. Graikija iki VII šimtmečio prieš Kristų.
4. Graikijos miestai VII šimtmytyje.
5. Graiko-persiškos karės.
6. Periklo epocha.
7. Peloponeziška karė.
8. Spartos hegemonija.
9. Makedonijos epocha.
10. Graikų daila ir mokslas.
- V. Roma.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Karalių periodas.
3. Respublikos periodas.
4. Užkariavimai.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ AGENTAI. Pas juos galima užsirašyti laikraštį „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“, taip-pat užsisaityti ir knygas „Vien. Liet.“ išelistas.

Galva Skauda
Ar žinai, kad 90 nuošimtis žmonių turi galvos skaudėjimą ir nerviškumą nuo negerai pasirinktų akinų. Tik moksliskai pritaikyti akiniai gali tave pagelbėti.

Dr. H. A. Medoff
duos tau patarimą dykai.
500 Grand Street, (Corn. Union Av.)
Brooklyn, N. Y.
Ofisas yra jo aptiekoje.

Vietinės Žinios

Pirmas TMD. 3-čios kuopos susirinkimas ir sezoninis referatas-paskaita. — Jau buvo pranešta „V. L.“, kad TMD. 3-čia kuopa Brooklyne nutarė rengti laike ateinančio žieminio-pavasarinio sezono (pradedant nuo rugsėjo pabaigos šių metų iki gegužio pabaigos 1917 metų) po du referatu-paskaiti kas mėnesį — vieną laike mėnesinio kuopos susirinkimo (ketvirtą kiekvieno mėnesio pėtnyčią); kitą — antrą kiekvieno mėnesio pėtnyčią. — Referatai bus parengti iš įvairių mokslo šakų. Tai bus savo rūšies mokykla, kuria galės naudoties ne tik TMD. 3-čios kuopos nariai, bet ir pašaliniai (vienok geistina, kad visi, kurie naudosis taš referatais, taptų kuopos nariais).

Svarbu, kad ant referatu-paskaitų susirinktų kuodaugiausiai klausytojų. Priegtam patartina, kad norintieji apsipaziinti su įvairiais mokslo klausimais, bei jieskantieji apšvietos, neapleisų nei vieno sekančio sezono referato.

Pirmas sezoninis referatas-paskaita atsibus rugsėjo 22 d. (pėtnyčios vakare, — 73 Grand Str.). Tą patį vakarą atsibus mėnesinis TMD. 3-čios kuopos susirinkimas. Bus dalinamos knygos — „Technikos stebuklai.“ Todel geistina, kad tą vakarą paskirton vieton susirinktų kuoskaitlingiausiai kuopos narių (susirinkimo pradžia lygiai 8 val. vakare). — Referatą skaitys J. Gedminas temoje: „Senovės istorija.“ Tema bus gvildinama sulgy sekančio plano:

- A. (Ižanga). Kas tai yra žmonijos istorija ir kuom ji užsiima. Tris žmonijos istorijos periodai.
- B. (Turinys). Rytinės valstijos, Graikija ir Roma.
- I. Charakteristika. senovės Rytų civilizacijos. Gamtos in-tekmė.
- II. Egiptas.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Jojo istorijos periodai.
- III. Asirija ir Babilonija.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Asiriečių-babiloniečių istorija.
- IV. Graikija.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Tikyba ir mitai.
3. Graikija iki VII šimtmečio prieš Kristų.
4. Graikijos miestai VII šimtmytyje.
5. Graiko-persiškos karės.
6. Periklo epocha.
7. Peloponeziška karė.
8. Spartos hegemonija.
9. Makedonijos epocha.
10. Graikų daila ir mokslas.
- V. Roma.
1. Kraštas ir gyventojai.
2. Karalių periodas.
3. Respublikos periodas.
4. Užkariavimai.

5. Ekonominė kova ir respublikos puolimas.
6. Imperatorių periodas.
7. Imperijos puolimas.
8. Reformos ir krikščionybė.

9. Rymonų daila ir mokslas.
C. (Išvedimas). Ką žmonijai suteikė-paliko Graikija ir Roma.
J. Gedminas.

Lietuvių Tautiečių Klubo susirinkimas. — Ateinantį nedėdienį, rugsėjo 24 d. 3-čią v. po piet p. Draugelio saleje, 73 Grand Str. atsibus Lietuvių Tautiečių Klubo visuotinas susirinkimas. Meldžiame visus draugus būtina susirinkti, ir kitiems, kurie šite pakvietimo nematys, meldžiame pasakyti. Mielai kviečiami ir šiaip lietuviai bei lietuvaitės ateiti ir prisirašyti į mūsų klubą, ir sykiu visiems dirbti musų tėvynės ir musų pačių reikalams. — Šitas susirinkimas yra labai svarbus, nes jame bus apkalbėta daugelis reikalų prisirengime prie ALTS. susivažiavimo, kuris atsibus 19; 20 ir 21 dd. spalio, Brooklyne, N. Y. **Komitetas.**

Lošimas. — Karalienės Aniolų parapijos choras rengia gražų lošimą. Loš prieš Kalėdas. P. Kvederas kiek galėdamas darbuojasi, kad tik viskas nusisektų. Jau pradėjo mokintis „Genavaitė.“ Daug yra įžymių lošėjų. Tikimasi gero pasisekimo.

Gaisras. — Pereitą nedėdienį ant kampo Roebing ir Hope str. kilo didelis gaisras. Degė „švederių“ ir „overauzių“ dirbtuvė.

Naujas kariškas laivas. Brooklyno dirbtuvėse tik ką užbaigė statyti Suvienuotų Valstijų didžiausį laivą, „Arizona“, kuris turi 608 pėdas ilgio ir 97½ pločio. Galės važiuoti su greitumu 22 mylias į valandą. Ant jo bus 14 didelių kamuolių ir keletas mažų. Viso jame bus 950 jurininkų su 59 oficieriais.

Lietuviškas Advokatas Baltrus S. Yankaus
Pranešu, kad kitokių provų neimu, kaip tik už koliestvą ir užmušimą prieš kasyklas, fabrikus, gelžkelius, laivus ir tt.
Skundžiu United States Kortuose ir gerai suprantu punktus provų už koliestvą.
B. S. YANKAUS
154 Nassau St., New York, N. Y.

Petras Naujokas,
CIGARAI
Visados klauskite P. Naujoko Cigarų kokiamė nebuk store arba saliune, ir gausite gerą cigarą, o ne kopustų lapų. Mano dirbtuvė:
359 Broadway, corn. Keap Str. Brooklyn, N. Y.

AR TAU DAROSI NESMAGU, KADA ORAS MAINOSI?

Po šiltam laikui ateina šaltis, ir daug žmonių kenčia nuo tokios permaitos. Jie jaučiasi silpnai ir turi stoką apetito, greit nusilpsta prie valia kokio darbo ir valia kur. Prie to dar atsiranda užkimimas ir kiti nesmagumai. Tokiam atsitikime tai Triner's American Elixir of Bitter Wine yra geriausia pagalba, geriausias draugas. Jis iščystis vidurius kuo geriausiai, sustiprins organizmą, pagerins apetitą, suteiks smagumą, prašalins užkimimą su kitais nesmagumais, prabudės ir šryto pajusi pilnas energijos. Prekė \$1.00, aptiekose. Jeigu aptiekoje jo nerasi, tuojaus rašyk pas mus, o valia kokio vaisto neimk. Ant reumatizmo, kurį dabar galėsi pajauti, ant neuralgijos, visokių atsitikimų, sutinimų, ir t. t. Triner's Liniment yra geriausias. Jį reik vartoti tik ant odos, o ne imti į vidurį. Ant Panamos Ekspozicijos šį metų tas vaistas gavo auksiausią prizą. Prekė 25c. ir 50c. aptiekose, per pačią 35 ir 60c. Jos. Triner, Chemikas-Isdirbėjas, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Aukos L. Gir A F.

LIETUVOS GELBEJIMO SKYRIUS.

Lakštas 84: Wauwatosa, Wis., per V. Genčauską, nuo TMD. 60 kp. pikniko (žr. „V. L.“ N28) 9.35 Rockford, Ill., per P. A. Deltuvą, nuo ALTS. 14 kp. prakalbu. Aukavo šie: — K. Miklas, B. Steponavičius, E. Milošienė, V. Jankus, J. Petrauskas — po \$1.00. Kukanaukas — 75c. J. Vainelkis, J. Zvirgždas, J. Zubas, J. Kareckas, J. Ulinskas, J. Petraitis, K. Bičiasus, V. Sišmkus, A. Savickas, D. Usas, J. Pyragis, Keidošius, J. Nausėda, J. Zubinas, P. A. Deltuva — po 50c. A. Blaškevičius, B. Ruginienė, A. Petronis, J. Urbonas, K. Alsas, J. M. Bacevičius, J. Stružas, F. Krikičius, V. Latvėnas, S. Jokubauskas, A. Margis, V. Karvelis — po 25c. Smulkių \$2.30. Nuo pirmiaus Simano Daukanto Draugystė paaukavo — \$10. Viso 28.55 Rochester, N. Y., per A. Zimnicką. Aukavo šie: — A. Zimnickas, T. Paluikis, D. Jokšas, P. Banelis — po \$1.00. P. Petronis, S. Klimaitis, J. Braknis, A. Stukas, J. Jurėnas, A. Balaišis, J. Kovas, J. Margelis — po 50c. J. Musteikis, K. Semaška, V. Uzdyla, A. Orlauskas, Z. Jomantas, J. Milinauskas, V. Lukšis, Z. Babrauskas, J. Zilinskiūtė, V. Bagdonas, J. Višniauskas, V. Česnavičius, J. Lastauskas, A. Budreika, A. Ribokas, M. Bilukevičius, A. Butrimavičius, J. Kavolinnas, A. Smigelskis, L. Vaišnora, J. Orlauskienė — po 25c. Smulkių — 6.15. Vi-

so atėmus visus kaštus 8.00 J. Naujokas, Cleveland, Ohio., per K. Sidlauską 50c. Ansonia, Conn., per J. Tareilą. Suaukauta pas E. Stasiuną krikščionyse. Aukavo šie: J. Tareila — \$2.00. Ed. Stasiunas — \$2.00. St. Urbelis, Jon. Sinkevičius, aKr. Rudis, Kaz. Navauskas, Ona Arbačauskienė — po \$1. Viso 10.00 Cleveland, Ohio., per A. Šimkuną, nuo SLA. 14 kp. prakalbu. Aukavo šie: F. Sakalauskas, Ig. Usevičius, P. Naučiukas, K. Meškis, A. Kranaukas, A. Baltrukonienė, M. Jokavičius, A. Mačiulius, J. Drenčius, J. Meiliūnas, V. S. Jokubynas, J. P. Gritė, M. Rimkuvienė — po \$1.00. K. Povilionis, A. Zdanavičius, J. Dovidaitis, A. Strikaitis, F. Ulevičius, A. Duda, S. Vadauskas, A. Giedraitis, J. A. Zaborskis, P. Šukis, K. Staupas, S. Bubelis, J. Ruikas, B. Rimkus, K. Navikas, K. Aksomaitis, J. Eidžiulis, V. Karuža, J. Šukis, J. Gaidunas, J. Montvilas, A. Semulis, IP. Tučis, F. Ramutis, J. Šukis, J. Pierpa, M. Pervaziene, M. Proškeviciene, A. Proškevicius, P. Karulis, J. Muraška, A. Litvaitis, A. Šimkunas, — po 50c. J. Garmus, A. Žaliaduoonis, B. Muraška — po 30c. J. Šimkus, J. Baršaitis, B. Bezdelis, Pečkaitis, V. Razbičkas, K. Gudis, P. Grikevičius, J. Vilčiauskas, J. Miščiukas, J. Studzia, J. Jančikas, J. Zelionis, S. Rakičkas, M. Tamošionienė, S. Pervazas, J. Katkauskas, K. Petraitis, V. Stenguris, V. Ivancevičius, M. Puzinas, R. Krupis, K. Muraškienė, F. Tūmosa, J. Grabauskas, V. Botirius, P. Kaminskis, J. Vilimaitis, J. Valenta, A. Naumavičius, M. Juraitienė, J. Čikas, O. Pečiulutė, M. Čigas, J. Agurkis, T. Baranauskas, J. Urbašaitis, J. Spautinaitis, S. Masilionis, K. Zeliionavičius, S. Baranauskas, J. Marozas, J. Raila, A. Balkauskas, J. Bajarčėnas, A. Maraneckas — po 25c. Smulkių — \$6.88. Viso 48.23 Viso per savaitę 104.63 Buvo Lakšte 83 11,396.25 Viso inplaukė Fondan 11,500.88

PAJIEŠKAU savo pus-brolio Kazimiero Vaičvilos ir pus-sesers Onos Vaičvilukės iš Kauno gub., Sialiu pavieta, Radviliskės valasties, Sedovos parapijos. Vaidolionių sodžiaus. Esu girdėjęs kad yra atvažiuoj Amerikoje. Meldžiu atsiskaiti jie patį ar kas apie juos žino prašau pranešti man. JONAS M. VAICVILAS 385 S. River Str. Aurora, Ill. (38)

PARSIDUODA puikus setas (6 tomai) knygų „The Home Library of Law“ už labai priedinamą kainą. Norintieji pirkti atsiskaitite šiuo antraštu: Z. JANKAUSKAS, 101 Oak Str., Lawrence, Mass. (40)

FIGIAI PARSIDUODA gaminis inžinas septynių arklių jėgos. Šitas inžinas yra visai mažai naudotas, taip kaip ir anujas. Greit atsiskausiam šitas inžinas bus parduotas visai pigiai; atsiskaitite ant sekančio antrašto: Vin. Struogis, 155 Hope Str., Brooklyn, N. Y.

SALIUNAS ANT PARDAVIMO. Parsiduoda saliuonas iš priežasties ligos. Vieta gera, apgyventa lietuviams ir lenkais. Biznis eina gerai. Norintieji išgyti pelningą biznį nepraleiskite šią progą. Atsiskaitite pas lochniką, PRANAS KARPAVICIUS, 301 Jackson Ave., corn. Harris Ave. Long Island City, L. I., N. Y. (38)

GROSERIS IR DRABUŽIŲ STORAS ANT PARDAVIMO. Vieta labai išdirbta ir biznis eina gerai, krautuvė randasi arti lietuviškos bažnyčios. Krautuvė yra atsikanti del bile kokio biznio. Norintieji išgyti puikų biznį ir geros vietos, atsiskaitite sekančiu antraštu: M. Kralikauskas, 91 Warwick Str., Newark, N. J. (38)

PIANAS ANT PARDAVIMO. Parduodu naują pianą, visai nebrangiai. Iš priežasties nesveikais. Atsiskaitite šią Nedėlią vakarais. Ant pirmo floro: 538 Lorimer Str., Brooklyn, N. Y. (38)

KIEKVIENAS GALI BUTI FOTOGRAFISTU. Ką-tik išėjo iš spaudos pirma lietuvių kalboje knyga, iš kurios kiekvienas gali lengvai išmokyti fotografystės amato. Prisiųskite \$1, o gausite šią knygą. Siuntimą apmokame. Adresuokite: NORTH END PHOTO CO., 376 Selkirk Avenue, Winnepeg, Man., Canada.

KIRPIMO MOKYKLA!!! Mokinkitės kirpimo vyrišku drabužių. Duodu kirpimo, braižymo ir proporeijų lekeijas ypatingai ir per laiškus pagal „Dvidešimto šimtmečio sistemą“. Pristatau petrinas į visus miestus Suvienytų Valstijų ir Kanados. Dėlei platesnių informacijų kreipkitės šiuo antraštu: L. G. KAZIUNAS, 96 Manjer Str., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.

X. X. iš N. N. 3.00 Viktoras Genčauskas, Wauwatosa, Wis. 2.00 Mikolas Stelmokas, Lewiston, Me. per Dr. J. Šliupą 10.00 J. Žilinskas, Cleveland, Ohio, per M. Salčių 1.00 J. Naujokas, Cleveland, Ohio 25c. Cleveland, Ohio: J. J. Žilinskas — 50c. K. Jankevičius — 25c. Viso 75c. Viso per savaitę 17.00 Buvo Lakšte 74 1,905.92 Viso inplaukė Fondan 1,922.92 Viso per abi dali Pondo 13,423.80

J. O. Širvydas, L. G. ir A. F. fin. sekr.

REIKALAVIMAI

Reikalingi vyrai.

Reikalaujame vyrų prie lengvo medžio darbo, ant išdirbimo mažų daiktų prie muzikališkų instrumentų. Darbas geras ir lengvas. Mokestis gera. Atsiskaitite bent kokiame laike pas: Gretscht Musical Instrument Co. 60 Broadway, Brooklyn, N. Y. (38)

REIKALAUJAME MERGINŲ.

Reikalaujame merginų ant suvamu mašynų. Taippat reikalaujame ir norinčių mokyties, mokame ir pradedančioms mokyties. Mokančioms siuvimą, mokame gerai. Dirbtuvė švari. Darbas apskritą metų. Atsiskaitite po No. 149 Greenpoint Ave, netoli Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y. (39)

REIKALAVIMAI.

Reikalaujame vyrų medžio išdirbėjų. Prie išdirbimo muzikališkų instrumentų. Darbas nuo stukių. Taippat reikalaujame darbininkų ant mašynų. Mokestis gera. Dirbtuvė švari ir šviesi. Atsiskaitite pas, GRETSCH INSTRUMENTAL CO., 60 Broadway, Brooklyn, N. Y. (39)

PAJIEŠKAU MOTERIES IR DVIEJŲ VAIKŲ.

Pradžioje karės atvažiuo į New Yorko uostą mano moteris su dviems vaikais Jadviga Švirnienė apie 38 metų vyriausias sunus Jonukas 16 m. antrasis Juozukas 14 metų. Moteris pavardė po tėvais yra Jankudavičiūtė, Paeina Suvalkų gubernijos, Marijampolės Ujezdo, Antanovo gmino Trakiškių (senoje) kaime, parapijos Česnavos. Kaip moteris atvažiuo aš buvau Detroit, Mich. dagirdęs apie atvažiuoimą aš važiavau į Pittsburghą Pa. pasitikti moterį, ir mane suareštavo ant gelžkelio netikėtai. Tokiu būdu neteko sutikti moterį ir vaikučius. Jeigu kas apie jų žinotų arba ji pati malonėkite atsiskaiti ant žemiau paduoto antrašto, už ką busiu daug dėkingas.

Juožas Švirienas, 151 Berry Str., Brooklyn, N. Y. (38)

Phone 4325 Stagg, 2875 Stagg Lietuviška aptieka MARCY PHARMACY S. COHN, Mgr. 76 Marcy Ave. Cor. S. 1st Str. Brooklyn, N. Y. Mes laikome tikrą TREJENKĄ

Tel. 4428 Greenpoint Dr. J. WALUKAS VALANDOS: nuo 8 iki 10 iš ryto „ 1 „ 3 po pietų „ 6 „ 8 vakare Nedėliomis pagal sutarimą. 69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N. Y.

Paaiškinimas del visų žinios.

Mes pardudame ir perkame visokios rūšies biznius po visas dalis Amerikos. Jeigu nori pirkti bent kokį biznį arba jį parduoti tai visuomet kreipkitės ypatingai arba laišku. Norėdamas parduoti biznį parašykite koks biznis yra, kaip senai išdirbtas, ir už kokių prekę norėtumet jį parduoti. Norėdamas pirkti paminėkite kokiame mieste norite, kokį biznį, ir kiek maždaug galėtumete inešti pinigų. Taippat mes išpildome visokias apeliacijas ir paduodame visokias provas geriausiems advokatams, kaip legališkas, taip kriminališkas. Taippat einame už perkabtojus visokiuose reikaluose. Visus augščiau paminėtus dalykus mes atliekame teisingai ir sąžiningai. Reikale visuomet kreipkitės pas:

M. Ballas ir J. Bush 119 Grand St. Brooklyn, N. Y. (Nov. 29, 1916).

Dr. J. S. MESSAGE (Misevičia) 270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE GYVENA ELIZABETH PORTER, N. J. 161 Franklin St., ir kampas Second St. Ligonius prima: ryto nuo 8-9 po pietų nuo 1-2:30 ir vakare nuo 6-8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.) Dr. LOUISE C. BALL Chirurgas Dantistas. 251 Grand St. Brooklyn, N. Y. Kampas Roeblin Str. Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nesveikus pripildo auksu, platina ir cementu. Įdeda naujus; uždeda kepuraites iš auksu arba porceliano. OFISO VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS. Sentai įsteigtas biznis 25 met.

VLADO LESČINSKO Aptiekoj Drožturyje galima gauti „Vienybę Lietuvnių“ pavieniais numeriais, arba užsiprenumeruoti ir duoti apgarsinimus. Eureka Bed Cross Pharmacy 315 Walnut Str., Newark, N. J.

Telefonas: 6426 Market. Daktaras JONAS J. KAŠKIAUCIUS VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Sereodomis 8-11 ryte 341 Walnut str., prie parko. NEWARK, N. J.

Ar nori buti Gražus? Jeigu taip, tai nusipirkite Mosties, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktarai ir aptiekoriai pripažįsta geriausia. Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmes (plėtumus) saulės nudėgimas ir lašus. Kaina dėžutės 50c. ir \$1.00. (37) J. RIMKUS, 80X 36, Holbrook, Mass.

Jonas S. Lopatto Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensilvanijos Universitetą), užsiima varamu provy visuose teismuose. Ofisas rmuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

LIETUVIŠKOS MUZIKOS KONSERVATORIJA. 395 Broadway, So. Boston, Mass. Laiko atotsogves. Muzikos mokslas vėl prasideda 10 d. rugsėjo ir eis kaip ejęs visą mokslo sezoną.

Kiekvienai MOTEREI žinotina Specialistas Moteriškų Ligu. JOSEPH LIPMAN, M. D. 314 E. 50th St., New York. OFISO VALANDOS:

iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį. Egzaminavimas DYKAI. Mes ištirame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiuojuosem ligoonams parupinam vietą, kol gydos. Reikalui esant, kreipkitės, mes apziurėsime ir duosime prietelišką rodą. Pataravimas visai pigus. Neuzmirškite mano antrašto. DR. J. LIPMAN, 314 E. 50th St. NEW YORK. Arti 2nd Avenue. Kalbame lietuviškai.

Insteigtas 1866 Telefonas 1576 Greenpoint Edward J. Widness & Co. Užlaiko Krautuvę Stubinių Daiktų Puodų, Stiklinių Daiktų, Pečių, Lino-leum, Staltiesių, Langdėlių, Geležinių Blekinių Daigtų, Pelių ir t. t. SPECIJALISKI DAIKTAI BARAMS ir HOTELIAMS 99 Grand Street, Brooklyn, N. N.

Telephone 885 Greenpoint PUIKIAUSIA UŽEIGA Kada tik nueisi, visada sveteliu pilna pas Alex Shrupski SVEIKIAUSI IR GERIAUSI VISOKIOS RUŠIES GERIMAI IR KVEPIANTI CIGARAI. Alex Shrupski, Savininkas 61 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

GERAS LINIMENTAS yra kiekvienai šeimynai reikalingas vaistas. Nėra tos dienos, kad neprisieina vienam iš šeimynos narių tokį vaistą vartoti. SEVERA'S GOTHARD OIL (Severos Gothardiškas Aliejus) yra ir buvo toks šeimyniškas linimentas per pastaruosius 35 metus ir jo vertė neapibranginta norint apurti palengvinimą nuo reumatizmo, neuralgijos, niksterėjimų, užsigavimų, tinimų, ištinusių gylių, sustingimo sunarių ir raumenų, dieglių ir skausmų. Kaštuoja 25 ir 50 centai. Skaitykite šį lalską: "Severos Gothardiškas Aliejus pasirodė labai veiklus. Mano moteris turėjo dieglius skausmus ko'ose, bet pradėjus vartoti Severos Gothardišką Aliejų skausmas pradėjo mažintis ir kol suvartojome pusę butelko, tie skausmai visiškai išnyko." John Mikulastik, R. F. D. 1, Box 96, Iron Mountain, Mich. Gaukite Severos Preparatus nuo savo aptiekoriaus. Negalint gauti, užsisakyk tiesiai nuo mus. Neimk kitokių vaistų bei užduotojų! W. F. SEVERA CC., Cedar Rapids, Iowa.

ATIDAI! Draugystėms, Kliubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del draugijų. Visokius ženklus, guzikučius, kukardas (badges), šarpus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikūčių (buttons) prekė nuo \$25.00 už šimtą ir augščiau. Tankiai musų vientaūčiai kreipiasi pas žydėlius, kurie nepažindami lietuvių Tautos historijos, atlieka augščiau minėtus darbus netinkamai. Mes pranešame savo tautiečiams, kad darbą atliekame atskančiai. Del platesnių žinių kreipkitės pas: STRUPAS & CO. 123 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

DANTISTAS. Kiekvienas užganėdintas geru pataisymu! Gvarantuotas ant 20 metu! Uždėjimas kepuraitės 22 k. .... \$5.00. Užplombavimas 50c. ir augščiau. Išvalymas .... 50c. Užplombavimas anksu .... \$1.00. Skandantį dantį duok ištraukt ryte, o vakare duok apziurēt. SANITARY DENTAL PARLOR 307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-ros gatvių. Brooklyn, N. Y. Susikalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

NAUDINGA KNYGA LITHUANIA IN RETRO-SPECT AND PROSPECT. parašyta Dr. Jono Šliupo. Pirmutinė knyga anglų kalboje apie Lietuvą ir lietuvius. Iteikite ją svetimtaučiams. Knyga didelio formato ir gražiai atspausa, prekė tik 50c. Pinigus siųskite stampomis, adresuojant šiaip: „Vien. Liet.“ Administr. 120 Grand st., B'klyn, N. Y.

LIETUVISKAS Foto grafištas ir Maliorius Geras Darbas ir visiems Priinama Prekė J. STOKIS 177 Nassau Str., kamps Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS. Buvo 9 metų Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas), visose teismuose ir depertamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laisvai, įdėdami krasos ženklelį atakymui. Vedimui svarbių byjų ir reikalų, pribūna ypatingai į visas Valstijas ir miestus su lyg pareikalavimo. Adresas: KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law 403 Lyon Building, Seattle, Wash.

PAMĖGINKIT SKAITYT Savaitinį laikraštį "LIETUVA" Didelis 8 puslapių laikraštis su paveikslais, eina 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingeidžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina Už visą mėną tik \$2.00 Už pusę metų tik \$1.00 Vieną numerį gausite uždyką, jei pareikalavsite, adresuodami: "LIETUVA" 3252 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS! Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartoja aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIUS (proškus powder) ir LINIMENTA, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatiškų skaudėjimų. REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTA galite gauti per pačią tikrai už \$1.25. Visi kreipkitės adresuodami: F. A. URBONAS, Aptiekorius, 151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y. Telephone Greenpoint 1411

VIENATINĖ SVETAINĖ 734-736—3rd Ave., So. Brooklyn, N. Y. Galima užsisakyti Baliams, Mitingams ir Veselioms, (vestuvėms) Užlaikan puikius kambarius: atkelvavusieji iš kitų miestų gali gauti puikią nakvynę. Taipgi suteikiu draugiškus patarimus. PUIKIAUSIA IR SMAGIAUSIA LIETUVIAMS UŽEIGA: Skanus Alus, gardi Arielka, Elius, visoki Vynai ir kvėpenti CIGARAI. Wm. SHEDLOW'S 734-736—3rd Ave. SOUTH BROOKLYN, N. Y. Telephone 1295 South.

Macys & Marcin Furniture Co. LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ Visi myli gražiai papuoštus namus. Ateikite pas mus nusipirkti gražius ir pigius rakandus-fornišius. Telephone 2372 Greenpoint. PIGU! PIGU! Mes parduodame forničius mokant ant savaitės po \$1.00 arba \$1.50, arba ant mėnesio \$5.00. Nepamirškite mūsų krautuvės, ateikite persitikrinti. MACYS & MARCIN Furniture Co. 198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Tarpe Bedford ir Driggs Ave. Šale Comedy Teatro.

!!!NEATSISAKYK NUSIPIRKT ŠIĄ KNINGĄ!!! ŽEMIŲ DULKĖS

Parašyta garsios apysakų rašėjos M. Rardzevičiūtės. Kningoje Žemių Dulkės telpa daug puikių užimančių apysakčių, geriau sakant gyvų vaizdėlių iš Lietuvos gyvenimo. Intalpa: Du atsitikimu-abu nelukėtu. Antras: Po tėvų pastogės. Šitoji apyskaitė tai lietuvių gyvenimo veidrodis, kuri nušviečia Lietuvos gyventojų šiandien bakažėlę, kaip lietuvius nors vargą nešdamas, bet budamas sveikas-linksamas vaikštinėdamas Dubisis, Nemuno ir Šešupės pakrantėms po sunkaus darbo uždainuoja: tik klausykite: Valio, mano dalgeli, Valio, Valio ir tt. toliau dar smarkiau ir linksmiau uždainuoja: Mergyte mano, Tekk už maneš, Tai tu nežūsi, Varge nebusi. ir tt. Trečioji: Naktibilda. Šiame vaizdelyje aiškiai nupiešiama kaip Lietuvos vaikinai praleidžia daugelį naktų — slankiodami pas Mylimasias. Ketvirtoji: Vakaruškos svetainėje. Gyvas vaizdelis Lietuvos suaugusių ir jaunų žmonių, kada susirenka į burelį ir linksminasi pilni gyvumo ir malonumo, mergelės viliodamos uždainuoja: Eik šian mergužele, Eik šian lelijele. ir tt. Penktoji: Slapta pasiuntinystė. Puikus anekdotas piršlio nuėjus pas merginą su vaikinu. Tarp pašnekų į merginą uždainuoja: Vai gieda paukštelė, Čia tavo mergelė, Švari, verpėjelė, Daili, audėjelė ir tt. Visoje kningutėje perdėm aprašomas Lietuvos žmonių gyvenimas. Kiekviename apsakymelyje indėta po keletą dainelių. Žemių Dulkės butina pareiga perskaityti, prakalbininkui, rašėjui, korespondentui — žodžiu sakant kiekvienam. Žemių Dulkės tai geriausia lietuvių kalboje apysaka. Neatidėliok, bet nusipirk šiandien. Prekė šios daug reiškančios kningos labai žema — vos 50 centų. Pinigus siųskite stampomis. Reikalaudami adresuokite: „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ ADMINISTRACIJA. 120 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK.

NOTARIJUS (REJENTAS) JUOZ. O. SIRVYDAS 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti—čia yra padaroma: Devionostis, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg. HERMAN APELER SALIUNAS Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai 398 Grand Street kamps Rodney st. Brooklyn, N. Y.

Visas Darbas Gvarantuojamas. Ištraukiame dantis be skaudėjimo su gazu ir su vaistu, kuris nepileidžia jokio skaudėjimo. Patarnaujame kožnam atsakančiai ir susikalbame visoms kalboms. Užganėdinimas užtikrintas. Dr. SALETAN & POSNER SURGEON DENTIST 313 BEDFORD AVE. KAMPAS SO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y. 10 metų toj pačioj vietoj.

GERA PROGAI! Gramatika angliškos kalbos mokytiš be mokytojo (apdaryta) \$1.00 Vaidų Draugas arba kaip mokytiš skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c Naujas Budas mokytiš rašyti be mokytojo. 10c Aritmetika mokiniuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta). 35c Viso \$1.60 Kas atsitys iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir \$1.00 per money orderj, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau. P. Mikolainis Box 62 New York City

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ Muzikališku Instrumentų Visokio skyriaus Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai Lietuvišką krautuvę, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, Ziedų, Spilkų, Kolėlių, Kompasų, Kryžių, Bronzaliųjų ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiausiomis dainomis ir šokiais. Įvairiausio išdarbio Armonikų, Smukų, (Skripių), Klarinetų, Triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi užlaikau Maldakningių ir visokių gražių Popierių laiškam rašyti su įvairiais aprašymais. Visokių magiškių Monų daiktų ir kningų su pagalba kurių galima padaryti įvairias stukas. Taipgi taisome visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, Ziedus, bronzaličius ir muzikališkus instrumentus; armonikus, smukus, klarinetus, triubas, pianus, vargonus. Darbą atliekam gerai ir pigiai. Užsakymus išsiunčiam greitai į visas dalis Amerikos ir Kanados. Visi daiktai pirkti mano krautuvėj yra gvarantuoti. Vieną kartą pirkęs pas mus, pasiliksi ant visados mūsų kostumeriu. Taipgi pirkdami daug tavoro ant syk gauname pigiau ir galime parduoti pigiau. Parduodame agentams. Užlaikome įvairaus tavoro „in stock“. Padarome visokius instrumentus ant užsakymo. Reikalaudami kokio nors tavoro adersuokite: J. Girdes 103 Grand St. Brooklyn, N. Y. Telephone 4659 Greenpoint

Thomas Yermalas 186 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Didžiausia krautuvė visokių vyriškų ir moteriškų aprėdaly: marškinių, kalnierių, nektaių ir žodžiu sakant visko galima gaut, kas tik yra reikalinga pasirėdymui. Nepamirškite savo tautiečio

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA Švriai užlaikoma, greitas ir prielankus patarnavimas. Atvažiuo svečiai iš kitų miestų ir vietiniaiatsilankykite, o gausite puikius valgius kokių tik kas pareikalavsite. Priektam užlaikau puikius kambarius nakvynėms, kaip vietiniams taip ir atkelvavusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu: A. DIRZULAITIS 102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1331 Nik. P. Zelwis Lietuviškas graborius. Balsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikėtynomis. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

Geriausia dovana drangams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS" "DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Rusų cenzura "DRAUGA" Lietuva Inleidžia "DRAUGAS" atsielna met. \$2, pusel m. \$1: Užsielnuose metams \$3, pusel metų \$1.50 DRAUGAS PUB. CO. 1800 W. 46th St., Chicago, Ill. Telephone Drovers 6114

JONAS MATHUS (MATUZEVIČIUS) Didžiausias ir Puikiausias visame South Boston Lietuviškas SALIUNAS Sveikliausi ir geriausi visokios rūšies gėrimai ir kvėpenti Cigarai. Puikus užkandžiai, prielankus patarnavimas. JONAS MATHUS (Lietuvis Savininkas) 342-344 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS. (Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

TEŠIASI PRIĖMIMAS PRENUMERATOS ANT RUSIŠKO DIDELIO DIENRAŠČIO "RUSSKAYA ZEMLYA" kuris išeina kas dien ir kuriame telpa straipsniai, žinios, karikatūros ir paveiksai dienos klausime. K A I N A: Suvien. Valstijose, metams \$3.50; pusel metų 1.80; trims mėnesiams 1.00. New Yorke ir užsienin metams 6.50; pusmečiui 3.50. Užsirašydami adresuokite: "RUSSKAYA ZEMLYA" 231 E. 17th St. New York, N. Y.

ANT PAZADĖTUVIŲ IR VESELIŲ Darikit Jusų užsakymus ant VYNŲ, WHISKIŲ, BRANDŽIŲ ir kitokių gerimų per H. & H. REINER DISTILLERS & IMPORTERS 175 to 197 Stagg Street Art. Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIAS LIETUVISKAS PARDAVEJAS VYNO IR LIKERIŲ AMERIKOJE. SIDNEY F. MILLER WHOLESALE LIQUOR DEALER IMPORTER Tel. 3218 STAGG 116-118 UNION AVENUE NEAR GRAND ST. BROOKLYN N.Y.

REIKALINGI AGENTAI ANT GERŲ ISLYGŲ.

DAUNOROS
TREJOS DEVYNERIOS
arba
TREJANKA

Susideda iš 27 įvairių gydančių žolių ir šaknų.
Sutaisyta su degtine arba virintu vandeniu yra geriausia vaistu arba karčiu vynu dėl skilvio.

Gydo visokias skilvio ligas, nemalimą, gumbą, dispepsiją, išputimą, riemeni, dieglius šonuose, krutinėje ir nugaroje, patrukimą, sunkumą ant krutinės ir visokias kitas skilvio ligas. Geriausiai pataiso apetitą.

VARTOJIMAS: Viena pakelė šitų gydančių augmenų užmerkti į vieną kvartą cisto spirito ir tiek pat vandens, arba išvirti cistame vandenyje ir po 24 valandų gerti po pusę stiklo arba mažiau.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Kampas North 4-tos gatvės.

"Trejos Devynerios" ("Trejanka") - tai ištikimiausias lietuvių draugas - gydytojas įvairiose negalėse bei ligose. Tačiau reikia žinoti, kad tik Daunoros "Trejos Devynerios" yra tikrai lietuviškos. Jų, tai ir reikalaukite aptiekose, bet jei nerasite, tai rašykite žemiau paduotu adresu, prisiunčiant 35 centus, o tuojau aptursite.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main
GRABORIUS
JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoja ir laiduoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakiliausių. Parosamduo karjetas laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.

Viršui minėtiais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užgandinti.

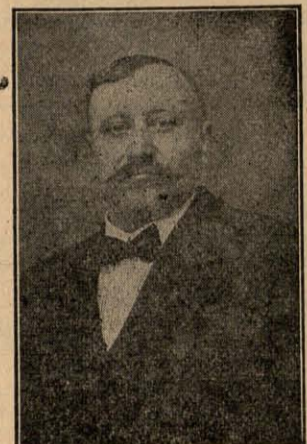
144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užėiga pas
Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai
Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys iš kitur nepamirškite šios puikios vietos.
253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 5311 Greenpoint.

Tel. 2797 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užėiga pas
JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
291 Wythe Ave.
Kampas So. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.

NEPAMIRŠKITE
Tautiško Namų,
Extra, parankiausia Salė veselioms, Baliams, Teatrams ir mitingams. Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikūs Cigarai. Skanus užkandžiai ir nakvynė.
A. RAZUTIS
101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint

New Plaza Hall

Dvi **DIDELĖS SALES DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARELIU**

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas
121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. Telephone 4487 Stagg

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užgandinti.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiau - ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$80.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE S. L. A.

Visi lietuvių rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.
Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

M. Mierzwinski
uzlaiko dvi didelas **BUČERNIAS,**

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaujų Parsiukų, Kumpių, Krajavų Taurinių ir Kudy Lašinių.

Visados Sviežia Mėsa ir čystai užlaikoma.

75 Grand Street Kampas Wythe Ave. **41 Avenue A** Kampas 3-rd Street
BROOKLYN, N. Y. **NEW YORK, N. Y.**
Tel. 3359 Greenpoint Tel. 2174 Orchard

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja багаžą ir perveža pasażierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų anglių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus susisiešimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

Telefonas, Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus,
1210 S. Broad St. Philadelphia, Pa.

OFISO VALANDOS	Nuo 9 iki 11 rito
	" 2.. 4 popiet.
	" 7.. 8 vakaro
NEDELIONIOMIS	" 9.. 11 rito
	" 1.. 4 popiet.

SUN
THE SUN
Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖNYČIA
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI**
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynos, kvepianti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų
Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užgandinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Pala Wythe Ave.

PRETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.
H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Pabenhone, 4179 Stagg.

Konkursinis
Geografijos Vadovėlis
Kaina 50c.
Apdarytas 75c.
I. J. Paukštis & Co.
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
Su vienu buteliu **Pain Expelerio**
Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito palengvimo ir pastovenciai skausmuse Romatizmo, Neuralgijos, Išsiskikimo, Suduridimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c.
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St., New York
Temykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

PINIGAI
Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai Persiunčia Pinigus į Lietuvą Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes.
"VIEN LIET." OFISE
120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS
eik visada pirkti pas **Simoną Pociuną** Cia gausi Čeverykus gerų išdirbysėių, kaip **W.L. DOUGLAS EMERSON** ir kitų. Reikalau damas užėik.
S. POCIUNAS
127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgiau geriausiaj praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

EURO-ROSIJOJE IR LIETUVOJE \$3.50
POJE Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusose 15 markių.
Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna **DOVANĄ** paiky Kalendorių.
Adresavokite:
W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANAY CITY, PA.

Telephone 3674 Stagg
Robertas Gabrecht's CAFE
KASDIEN
Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba
Puikiausia užėiga del visų. Skanus Alus ir visoki Likierai, kvepianti OIGARAI. Visoki užkandžiai dovanai.
355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.